

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Muzeul Digital al Romanului Românesc

revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Acest roman a fost digitizat în cadrul proiectului Muzeul Digital al Romanului Românesc 1901-1932, inițiat de Revista Transilvania, organizat de Complexul Național Muzeal ASTRA și co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național.

Sugestie de citare a arhivei:

Baghiu, Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Denisa Frătean, Daiana Gârdan, Alex Goldiș, Emanuel Modoc, Iunis Minculete, David Morariu, Ovio Olaru, Teodora Susarenco, Andrei Terian, Radu Vancu, Dragoș Varga. *Muzeul Digital al Romanului Românesc: 1901-1932*. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2020. https://revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932.

This novel was digitized for the project The Digital Museum of the Romanian Novel 1901-1932, initiated by Revista Transilvania, organized by ASTRA National Museum Complex and co-financed by The National Cultural Fund Administration.

Citation suggestion:

Baghiu, Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Denisa Frătean, Daiana Gârdan, Alex Goldiș, Emanuel Modoc, Iunis Minculete, David Morariu, Ovio Olaru, Teodora Susarenco, Andrei Terian, Radu Vancu, Dragoș Varga. *The Digital Museum of the Romanian Novel: 1901-1932*. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2020. https://revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr
Alexandru A. R

Mergi Jssuse!...

Sursum corda.

BUCUREȘTI
—
Editura „BIUROULUI UNIVERSAL", Ath. I. Nițeanu.
— 21, Str. Negru-Vodă, 21 —
1906

Prețul

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Alexandru A. Rusenescu

I

Mergi Issuse!...

Sursum corda.

BCU Cluj-Napoca
RBCFG202000870

BUCUREȘTI
—
Editura „BIUROULUI UNIVERSAL", Ath. I. Nițeanu.
— 21, Str. Negru-Vodă, 21 —
1906

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Vor apare succesiv:

II. QUIS ES, DOMINE?

III. VAE VICTIS.

184068

BUCUREȘCI

STABILIMENT DE ARTE GRAFICE „UNIVERSALA"
No. 14 — Strada Covaci — No. 14
1906 *Telefon*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Mergi Issuse!...

I

După ce Germanic șterse prin noui învingeri impresia înfrângerilor suferite în pădurea Teutoburgică, potolind întâi primejdia de revoltă a legiunilor; după ce respinse pe Armin, învingătorul de odinioară, dușmanul neobosit, primejdios dar neîndemânatec; după ce răsbună pe deplin dezastrul nenorocitelor trupe ale lui Varu, sdrobind chiar pe principele cherusc, pe un câmp de lângă râul Veser, numit Idisiavisus, într'o luptă unde luară parte mai mult de opt legiuni, dimpreună cu obișnuitele trupe auxiliare; Tiberiu văzând succesele crescânde ale lui Germanic, și fiindu-i teamă de vre-o revoltă a Germanilor cu fiul său adoptiv în frunte, îl rechemă din nou la Roma și-l trimise în Siria pentru a potoli răscoalele ivite între popoarele de acolo.

Aci însă, fu omorît prin otravă de către Pison Cneius Calpurnius; și acest fapt se bănue a fi fost săvârșit după porunca Cezarului.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Printre comandanții legiunilor trimise în Siria pe lângă Pison și alții, se mai află și un oarecare Pomponius Felix, tânăr patrician roman, care, împreună cu fiul lui Drusu, reputase acele victorii în contra Germanilor, stabilind între dânșii, în mod reciproc, o simpatie vădită și o prietenie în adevăr sinceră.

In locul lui Germanic, comanda supremă a legiunilor, după ordinul lui Tiberiu, o luă Felix. El duse lupta mai departe până ce potoli definitiv răscoalele, apoi se întoarse la Roma aducând cu sine corpul neînsuflețit al lui Germanic.

După ce li se făcură onorurile victoriei, Germanic fu înmormântat lângă tatăl său, iar Pison, în mod fățiș și din porunca lui Tiberiu, fu omorât.

Pomponius Felix foarte obosit, fiindcă aproape întreaga-i tinerețe și-o petrecuse pe câmpul de luptă, se retrase din viața sgomotoasă a Romei în Sicilia, unde avea o vilă pierdută în pădurile faimosului oraș Syracuza, spre a duce o viață al cărui farmec era să fie mărit prin gloria sa, de care nici odată nu făcuse ceremonie, prin luxul lui, dar mai ales prin averea-i destul de frumoasă, moștenită dela părinții săi.

Ajungând aci, se dete cu totul plăcerilor și orgiilor sgomotoase ale nopței, în brațele a tot felul de femei, care de care mai desăvârșite în grații și frumuseță.

Ii plăcea să se tăvălească în lux, mai ales în ale mâncărei.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Masa lui era încărcată cu tot ce inventa și curiozitățile puterei romane născocea.

Căci dela măslinele albe și negre din Theba se vedea, la un prânz, vinurile cele mai alese aduse din Lesbos și Naxos, epuri îngrășați înadins, porumbei, sturzi și fazani, ouă de păun și vânat din pădurile Umbriei.

Păsări imitate cu măestrie din aluat, fructe de tot felul, prune și curmale de Siria, gutui și pepeni zaharisiți.

Avea cei mai mulți sclavi și sclave. Căci dela Numidienile cu forme rotunde și cu dinții albi ca fildeșul, ori Lusitanienile și frumoasele Iberiene, se putea vedea la vila lui, Etiopi din părțile îndepărtate și călduroase ale Africei, Egipteni cu turbane lungi, și Mauri din Mauretania.

Felix era mult admirat și lăudat de lingușitorii lui prieteni.

La început dânsul nu înțelegea sensul acestor curteniri, dar ajunse să se convingă mai târziu, lucru care nu-l opri câtuși de puțin din mersul regulat al vieței lui și al tuturor capriciilor de nimic, pe care el, ca un patrician galant, punea atâta preț.

Afară de asta, avea o mare pasiune pentru operile de artă; pentru a colectă micile statuete găsite prin părțile întunecoase ale Egiptului, pentru stofele din Tyr ori Sidon, pentru pietrele nestimate din golful Persic, pentru vasele din Asturia, pentru aromatele și uleiurile de nard din Siria, într'un cuvânt pentru toate obiectele și gătelile, care înfrumusețează și mai mult o vilă sau

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

o viață de patrician rafinat ca dânsul. El, care știa foarte bine proveniența acestor mofturi, nu se da înapoi dela discuțiunile aprinse cu bătrânii retori.

Știa să aprecieze estetica, căci el însuși era un bun estet. Se impresiona fără seamăn citind un vers din Omer; adorà în mod vag și fără să știe de ce pe Sofocles, dar se închinà, cu întregu'i suflet, faimosului Ovidiu.

Avea un caracter cu totul complex, și nu se împăcà cu nimic care n'ar fi stârnit curiozitatea și uimirea semenilor săi.

Îi plăcea mult voluptatea, dar era superstițios la culme, și poate asupra acestui punct își manifestà slăbiciunea lui de patrician, căci obiceiurile, femeile și religiunea țărilor din Siria, pe unde fusese odinioară, îl lăsà perplex și gânditor, mai ales că Ponțiu Pilat, cumnatul său, îi trimetea din când în când câte un papirus unde'i spunea multe din curiozitățile acelor popoare, îndemnându-l să se hotărască a veni și el acolo.

* * *

In vremea asta, la Roma se petreceau lucruri grave, cari cu toată îndepărtarea Siciliei de glorioasa Capitală a lumii, sgomotul ajunsese și la urechile lui Felix.

Tiberiu, după ce se scăpă de fiul său adoptiv Germanic, care după socotelile lui maimuțărești credea că o să'i ia puterea din mână, rămâind singur stăpân pe si-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

tuație, dete ordin ca toți Pretorianii care erau răspândiți prin toată Campania și Sicilia, să vină la Roma, spre a fi împărțiți în castre pe Colina Viminal; fapt care produse oare cum neplăceri.

Pomponius Felix urmă să vină și dânsul; nu'l mîră câtuși de puțin această dispoziție absurdă, căci el se aștepta la altele mai caraghioase din partea Cezarului, care zadarnic cerșea simpatia poporului.

Pe lângă acestea, toată încrederea și-o puse într'un singur om, pe cât de talentat pe atât de ambițios, în Cavalerul Eliu Sejan din Volosini, care câștigase inima Impăratului prin numeroasele sale servicii și ajunse în cele din urmă să ocupe al doilea rang în imperiu, acela de Prefect al Gardelor.

Mijlocul prin care favoritul stăpânea pe Tiberiu, erà frica acestui despot.

Atât de mare ajunsese puterea lui și încrederea lui Tiberiu într'ânsul, încât, când Impăratul se retrase pentru câtva timp în Campania din viața neliniștită și nesuferită a Romei, îl lăsă în locul său.

Atunci începù, din însărcinarea, și în numele Cezarului, stăpânirea tiranică a lui Sejan, a cărui furie și asprime au avut s'o îndure mai cu seamă, clasa familiilor nobile.

Din treaptă în treaptă, din crimă în crimă, susținut de favoarea soldaților săi, se înălță din ce în ce mai sus, până când însuși bătrânul și hodorogitul tiran începù să se teamă de dânsul.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

In vremea asta Tiberiu se află în Insula Caprea, unde ascundea mai bine ruşinea desfrânărilor mârşave, la care nu renunţase cu toată vârsta lui înaintată.

Pomponius Felix, care se afla în Sicilia, văzând că situaţia dela Roma se agravează din zi în zi, din moment în moment, şi temându-se ca într'o bună dimineaţă Sejan, dictatorul, ori maimuţa de Tiberiu să nu-i ordone moartea, se hotărî să părăsească nu numai Sicilia, dar chiar Imperiul şi să plece în Siria la cumnatul său Ponţiu Pilat.

Schimbă totul în bani şi din Syracuza plecă pe apă, călătorind pe întinsa şi nemărginita Mare Miam până la Cezarea, unde ajunse noaptea.

A doua zi de dimineaţă porni pe uscat, străbătând provincia Samaria, trecù prin oraşul cu acelaş nume, admiră în treacăt Sichemul, vechia reşedinţă a Regilor Ebrei, apoi luă în şir: Beth-Labanul, Efraimul, Bethelul, Rama; trecù pe lângă *Grota lui Ieremia,* unde profetul a scris cântecele de jale în urma pustiirei, de către Nabuchudonosor, a vechei Cetăţi a Elamului.

Se miră de simplitatea *Mormintelor Regilor*, săpate în stânci, şi de curiozitatea caselor cu acoperiş drept, cari se pierdeau printre măslinii, palmierii, cyprezele şi terebintele înfrunzite.

Iar departe de tot, printre lespezile mari de piatră, abia se zărea vârfurile turlelor din frumoasa şi Sfânta Cetate a lui David,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

al cărui miraj era mărit şi mai mult prin puterea fermecătoare a naturei.

Primele raze ale soarelui îşi găsi refugiul pe creştetul muntelui Sfânt, — pentru ca apoi să se împrăştie prin grădina Getsemani, sau a măslinelor, în apropierea căria curge unda argintie şi sclipitoare a micului pârâu Cedron, şerpuind printre dealurile care formează Valea Iosafat, — vărsându-se în Marea Moartă, după ce mai întâi a salutat în faptul dimineţei Bethanea.

* * *

Vechiul Elam, sau cum îl denumise David în urma cucerirei lui: Hierhasulemul, se prezentă lui Felix, întocmai aşă cum era, după ce Irod cel Mare, omorâtorul copiilor, l'a reconstruit şi înfrumuseţat.

Imprejurul lui se ridicau dealurile Sfinte: Moriah şi Sionul, despărţite unul de altul prin celebra vale Tyropeian.

Intâiul din aceste dealuri e acoperit aproape în întregime de clădirile Templului, zidit din marmoră albă, reconstruit de Zorobabel şi terminat de Irod.

Felix trecù pe lângă Hala lui Solomon, de aici prin Poarta de Aur, de unde se vedea drumul în spre valea Cedronului şi Muntele Sfânt.

Străbătù prin partea de apus a valei Tyropeian, admiră măreţul Palat al Macabeilor, unde residă din când în când Irod Antipas; urcă coasta Muntelui Sion, încoronat

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

de Palatul Ierodian al Regilor, zidit de Irod în locul cetăţei lui David, acoperit de trei turle mari: Hippichus, Fhashael şi Maryam, numite astfel, cel dintâi după un prieten, al doilea după un frate, şi cel d'al treilea după numele uneia din soţiile sale, nenorocita Maryam, omorâtă după porunca lui.

Felul cum erà aranjat şi clădit oraşul acesta, forma caselor acelora cu acoperişul drept, împestriţarea ceia de naţionalităţi şi curioşi, care produceau un sgomot confuz şi asurzitor, mărit în timp ce soarele se ridicà mai sus pe cerul de o culoare albastră, clară, — frumuseţa femeilor, toate acestea făcù asupra lui Felix o impresie plăcută.

Dar impresia aceasta trecu, pentru a da rând la alta şi mai vie, când se vezù în faţa vastei Cetăţi Antonia, unde Ponţiu Pilat îşi avea reşedinţa. Fortăreaţă, prevăzută cu patru turle nalte, zidită de Irod cel Mare, şi numită astfel în onoarea Triumvirului Roman, Antoniu.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

II

Trecuse o vreme îndelungată dela venirea lui Pomponius la Hierhasulem, unde își aranjase o locuință încăpătoare și comodă pe lângă Cetatea Antonia, — compusă dintr'un atrium unde se vedea altarul zeilor Lari, care resfrângea apa în empluvium, un triclinium, un tablinium și un hemiciclu care îi servea de biurou, unde erà și biblioteca.

Două frumoase statuete, una în dreapta care închipuia pe Jupiter, și alta în stânga care închipuia pe Junona, țineau în mână câte o placă de marmoră neagră, pe care se vedea scris cu litere roșii purpurii : *Salve.*

Aceste statuete, ca doi paznici, păzeau intrarea principală în atrium, unde pe lângă altarul zeilor Lari, estetica capricioasă a tânărului patrician, introduse încă o zeiță Egipteană cu cap de leu, în mărime naturală, iar dealungul pereților, ornați cu covoare de Persia, erau înșirate o mulțime de statuete mici, descoperite în timpul din

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

urmă prin părțile Egiptului, și pe care dânsul le plătise foarte scump.

Cât stătuse la Roma și Sicilia gustase îndeajuns plăcerile în ospățuri, unde apoi voluptatea îi mistuia forțele; acum, plictiseala îl copleșise, dar în schimb căpătase alte gusturi. Căci pe lângă neprețuitele ștofe și lacerna ușoară adusă tocmai din părțile neguroase ale Tyrului sau Sidonului, cu care momentan după baie își înfășură corpul lui asemuitor statuei lui Apolon, ori covoarele de Persia cari tapetau pereții în mod cu totul deosebit esteticei celor dela Roma, mai căpătase gustul de a'și înfrumuseța Viridarium-ul cu florile cele mai rare aduse cu multă cheltuială din părțile sudice ale Persiei, patria rozelor și a legendelor.

Își aranjase astfel felul de viață aici, încât liniștea nu-i lipsea, contrar de cum fusese odinioară în Sicilia.

Se ducea în fiecare zi la Pontiu Pilat; și astăzi, după ce își făcu obișnuita baie de dimineață, ajutat de femeile sclave, după ce luă un mic ientaculum, își îmbrăcă toga și plecă spre cetatea Autonia la Pontiu, să mai discute cu dânsul despre ospățul dat de Tetrarchul Antipas, care pe atunci se află în Hierhasulem, locuind în vastul Palat al Macabeilor, situat în partea sudică a dealului sfânt Moriah, zidit de Aristobul, nepot lui Simon și frate cu Iuda Macabei.

La acest ospăț, prin care Antipas își serbase al cincilea an al nunței lui cu Hero-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

diada, luase parte toți demnitarii Judeii și Tetrarchiei; se discutase mult și se petrecuse bine.

Eră poate dat tocmai la timpul lui, mai ales prin părțile acestea lipsite cu desăvârșire de altfel de petreceri.

Felix străbătu piața, unde întâlni tot felul de mutre suspecte și soioase, al căror miros puturos infectă aerul. Văzù o adunătură enormă de negustori ambulanți, cari expuneau publicului curioasele producte și ofrande ale țărei lor.

Greci cu nas ascuțit și subțire, care strigau cât puteau, recomandându-și portocalele, lămâiele ori strugurii Cefaloniei; Africanul cu dinți ca mărgăritarul își întinsese pe tarabă curmalele Egiptului, bananele Etiopici și voluminoasele fructe de cocotier. Ștofele cele mai fine, covoarele cele mai frumoase și prețioasa lacerna de porfir, erau expuse publicului nesățios, de către Persanul sceptic.

Păseri de tot felul și colivii; în sfârșit tarabagii și negustori cari, din cauza strigătului lor eșit din sute de guri, se da naștere unui sgomot asurzitor care te enerva, pe când Fariseul ori Saduceul fanatic, covârșit parcă sub greutatea păcatelor întregei lumi, trecea făcând diferite semne de rugăciuni, printre această amestecătură de națiuni, de obiceiuri și de religii.

Felix trecù repede și fără ca cel puțin să se oprească pe undeva, căci nimic nu-i atrase curiositatea; străbătù Valea Tyro-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

peian, trecù pe lângă Hala lui Solomon și ajunse la Cetatea Antonia, la Ponțiu.

Procuratorul erà un om cam de vre-o treizeci și opt de ani, dar înfățișarea lui îl trădà a avea mai mult.

Intreaga lui figură arătà pe omul lipsit de energie, deși bărbia lui eșità mult în afară din profilul feței, denotà contrariul. Fruntea-i largă și cu adâncituri între ochii lui lenoși, îi da pe față caracterul și puterea lui de concepție. Un nas drept, al cărui vârf se lăsà pe o gură cu mărgini vârâte înăuntru întocmai ca la femeile acelea cari au trecut deja peste șaptezeci de ani. Dar luat după întreaga lui înfățișare și judecat, Procuratorul eșà un om bun, blând de și indiferent.

Acum figura lui arătà o îndoită grijă; el vorbea cu secretarul său, și după ce se interesă despre neînțelegerile ce existà între cele trei partide ale religiunei, despre afacerile cele mai importante ale provinciei, se retrase în hemiciclu unde se așezà pe o sofà, pentru a meditâ mai în liniște...

Se gândea la măsurile ce le-ar fi putut luà contra acestor mizerabili capi ai legii, și nu găsea nici un mijloc pe care să se întemeieze; apoi iar meditâ și iar se afundà în gânduri. Dar ce'i păsà lui de ei... a vroit odată să ia măsuri pentru încetarea certurilor și neînțelegerilor, dar mai marii preoților au trimes anonime lui Tiberiu, prin cari descoperea guvernarea lui tiranică și severă.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

In timpul acesta un nomenclator intră și îl anunță, că Pomponius Felix era dejà în vestibul și aștepta să fie primit: Pilat păru pentru moment confuz și buimac, apoi, printr'un gest vag, ordonă să introducă pe vizitator.

— Salut Ponțiu, zise tânărul intrând, și viața ta să fie mai curată decât aurora iar armonia odihnei și liniștei tale să întreacă pe aceia a stelelor.

— Fii bine venit Felix, și zeii să te aibă în paza lor; fii mai fericit decât Adonis și mai puternic decât Cottus.

— Dece tocmai acest Cottus, Ponțiu? Apoi ca și când ar fi voit să schimbe șirul vorbirei, zise:

Pe Palas, azi va fi o căldură de nesuferit, dejà de acum a început să ardă pământul sub picioare.

Nici odată Apolon nu și-a arătat mai puternic misiunea ca azi.

— Așà este prin părțile astea, zise Pilat. Dar cum ți s'a părut, Felix, ospățul dat de Tetrarchul?

— Foarte reușit, și foarte la timpul lui, mai ales că suntem cu desăvârșire lipsiți de astfel de distracții.

— Atâta tot? Întrebă Ponțiu zâmbind. N'a fost nimeni acolo care să'ți fi atras atenția, sau să-ți fi lăsat vre-o amintire la care încă să te gândești?

— Mă prind pe acel Cottus, sub a cărui protecție m'ai pus, că nu știu ce să'ți răspund. Și apoi pentru ce atâta curiozitate

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Ponțiu ? Nu vroiesc să fiu nici fericitul Pelops învingătorul Hypodamici, nici ilustrul bătrân din Meonia, și nici acel prinț tânăr din Ilion care a călătorit pe ape cu cea mai frumoasă din femeile grece. Vasul meu plutește pe valuri, iar ținta către care merg este departe. Mă cunoști destul de bine, și deci nu cred să mai fie nevoie a'ți mai spune istoria mea.

Odinioară eram ca și Apolon, când degetele mele fermecate lunecau pe coardele vibrânde ale unei lire de aur ; da, pe atunci fruntea și perii mei sfinți de gloria războaelor erau încoronați cu lauri, pe care eu apoi le făceam dar zeilor din Capitolium. Dar acum !... Și... nu găsești tu că am îmbătrânit ? !...

— Pe Castor dacă te înțeleg ! Lămurește-mă Felix.

— Ascultă-mă Ponțiu !... In templul dela Delfos, este o sentință celebră a unui Chilon Lacedemonianul, săpată în marmoră, ale cărui litere scoase în relief sunt gravate cu aur. Ei bine, se crede că această sentință este căzută din Olimp ; spune că fiecare din noi să ne cunoaștem mai perfect, pentru ca apoi prin mijlocul acesta să putem ajunge a cunoaște Universul, și acel instinct van, pe care faimosul Ovidiu l'a numit : Amorul. Căci, de câte ori Demofon se află lângă Filis, pasiunea ei era mai moderată, dar îndată ce acesta plecă, simțurile ei se aprindeau cu violență și neîncetat aștepta îndepărtata lui întoarcere. Penelopa, de câte

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ori n'a fost chinuită de dureri, aşteptând pe Ulyse! Lacrămile Laodamiei de câte ori nu implorau întoarcerea lui Protesilas!

Vezi dar în ce chip s'a născut acel instinct la ele, despre a cărei existenţă poate nici că aveau habar.

— Vrei poate să faci o comparaţie între toţi aceştia şi între tine?!... Dar nu te înţeleg de loc; şi apoi vorbeşti în atâtea senzuri!

— Tocmai aici, e aici... zise Felix oarecum însufleţit. Şi pentru că tu singur deschiseşi vorba despre ospăţul dat de Tetrarchul Antipas, află că mă pot prinde cu tine pe toate graţiile din Roma şi frumuseţea Venerei, că n'a fost nimeni acolo, care să mă farmece. Să nu crezi că mi-am împodobit capul cu trandafiri de Suza pentru a mă face plăcut femeilor din vastul palat al Macabeilor. — Nu Ponţiu. — Am petrecut, m'am distrat oare-cum... şi m'am obosit. Nu acolo trebuesc căutate amintirile.

— Dar pe unde? Se poate să aud?...

— Ţi voi povesti totul. Ascultă deci şi fii atent ca Argus, neadormitul şi cinstitul păzitor al răutăcioasei Junona.

Acum câteva luni, cum cred că-ţi aduci aminte, după ce vizitai pentru întâia oară Tiberiada, şi frumoasele maluri primăvăratice ale lacului Genisareth, când fu să mă întorc la Hierhasulem, îmi veni ideia de a vizită şi micul orăşel Magdala situat ceva mai la nord de Tiberiada, cale de câteva stadii.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Iți spun pe Jupiter Olimpianul că nu voi uitâ niciodată farmecul amintirei stârnit în această călătorie.

Acolo unde acest lac împrăștie împrejurul țărmilor lui parfum de dafini trandafirii, îmbătând Tiberiada și Magdala, într'un miros mai plăcut decât toate aromatele întrebuințate de Numidienele noastre, acolo unde în tăcerea sfântă a naturii plânsurile Eoliane murmură încet, încet, unde totul pare Olimpul strămutat cu toate citadelele lui, acolo Ponțiu trebuesc căutate amintirile pe care tu bănuiai că le-aș fi cules la ospățul Tetrarchului.

— Vorbișî cu acciași pasiune și de Tiberiada și de Magdala, care este dar orașul ce ne-ar puteà interesà ? Întrebă Ponțiu curios.

— Adevăratul oraș ?...

— Da...

— E Magdala...

— Ei bine ?...

— Magdala... Acolo locuește acea Cereză cu toate misterele și ceremoniile ei ; ar fi fost puțin merit pentru mine dacă nu ți-aș fi spus asta ; dar ar fi fost crimă din parte'mi dacă ți-aș fi spus și ceea ce trebue tăcut.

Tu știi că zeița din Citera oprește a i se descoperì misterele sale și nimeni nu se apropie de sfintele'i altare ; iar pentru a fi celebrată nu trebuește sunetul sgomotos al șistrelor, ori tobelor de aramă.

Venera însăși nu părăsește vălul, și în-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Myriam.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

tocmai ca Venera, Cereza mea știe să'și poarte vălul.

Poate că orașelul acesta mic, a fost ales de acel Jehova, căruia popoarele acestea îi aduc jertfe și i se închină, să fie ilustrat pe motivul că acolo locuește această Ariană, frumoasă ca nimic în lume.

— Pe Polux dacă te mai înțeleg! făcu Pilat. Ce vrei să spui? Mă faci atât de curios; pentru ce nu te explici clar, Felix?

— Da, cred că te fac curios... zise tânărul zâmbind. Acolo, da acolo locuește...

— Cine?

— Ghicește!...

— Pe toți zeii Romii cu Jupiter și Junona în frunte dacă pot să'ți răspund ceva.

— Iți spusei destul de clar că acolo locuește aceia care mi-a lăsat amintiri ce nu le voiu uità niciodată. Magdala este orașul zeificat unde dânsa formează din palatele sale un sanctuar mai sacru ca al Venerii, unde toate melodiile de armonie cerească, pornite din lira lui Apolon, își găsesc refugiul, vrăjindu-ți auzul.

— Și cum o chiamă? Întrebă Pilat din ce în ce mai mirat.

— Numele ei, în adevăr evreesc este...

— Este?...

— *Myriam*...

— Myriam?...

— Da Myriam...

— E frumoasă?

— Ca însuși Aurora.

— Cum i sunt ochii?

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— Albaștri și profunzi ca cerul, și'n profunzimea abizului lor m'am pierdut. Este mai frumoasă decât Calipso și decât Erato, care a împrumutat numele dela Amor.

Părul'i galben ca paiul grâului copt, cade'n unde resfirate peste umerii ei mai albi ca marmora de Corinth, iar corpul, cu toate formele și proporțiunile lui, îți amintește pe Didon, căreia Filis i-a pus pumnalul în mână să se sinucidă. Intreaga ei figură frumoasă este un dar al zeilor, ca prințesa din Creta, când Bachus, înconjurat de satirii ce cântau Evohe, găsind-o părăsită pe țărmurile din Naxos, o luă în carul lui.

Imbrăcămintea ei se aseamănă cu aceia a vestalelor noastre, cu deosebire însă că culoarea hainei sale, lungi până jos, este de un verde ce imită reflexul apelor, iar vălul său îți amintește vălul Aurorii pe când înhamă, cu totul uzi de rouă, cursierii săi ce readuc ziua. Culoarea aceasta fără să vreau îmi amintește mirtii din Pafos, purpura de ametist, sau roza delicată, sau cocuara din Tracia.

— Și o iubești Felix? Intrebă Pilat privind uimit pe cumnatul său.

— Din ziua de când am văzut-o fără văl în viridarium-ul casei, udând și curățind niște roze de Suza,... luna pare mi-a răsarit în cale.

De atunci mă gândesc neîntrerupt la dânsa și nu găsesc nici un mijloc care ar puteà să mă înlesnească s'o văd întotdauna, s'o privesc mult și tainic.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Tu știi Ponțiu că trandafirii ori crinii după ce-și leapădă florile, nu le mai rămân decât spinii.

Așà și cu femeile: Cele mai multe seamănă acestor flori... Myriam însă cu cât înflorește mai mult, cu atât se face mai frumoasă. Ea este o fiică, o vestală a acestui *amor* sburdalnic, atât de mult cântat de Ovidiu.

Prin părțile acelea, ale orașului ei, toți cari o cunosc, nutresc asupra ei o ură neîmpăcată numind-o prostituată a Tiberiadii și Magdalei; dânsa nici că vrea să știe de ceea ce se vorbește pe socoteala ei, căci cu o vădită bunătate, care îi este naturală, împarte grațiile satisfăcând dorințele tuturor acelora cari nu caută plăcerea aiurea.

Am intrat o singură dată, da o singură dată am intrat în locuința ei, dar nu vroiesc să miros în treacăt acest trandafir care'mi este mai scump ca viața.

Vroiesc să-l păstrez întreg pentru mine, și la timp să mă îmbăt de parfumul lui.

— Și la timp să te îmbeți de parfumul lui!....

Pe toate divorțatele din Roma, m'aș prinde că n'ar merità atâta atenție din parte-ți această Myriam.

Da, o cunosc și eu, dar atât cât pe o prostituată și o curtezană celebră, — care schimbă amanții pe zile.

— Ponțiu, Ponțiu, tu știi că însuși zeii lucrează cu noi în astfel de împrejurări.

Ce avem noi, mai nobil, mai nalt decât

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

acest amor, care pentru unii este mai sburdalnic decât un Faon, iar pentru alții mai statornic.

Tu lipsești de mult din Roma... Uh! acea Romă al cărui aier miroase numai a crime și corupții.

Sunt satul de viața ceia și de toate grațiile și divorțatele de acolo. Liniștea o vroiesc, acea liniște după care am venit aici.

— Nu confundà liniștea cu amorul. Zise Pilat. A iubi cine-va nu înseamnă a fi și liniștit în acelaș timp.

— Ai dreptate, dar amorul aici la voi este altfel Pontiu: nu este atât de sdruncinat și schimbător ca la Roma. Locurile acestea, templele acestea, modul cum acești oameni își manifestă cultul lor tainic, armonia asta, nu știu cum, dar îmi inspiră atâta temere, atâta respect și gravitate...

Aduți aminte de sentința lui Chilon.

Dar ce este Jupiter al nostru pe lângă acest Univers și pe lângă această armonie tainică.

Ai observat tu vreodată sborul păsărilor?

Văzut-ai cum se adun stoluri, stoluri, cum se înalță și iar se lasă, și mânate toate de acelaș gând, ori instinct, se duc de se așază pe câte o ramură, fără ca să auzi un ciripit măcar.

Cine lucrează în ele? Noi avem Zeii noștri de marmoră pe care îi adorăm, cărora le aducem jertfe; ei bine aceste pasări ce Zeu adoră ele, cărui Zeu aduc ele jertfe și

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

cine este acela care le dictează, care le insuflă unul și același gând la toate?...

— Văd că de când ai venit aici ai început să judeci altfel! zise Pilat oarecum curios.

— Spusesi mai înainte, că Myriam n'ar merită atâta atenție din parte'mi, atâta iubire... și tocmai asupra acestui punct vreau să te lămuresc. Află dar că eu nu iubesc pe Myriam numai ca pe o frumusețe desăvârșită și seducătoare în ceea ce privește voluptatea; nu,... o iubesc mai mult pentru religia ei, pentru cultul ei cel etern ca cerul... Vroiesc ca dânsa însăși să-mi explice acest neînțeles cult, să mă scoată din această nedumerire și să mă facă să înțeleg enigma asta tainică și adâncă. Dar cine știe, cine știe unde trebue căutat acest adevăr!...

— Atunci dacă crezi tu că religia acestui popor, cu Jehova al lor în frunte, este mai superioară religii Romane, care prin ajutorul Zeilor ei a cucerit ceea ce avem până acum, spune-mi cum explici pe acest Zeu din fruntea acestui popor pe care tu îl susții cu atâta râvnă?... zise Pilat îndârjit.

— Credințele mele și felul cum îmi explic cu existența acestui Zeu, despre care încă susțin că este Mare, mai mare poate ca lumea, sau ca acest Univers enorm, după a cărui voință și putere îmi închipui că se orânduesc toate legile spontanee ale naturii, ei bine aceste supoziții și argumentări tacite ale mele, nu ți le voi împărtăși tie Ponțiu; — aștept momentul apropiat, și care

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

cred că nu va mai zăbovi mult, să-ţi probez atunci, că Adevărul trebue căutat aci la Hierhasulem, iar nu la Roma.

Am cunoscut pe timpuri la Alexandria un bătrân anume Prussias: filosof şi preot al cultului Serapeumului, foarte fanatic în felul lui. Îi bine pe acest om îl chinuia neliniştea că nu putea să-şi explice taina lumei acesteia. Ziccà că toţi Zeii lor, aceia care erau cu mult mai vechi decât ai oricărui alt popor, cu toate acestea erau neputincioşi, erau nimic pe lângă puterea universală, şi cu nimic nu'l puteau ajutà ca să lămurească taina aceasta, asupra căruia dânsul meditase toată viaţa. De multe ori îl auziam întrebându-se singur: „*ce'i moartea şi ce poate fi în acea împărăţie necunoscută,* când am admite bunăoară călătoria sufletelor noastre prin spaţii sublunare spre a se purificà. Ce poate fi în acea împărăţie în ale cărei regiuni, din toţi câţi s'au dus, nici unul nu s'au mai întors, ca să ne spună ce a văzut. E ceva mai presus de închipuirea noastră, şi poate că această putere strașnică, care menţine armonia stelelor, şi a tuturor fenomenelor, văzute şi nevăzute, a pus atâta stăpânire pe îndrăzneala noastră cerbicală, încât nu ne lasă să depăşim marginele unui ţel comun şi cunoscut".

Astfel l-am auzit vorbind pe Prusias.

De atunci sunt şease sau şeapte ani, dar întotdeauna cuvintele lui îmi vor neliniști gândirea, şi întotdeauna dânsul va rămâne în faţa mea întocmai aşà cum erà, cu fi-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

gura cam închisă, cu o frunte lată și adâncită între ochii lui obosiți, care căutase și meditase mult adâncul sufletului său, și lumea materială și spirituală.

Dela dânsul am învățat să gândesc și să vorbesc astfel, să caut cu atâta râvnă deslegarea acestei enigme bizare și eternă, ca însuși eternitatea lumei.

Ascultă Ponțiu, pentru mai multă convingere, spune-mi la rândul tău, ce crezi și ce știi despre acel Ion supranumit Botezătorul, pe care îmi închipui că l-ai cunoscut și căruia Salomea, în ciuda-i amoroasă, a cerut lui Antipas capul lui tăiat pe o tipsie de aur.

— Ce vrei să zici cu asta? Întrebă Ponțiu surprins. Nu vezi că te încurci mai rău în enigme. Dacă te-aș întrebă eu „de ce tocmai Salomea care crede și se închină lui Jehova, a cerut să taie capul lui Ion, știut fiind de ei toți, ca și de dânsa, că cu aceasta va supără pe acest Stăpânitor puternic al lumei; pentru ce tace Jehova?"

In cazul acesta ce mi-ai răspunde Felix?

— Tu crezi că timpul este trecut Ponțiu? Ion și-a luat răsplata vorbelor lui sângeroase, pe care le-a aruncat asupra crimei Herodiadii. A vroit și a ținut să scoată la iveală acest monstruos și nerușinat fapt, ca să știe și să fie cunoscut de lumea întreagă.

Dar spune-mi, tu ai cunoscut pe Ion?

— Da...

— Ce fel de om era?...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— Un om cât se poate de curios.— Răspunse Pilat, cam aiurat, — și vrând parcă să-și recheme amintirile: — După cât știu, viața și-o petrecea mai mult prin peșteri și rar de tot îl vedeam eșind prin oraș, urmărit de câțiva auditori, cari nu-l părăseau niciodată, și cari ascultau cu o îndoită râvnă învățăturile lui.

Erà un sălbatec în adevăratul sens al cuvântului, dar un sălbatec tânăr, ai cărui ochi fulgerători săgetase atât de adânc inima Salomeii, cauză puternică pentru care a cerut să i se taie capul.

Îmbrăcămintea lui erà din peri de cămilă, și încingătoare de piele în jurul mijlocului său, iar hrana lui, erà lăcuste și miere sălbatecă.

Multe se vorbea și se presupunea despre dânsul.

Unii ziceau că este profetul Elie, înviat din morți, alții că este Messia cel mult așteptat... El, cu toate acestea, nu afirmà și nu răspundea nimic celor cari îl întrebau despre asta; se mărginea, în desăvârșita lui modestie să boteze pe toți aceia cari veneau la dânsul, zicându-le: „Eu vă botez cu apă spre pocăință, iar cel care vine după mine, căruia eu nu sunt vrednic să desleg curelele sandalelor lui, acela vă va boteză cu Spirit sfânt și foc; el va curăți aria sa, și va adunà grâul în grânar, iar pleava o va aruncà și arde în foc nestins".

Vezi dar: el credea în venirea Unuia mai presus ca dânsul pe care îl considerà cu

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

mult mai puternic ca el însuși, a cărui venire va sguduì lumea și pământul din temelii. — Ponțiu stătù perplex o clipă, apoi urmă: — Și când te gândești la certurile dintre blestemații de Farisei și Saducei. Chiar acești mizerabili capi ai legii cred, și am auzit vorbindu-se printre ei, despre un oarecare Messia, dar care credință pentru mine nu pare decât o nebunie iluzorie.

Să-ți spun acum cum definesc ei pe acest Messia.

Fariseii și'l închipuesc ca pe un Rege-Preot, după cum fusese odinioară David. Ei cred în nemurirea sufletului după moarte și într'o viață viitoare dincolo de moarte.

Pe când Saduceii nu așteaptă nimic, decât că vor veni zile mai fericite, mai bune pentru țara lor și a părinților lor; dar ca liberi cugetători ei nu admit nemurirea sufletului, ori viața viitoare, și cred mai puțin în venirea acelui Messia.

A treia sectă, Terapeuții sau Esenienii, diferă cu desăvârșire de aceste două.

Credința aceasta este mai vie la aceștia; mai apropiați de simplitatea obiceiurilor din vremile trecute; dânșii trăesc retrași de lumea sgomotoasă, respectând cu un fanatism uimitor vechile tradiții; se zice că din școala lor mai ese din când în când câte un profet...—Procuratorul făcù un gest vag ca și când el singur n'ar știì însemnătatea acestor cuvinte, apoi urmă: — Și de aceia avem luptele acestea care se perpetuează între deosebitele păreri și credințe.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— Dar cum ți'l închipui tu, Ponțiu, pe acel Messia? Întrebă Felix pe cumnatul său.

— Știu eu!... Răspunse Pilat, dând din umeri. De altfel cine poate fi mai mare, acì chiar, decât Cezar a cărui putere străbate atâtea țări și mări?!

Și dacă ne-am luà după prezicerile lui Ion Botezătorul, care a murit deja de cinci ani de zile, și nici până acum, nu s'au adeverit proorocirile lui, ciudă mi-e, și'mi vine să ràd și mai mult de prostia lui însuși, și de prostia acestui popor atât de credul în basmele și mofturile unor nebuni ca ăștia! Nu-i vorbă... Capii legii, sau cum le zic ei, cei cari conduc Pravila, îi încurcă mai rău; încât nu mă voiu mirà de loc, când màine bunăoară, voi auzì, sau voi vedea o nouă escentricitate din partea grozavilor de scribi cu nevăzutul Jehova în frunte.

Deja îți spusei că certurile pentru întâietate între dânșii au ajuns la culme, violente... Și la urma urmei ce mă privește... Spargă-și capul, dar voi știi să împrăștii pe nebunii înverșunați și să mențin liniștea și buna armonie în public, pentru care sunt și trimes....

Felix ascultà cu totul absorbit de sensul acestor fraze pe care Pilat, cam aiurat, și cu un accent flegmatec, le aruncase în voie pe tapetul acestui subiect important.

După o clipă de gândire, Procuratorul întrerupse liniștea și cu un ton jos continuă:

— Este Unul, unul singur a rămas, care merità oarecare atenție din partea noastră

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

și care trebue scos din rândurile acelora care îl înconjoară.

Acel Nazarenean, care își dă titlul de „Fiul lui Jehova", îmi pare cel mai curios om din câți am văzut, până acum!

Numele lui este Issus, și după cât aud vorbindu-se, este fiul unui lemnar din Nazaret, anume Iosef și al unei evreice Maryam, mai frumoasă ca toate femeile din lume.

Face parte în mod tainic din secta Terapeuților, dela învățăturile cărora și-a alimentat sufletul. Cutreeră zilnic stradele Hierhasulemului și malurile râului Iordan, părțile lacului Genisareth și ale Magdalei, înconjurat întotdeauna de o mulțime mai mult sau mai puțin numeroasă, care se ține după dânsul întocmai ca o turmă după păstorul ei.

Vorbește mai mult și aproape întotdeauna în enigme, sau parabole cum zice el, dând exemple puternice acelora cari vin la dânsul.

Explică rolul său supranatural, menirea și cauza venirei lui în lume. Vorbește despre acea Impărăție a Cerurilor, și îndeamnă pe toți cari îl urmează, să fie pregătiți în tot momentul căci nimeni nu știe când va fi sfârșitul.

Am avut odată ocazia să'l văd și să'l ascult.

Mi-a făcut impresia unui tânăr bolnav, sărac și simplù în toate; dar farmecul vorbirei lui, sunetul ei, blând și melodios, te atrage întratât și atât de mult îți vrăjește

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

auzul, că nu te-ai îndurà să'l părăsești niciodată. Căci aiurat, zăpăcit, de puterea convingătoare a cuvântului lui, uiți cu desăvârșire de tine însuți, pierzi până ce și noțiunea gândirei; și tot stând și ascultându-l mereu, ajungi să nu'ți mai dai seama dacă în momentele acelea trăești într'adevăr în lumea aceasta materială, sau într'o alta necunoscută, pe care numai el are darul acesta de a ți-o redà, sub o închipuire și imagine nouă.

El se ridică contra celor bogați, contra preoților chiar, contra doctorilor, contra Templului însăși și contra Legii.

Este un om cum n'am văzut, și-ți spun sincer că nu mai știu ce să mai cred despre dânsul, nu mai știu ce să mai cred!...

Felix, în extaz, privia un tablou care reprezentà pe Paris, fiul lui Priam și al Hecubei, în momentul când acesta oferă mărul de aur Venerei.

Apoi zâmbind, mai mult de impresia aceasta parcă decât de sincera împărtășanie a lui Pilat, zise cu un ton glumeț:

— Iți vorbii mai înainte despre religiunea acestui popor, dar n'ai vroit să dai un sens cum trebuià cuvintelor mele.

Văd cu destulă curiozitate că te-ai încurcat în închipuiri mai mult decât credeam.

Vorbele acelui tânăr te-a captivat într'atât, încât acum ți-ai perdut nu numai noțiunea gândirii cum spuseși, dar și capul...

Crezi acum, că Adevărul nu mai este la Roma, ci aici la Hierhasulem? Intrebă Felix.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Procuratorul făcù un gest cam neînțeles, ca și când ar fi spus: „Cine știe unde trebue căutat acel Adevăr“...

Discuția se oprì, căci căldura din Hemiciclu devenise insuportabilă, acum când razele de seară ale soarelui băteau în el.

Felix se ridică să plece... erà hotărât să facă o vizită și lui Vitelius, unchiul său.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

III

Vitelius locuiă de cealaltă parte a orașului, în spre poarta grădinei și lacul Hiskia, unde aveă un compartiment modest și potrivit pentru un om singur.

Felix străbătù, cu o iuțeală uimitoare, drumul de pe lângă Cenaclul Cetății Antonia, pe lângă Palatul Macabeilor, trecù Palatul Irodian pe sub turnul Maryam și ajunse în fața locuinței lui Vitelius, pe care, spre marea lui neliniște și ciudă, nu-l găsi acasă.

Seara începuse dejà să-și retragă vălul său de penumbră, dând loc obscurității nopței să-și întindă mantia'i neagră peste întreg orașul acesta, care cu câteva clipe înnainte înnotà în lumină și sgomot.

El se hotărî să se reîntoarcă, sau să se ducă la Iosef din Arimathea, unde unchiul său obișnuià a se duce adesea.

Pentru acest scop trecù pe lângă poarta Justiției, urcà povârnișul acesta, trecù printre lespezile mari de piatră, cari se înălțau

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

în drum, străbătù tufișurile dese de dafini tineri și, tocmai în mijlocul unei grădini de Palmieri, descoperi, în sfârșit, casa nobilului și veneratului sectar al tagmei Terapeuților.

Felix nu mai intrase niciodată în locuința lui Iosef, astfel că întâia aruncătură de ochi îi căzù pe câteva tablouri, de un colorit sombru, cari reprezentau diferite scene din epoca de mărire a poporului Ebreu.

Vitelius vorbise adesori lui Felix despre acest Iosef, care de silă trecea drept Fariseu, dar de fapt, făcea parte din ordinul Esenienilor. Deși ebreu, totuși se deosebea mult, mult de semenii și concetățenii lui.

Erà un om ajuns dejà în amurgul vieței, a cărei barbă albă și îngrijită îi dà aspectul unui bătrân venerabil, care dela primul moment îți inspirà respect.

Vitelius îl iubeà foarte mult, și această iubire erà redată cu prisosință, în mod reciproc, de către Iosef, prietenului său. Dar iubirea lui Vitelius, câteodată, întrecea orice măsură, căci vedeà în tovarășul său un caracter blând și desinteresat, dar mai ales o cultură vastă, ce Iosef avea pe tărîmul religiunei. El făceà parte din Consiliul Sanhedrinului și erà membru activ.

In această seară, dânșii discutau în fața lămpii, despre ultimele noutăți mai importante, petrecute în Hierhasulem. Când ușa se deschise brusc.

— Salut pe cei mai distinși și venerabili

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

bătrâni ai Hierhasulemului, zise Felix intrând.

Mulțumirea vieței tale Vitelius, s'o aibă Jupiter în paza lui; iar ție, ilustre Iosef, îți urez ca Jehova al vostru să te aibă sub ocrotirea lui, mizericordia și blândețea să'ți încoroneze fruntea și s'o facă mai senină decât claritatea lunii.

— Mulțumesc ilustre Pomponius; fii bine venit în casa mea. Facă Jehova ca tinerețea ta să fie un elan de adevărată fericire, unde toate darurile să-și găsească azilul.

Eu și cu Vitelius, unchiul tău, ne simțim veseli de venirea ta, zise Iosef, făcându-i semn să ia loc pe o canapea. Apoi, după un timp oarecare de tăcere, Vitelius întrerupse liniștea.

— Ce te aduce la noi Felix?...

— O poveste!...

— Poveste?...

— Da... și încă foarte curioasă... făcù Felix.

Ascultați-mă: voi trebue să cunoșteți pe un oarecare Issus din Nazaret, un tânăr propăvăduitor, care își dă titlul de „Fiul lui Dumnezeu".

Am plecat dela Ponțiu, cu care avusei o discuție aprinsă despre dânsul, venind la tine acasă, Vitelius, în scop ca împreună să mergem să cunoaștem, să ascultăm pe acest om, despre care Ponțiu nu mai știe ce să mai creadă.

Nu te-am găsit acasă și de aceea venii aci, unde eram sigur că te voiu găsi.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Dar, pentru că sunteți amândoi aici, voi care cred că știți mai mult decât Ponțiu și mine, povestiți'mi despre acel Nazarencan și despre scopul învățăturei lui. Este într'adevăr un om curios?

Iosef nu-și putù reține un zâmbet silit, apoi cu o voce înceată zise:

— Nazăreneanul!... Acela este într'adevăr un om curios, — pentru că el s'a ridicat cu vorba'i, întocmai ca o sabie, în contra Fariseilor și Saduceilor fățarnici, dojenindu-i pentru minciuna religiunei lor, pentru obiceiurile lor destrăbălate, în ceea ce privește ceremoniile în efectuarea cultului.

El face parte din Secta Terapeuților, și este poate cel mai îndrasneț dintre toți membrii acestei secte, pentru că sarcina ce și-a luat, adică de a răspândì în popor o doctrină nouă, aducând cu dânsa reforme noui, într'o religie veche, care a prins rădăcini adânci, într'o țară ca aceasta, nu e un lucru tocmai ușor... mai ales când ai de luptat cu niște oameni fără scrupul și fără căpătâiu.

După mai marii preoți și chiar după cea mai mare parte din preoți, dânsul este un reformator primejdios. În felul lui de a fi, și luându-l așà cum se prezintă azi, auditorilor săi, Nazareneanul se aruncă de bună voie în gura acestor vulpi flămânde, pentru că după ei, doctrina lui, surpă mincinosul lor așezământ.

El dictează auditorilor, iubirea către aproapele, cu o râvnă uimitoare, și spune

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

că cu toţii suntem egali înnaintea lui Jehova, lucru care nu i se poate tăgădui.

El recomandă milostenia, şi tocmai aici este curiositatea, căci nimeni până la dânsul n'a spus, că pentru a puteà ajunge şi capătà Impărăţia Cerurilor, trebue să ne lipsim cu desăvârşire de bunurile pământeşti, împărţindu-le cu cei săraci, căci adevărata fericire vine după moarte, iar nu în viaţa aceasta trecătoare.

— Curios om!... Făcù Felix...

— Şi mai mult decât atât;... el învia mortii, celor orbi le dă vederea şi lumina, celor muţi le dă vorbirea, iar pe paralitici şi neputincioşi îi vindecă, cu o indiferenţă şi o bunătate uimitoare, faţă de toţi aceia cari îl înconjoară şi'şi fac fel de fel de presupuneri despre dânsul.

— Curios om!... zise din nou Felix, ca vorbind sie-şi.

Apoi printr'un gest involuntar, tânărul patrician se ridică de pe canapea, salută pe cei doi prieteni şi plecă.

Cuvintele din urmă ale lui Iosef prea îl nedumeriseră, prea îl scoase din fire.

Pe drum el se gândeà mereu la Nazarenean şi nu-şi puteà astâmpără curiozitatea.

— Să învieze mortii, orbilor să le deà vederea şi muţilor vorbirea!... Asta erà ceva, care întrecà orice închipuire omenească.

Şi cu drept cuvânt.

A avut dreptate şi bine a zis Ponţiu că El este un om ciudat... dar nu numai atât;

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

după cât mi-a spus Iosef, El este un om cu desăvârșire extraordinar.

Și cu cât mergeà și înnaintà spre casă, Felix se gândeà mereu, și mereu se întrebà de unde are acest Nazarencan atâta putere.

Ajunse însfârșit... Intră înăuntru și, mai nainte de a se culcà, dete ordin centurionului Faninus ca mâine să-l deștepte de dimineață și să fie pregătit de drum, spre a-l însoți la Magdala. Apoi se retrase în hemiciclu și scrise lui Myriam:

Pomponius, către Myriam.

„Nu știu dacă tu, divina mea, ai intrat vreodată în Palatul Macabeilor, din Hierhasulem, unde Tetrarchul vine de locuește din când în când.

„Iți atrag atenția asta, pentru că vroiesc să-ți vorbesc despre un ospăț, dat de Antipas, cu ocazia celui de al cincilea an al nunței lui cu Herodiada.

„Trebue să-ți închipui tu, comoara sufletului meu, că în astfel de împrejurări, plictiseala se ține de mine ca scaiul; mai ales că vicleana de Salomee căutà mereu să mă atragă în mreje, lucru care nu-mi convenea!

„Nu știu cum... dar locul meu erà rezervat lângă al ei, și asta cred că a fost diplomația Herodiadii sau a lui Pontiu, astfel că în tot timpul cât a durat acest ospăț bogat în petreceri, nu mi-a dat un moment pace.

„Mi-a vorbit mult și m'a plictisit de asc-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

meni mult. In mijlocul acelui amestec de cuvinte și de ochiade, gândul îmi călătoreà spre tine, scumpa și frumoasa mea reginà... Mă gândeam la tine cu atâta patimă, cu atât dor, încât a'și fi vroit chiar atunci, când eram în toiul petrecerilor, să plec deacolo, să nu mai aud nici pe Salomeea, nici pe Herodiada, nici pe Ponțiu... să mă închid în Atrium-ul meu, să mă gândesc neîncetat la tine, și să plâng că nu te pot vedeà sau aveà lângă mine.

„De câteva ori bătrâna Herodiada a pronunțat numele tău, admirându-ți grațiile și îmbrăcămintea, în timp ce Salomeea mă priveà să vadă dacă citește ceva pe figura mea!

„Am rămas cu totul indiferent, în mod fățiș, spre a nu dà loc la neplăceri, — și în fond numai eu știu ce se petreceà în sufletul meu!

„Dar ce-ți spun eu astea... ce-ți pasă ție de prostia lui Ponțiu, sau de violenia Salomeei...

„Aș vreà să vorbesc de tine și numai de tine.

„Ascultă-mă Myriam. Te iubesc atât de mult divina mea..., încât azi sunt mult mai fericit decât Pygmalion, autorul operei Galatea, pe care o luă de nevastă după ce mai întâiu fusese iubit de Venus; și eu am zis că tu ești mai frumoasă ca Venus.

„Nereidele... zeițele mării Myam, dacă te-ar vedeà în momentul când es de se așează pe câte o stâncă, să-și usuce părul

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

la soare, și-ar pierde cu desăvârșire cumpătul în extaz.

„Noi avem zeități, pe cari închipuirea puterei romane le-au dat darurile cele mai superbe, și pe care noi niciodată nu le-am văzut, dar tu, tu care ești atât de bună, atât de frumoasă, mă mir cum acel Jehova s'a îndurat să-ți îngrămădească atâtea bogății. Minunat este Dumnezeul vostru și tainic este cultul lui!

„Mai zilele trecute, avusei o discuție aprinsă cu Procuratorul, despre Jehova al vostru și despre tine... I-am spus că te iubesc cum poate n'am iubit până acum... s'a mirat și a început cu moralele lui fără șir, de care n'am niciun habar.

„La urma urmei a început să-mi spună povești despre un oarecare Issus din Nazaret, dar și-a pierdut cu desăvârșire capul.

„Tu ai auzit, Myriam, vreodată despre acest om?

„Se zice că vrea să introducă un nou cult, întemeiat numai și numai pe iubire.

„Nu l-am văzut niciodată, dar admir doctrina lui, și dela dânsul prin auzite am învățat să te iubesc atât de mult, — și mult doresc să te văd.

„Zilele care vin, mă vei avea ca musafir Myriam... așteaptă-mă la vila ta din Magdala. Atunci vom avea destul timp să vorbim despre toate, mai ales despre iubirea noastră și, dacă timpul ne va îngădui, și despre acel Issus. Multe surprize îți voiu face odată cu ocazia asta.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

„Un vechiu prieten al meu, care a sosit de câtva timp din Roma, trecând prin Insulele Eladei, între alte lucruri, ce mi-a adus ca dar, mai este și o mantie, dintr'o stofă de Cos; ea este de culoarea paiului copt și strălucește la soare ca aurul; când voiu fi la tine, la rândul meu ți-o aduc și eu ca dar. Claudia și Pontiu m'au rugat s'o dau Salomeei; dar pot eu oare să fac asta, când tu ești totul pentru mine.... și mai presus decât Salomeea?

„Mi-a mai adus apoi vreo două coșuri cu struguri, proveniți din Cefalonia, aduși în Roma spre vânzare în calea Sfințită, unde Romulus făcù alianță cu Tațius, Regele Sabinilor; castane care plăceà atât de mult lui Amarilis și trei sau patru sturzi aurii, și vreo zece porumbițe albe.

„Toate acestea le voiu aduce la vila ta din Magdala. Vom jucà cubii de fildeș, urmând înnainte partida lăsată rândul trecut.

„Termin scrisoarea mea aci, pentru că noaptea și-a isprăvit misiunea, iar vârfurile neguroase ale Carmelului, îmi arată ivirea aurorii.

„Fii tot atât de frumoasă Myriam, ca și Atlanta, dar nu atât de sălbatecă ca dânsa, iar eu, aș vreà să fiu mai puțin nenorocit decât Melanion.

„Te salut, divina mea..., cum odinioară lângă Capitolium, salutam pe Astrea".

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

IV

Nu se întâmplà odată ca acei cari vedeau pentru întâia oară pe Myriam din Magdala, să nu fie atrași în mrejele ei, prin puterea frumuseței și a farmecului cu care dânsa erà înzestrată.

Își meritase bine supranumele de *curtezană*, și erà poate cea mai bogată și cea mai căutată dintre toate tovarășele ei din Tiberiada, cetatea Galileii destul de plăcută, căruia locuitorii acestei țări îi mai ziceau și Kinereth-ul.

In Magdala aveà o mică locuință sau, cum s'ar fi numit atunci, o mică casă câmpenească, pierdută în mijlocul unei mari grădini de curmali, smochini și chiparoși, cari prin mirosul lor împarfumau locurile dinprejur, până la o mare depărtare, dând cu chipul acesta întregei locuințe, aspectul unei bogate și luxoase vile.

In Tiberiada, de asemeni, aveà un adevărat Palat, aproape public, unde veneau toți prietenii și prietenele ei, împreună cu

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

amantele și amanții lor; erà cum am zice o casă de întâlnire, atât pentru dânsa, cât și pentru celelalte curtezane, cu care Myriam erà în legături mai intime.

Luxul cel mai rafinat erà desfășurat pretutindeni, atât în ospățuri cât și în îmbrăcăminte, lux care erà mărit prin imensa ei bogăție, donată de către mulți din amanți, și prin elementele cu ajutorul cărora dânsa desvăluià acest lux.

Posedà sub ordinele ei cei mai mulți servitori și servante, aduși din țările îndepărtate ale Imperiului Roman, înadins pentru a introduce în Galileea fastul care domină pe atunci Imperiul putred al lui Tiberiu.

Printre prietenii, cari o vizitau mai des, numai la Magdala, și aceasta din diferite cauze, în primul rând era Amaleck ebreu, originar din Hierhasulem; un typ, care dela întâia vedere îți displăceà. Statura lui erà scurtă, gras și rotund, întocmai ca o ghiulea, mărgenit în capricii cât și la minte, vanitos, predominat de avereà'i colosală și viții la culme, fapt care îl înjoseà și mai mult în fața cunoscuților săi, mai ales căerà căsătorit și aveà copii.

Celalt, Ninus, tot ebreu, născut în Suza, erà mai liniștit decât Amaleck, dar vechiul cult al Melitei, care îl stăpânià încă din copilărie, îl făcuse un viții mai elegant; totuși alunecà de multe ori, fără să-și deà seama, în brațele orgiace ale plăcerilor, îndemnat de capriciosul Amaleck.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Apoi erà Pomponius Felix, tânăr patrician Roman.

Cei doi dela început: Amaleck și Ninus, celebrii prin bogăția lor, erau tovarăși pe afacerile comerciale, tovarăși și pe Myriam frumoasa lor amantă, având ambii aceleași drepturi asupra ei, pentru că dânșii fusese aceia cari o făcuse stăpână aproape pe întreaga ei avere din Magdala și Kinereth.

Acești curtezani încărcau, de patru sau de cinci ori pe an, caravane întregi cu tot felul de mărfuri, începând dela fructele cele mai gustoase și căutate ale Arabiei, Siriei și Egiptului, dela pietrele prețioase ale golfului Persic, până la stofele și covoarele Indiei, cari plecând pe uscat până la Tyr sau Sidon, își continuau călătoria pe întinsa mare Myam, mergând la Roma întâia destinație; de unde apoi se împrăștia în întreaga Campanie Eladă, până la îndepărtata Hissperie.

Ambii tovarăși se entuziasmau mult când, întorcându-se din lungile lor călătorii făcute prin Suza, Persepolis, Ecbatana și Tibet, încărcați de scumpeturi, puteau însfârșit să petreacă o noapte-două la Magdala, plătind cu prisosința lipsa atâtor zile.

* * *

In seara când Myriam primise papirus-ul lui Pomponius, prin care tânărul și frumosul ei „Domino“ o anunță că peste două sau trei zile o va vizită, Amaleck și Ninus

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

tocmai se întorceau din Persia, aducând cu dânșii cele mai frumoase daruri pentru Myriam.

Curtezana știa foarte bine că în astfel de împrejurări nu puteà scăpà așà ușor, mai ales de Amaleck, căruia îi plăceà să mânânce și să beà cât de mult. Și tocmai pentru acest motiv el avusese grijă a aduce lui Myriam un bucătar sirian, înadins pentru a'i satisface și mai pe deplin gusturile.

Inainte de a se aduce mâncărurile, trecură cu toții în camera destinată ospățului.

In mijlocul unei săli spațioase, în formă exagonală, ai cărei pereți erau ornați cu diferite tablouri și surprize potrivite momentului spre a aținà și mai mult pofta de mâncare, erà așezată o masă mare cu trei colțuri, iar în jurul ei erau sofale umplute cu lână de Tibet, acoperite și îmbrăcate pe deasupra în purpură.

Fiecare, cum intra, își ocupă locul său, în vreme ce un serv aduceà în cupe mici, băutura de predilecție înainte de masă, un fel de must stors din curmale, ars, foarte tare la gust.

Imediat după această băutură, pentru gustărit se aduse măsline albe și negre.

In intervalul până să vină mâncărurile, Amaleck și Ninus se puseră să converseze, în care timp frumoasa Myriam se îndeletniceà cu ordinea ospățului.

— Ce zici tu Ninus?... Așà e că am dreptate? Căldura ceia din Suza erà cât p'aci să mă deà gata... Mulțumesc însă lui

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Jehova, că am scăpat teafăr, și putui să mai văd odată pe frumoasa mea Myriam.

— Aduți aminte, că e și a mea! observă Ninus.

— Și a ta... Da... Nu suntem oare tovarăși buni și nedespărțiți pe tot avutul nostru?

Fericirea noastră nu atinge culmea când ne știm iubiți de femeia cea mai fără pereche în lume?

— Te cred; de altfel te știu că nici dracul nu te întrece în alegerea femeilor... Dar la ce să mai vorbim despre asta?... S'a scurs atâta vreme de când cunoștem pe Myriam, suntem bătrâni și caută să ne gândim la altceva mai serios, potrivit vârstei noastre.

Rotundul din Hierhasulem, atins oare cum de vorbele lui Ninus, sărind de pe sofă într'un gest cât se poate de caraghios, zise:

— Ce vrei oare să zici?...

— Nimic altceva decât ceia ce gândesc și trebue să zic. Tu nu te îngrijești decât de prostiile tale capricioase... Sărmane!... O să-ți plesnească ghiulcaua... Dar ascultă: Văzuși ce este la Hierhasulem, cum străinii ne-au copleșit, și cum poate mâine toate bunurile noastre vor fi prădate de dânșii?...

Legea nu mai e nemic de fapt, pentru că însuși acei cari o conduc, adică preoții, scribii și înțelepții cititori de stele, au trecut în partea Romanilor, viciind cu modul

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

acesta toate obiceiurile și vechile așezăminte.

— De când te făcuși atât de adânc cugetător, Ninus? Nu te-am auzit niciodată vorbind astfel... Dar ce-ți pasă ție de ceea ce se petrece la Hierhasulem, când noi n'avem aproape nimic acolo, decât o locuință unde stăm cu copiii noștri. Averea noastră oare nu este cu noi?...

— Da, într'adevăr așă este, dar odinioară era altfel... Acum însă...

— Nu te mai înțeleg de loc. Nu cumvà ești și tu un fel de Ion pe care proștii l-au supranumit Botezătorul? Pentru ce nu te duci să te ei de mână cu Profetul din Galilea, acela care zice că este trimes și însărcinat să adune întreaga turmă a lui Israel la dânsul, spre a o îndreptà din drumul pierdiș și rătăcit.

Iată-te și tu acum întocmai ca el... ca acel nebun Nazarenean care cutreeră potecile și stradele Capernaum-ului, Nazaretului, Magdalei și Hierhasulem-ului, urmat întotdeauna de o mulțime săracă ca și dânsul, răspândind o doctrină răutăcioasă, declarându-se tot deodată „*Regele Nemicului*".

Urmă o clipă de tăcere... în care Myriam deveni gânditoare și tristă... Ea mai auzise deja, dela prietenile ei, despre acel Nazarenean... dar atunci se interesă prea puțin de dânsul.

Ninus rupse tăcerea.

— Tocmai tu Amaleck vorbești astfel? Tu care cunoști foarte bine scandalosul ne-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

goț dela Sanctuar, și certurile zilnice dela Consiliu: — mergi până acolo încât te jenezi de un nebun liniștit, care niciodată poate nu ți-a făcut vre un rău, și pe care l'ai putea asemănă cu un copil care cântă pe drumuri!?...

— Ești și tu tot ca ceilalți... întrerupse Amaleck.

In timpul acesta intră bucătarul aducând mâncărurile. Amaleck care-l văzuse întâiu, fură și gustă cu nasul deliciosul miros ce-l împrăștia... și urmă:

— Să lăsăm fleacurile Ninus!... Ce frumos și ce fericit ești când ai o bună morișcă în gură, un bun miros, și un stomach care să nu te dea de rușine niciodată!...

Se dădù la masă mai întâiu lacerte (pește de mare) cu sos de garum, în vreme ce servantul însărcinat cu destuparea amforelor cu vin din renumitele producțiuni ale Hebronului, turnă în cupe largi lichidul spumegos, pe care-l ofercă oaspeților să beà.

Amaleck luă cupa întâiu și ciocnind cu Ninus și cu Myriam, zise:

— O cupă în numele tău Ninus!...

O cupă în numele tău Myriam!...

O cupă în numele meu!... Acest vin pe care părintele Noe l-a dăruit poporului său iubit, întrece chiar și nectarul Zeilor din Olimp. Renumitele producții din Lesbos și Naxos nu dau vinuri ca asta.

După ce mâncarea se consumă, se aduse apoi un fel de friptură din muschiu de

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Strutzi și Fazani, pe care iscusitul bucătar le tăiase cu o deosebită măestrie, grupând bucățele în jurul unui epure de asemeni fript și stropit cu vin.

Atât a trebuit, ca talerile să se așeze bine pe masă, pentru ca Amaleck să se repeadă la friptură întocmai ca un lup flămând după prada sa, — în timp ce nectarul îmbătător curgeà neîncetat în cupe largi, spumegând.

— Mănâncă Ninus... zise Amaleck după vreo cinci sau șase înghițituri... Ori nu-ți place... Lasă fleacurile.... Lasă pe Issus al tău, căci gândindu-te la el mereu, o să rămâi nemâncat. Auzi să mă lipsesc eu de o mâncare atât de bună și gustoasă din cauza unui om fără nici un căpătâiu, a cărui menire el singur nu și-o cunoaște.

— După capul tău asta... și după limba-ți care nu-i capabilă la altceva nimic decât la gustărit?!... O sărmane, sărmane!

— Așà?... Așà?... Atunci pentru ce nu cauți să ne convingi?...

— Eu să te conving?...

— Da tu... pentru că eu nu știu nimic pozitiv despre Nazarencan, atât doar din câte am auzit. Știi tu ceva despre el? Vreau să aud dela tine aceasta. Spusei adineauri că el se declară ca *Rege al lui Israel*. Ei bine, asta este un drept al său, căci se pretinde a fi scoborâtorul familiei regelui David. Ceva mai mult, aud că se pretinde a fi fiul lui Jehova, și bine înțeles, cu aceasta amenință oare cum temeliile solide ale Societății, căci el se ridică contra Preo-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ților, contra Doctorilor, contra Scribilor, contra celor bogați... într'un cuvânt contra tuturor acelora pe care dânsul nu-i poate mistui...

— L-ai înțeles greșit Amaleck... zise Ninus gânditor. Pentru că nici unul din Șefii Consiliului mai marii Preoților și Înțelepții Hierhasulemului, nu vor să-l bage în seamă și nici să audă cuvintele lui, cari li se par tot atât de obscure... ca și concepția judecății tale.

Totul însă la acest om, îi lasă nedumeriți... pentru că el prin miracolele săvârșite față de toți neputincioșii cari caută scăparea la dânsul, pune într'o mirare profundă pe înalții și veneratii preoți.

Și e foarte natural, ca aceia cărora acest Nazarenean le-a făcut numai bine, să-l numească *Messia*... atât de mult așteptat în aceste zile de doliu...

Amaleck, care tocmai își terminase masa, spărgeà acum migdale, spre a aţâţà și mai mult pofta vinului. Apoi cu un ton cam leneș zise:

— Ei?... Acest nebun, care umblă cu picioarele goale în sandalat?... El Messia? El Messia?... Neruşinatul acela care umblă mai mult gol decât îmbrăcat? El Messia?... Poate că este numai pentru duzina lui de discipoli, acei mizerabili care lucrează și făptuesc mai mult în umbră nevăzuți și neștiuți de nimeni, întocmai ca vampirii, iar când es la lumină în fața mulțimei,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

trec de cei mai buni și mizericordioși oameni ?! ?!...

Și aceștia vroești tu să zici că sunt legiunile acestui Rege ? Ninus... Ninus...

— Cine știe dacă azi sau mâine, toți noi ăștia care ne pretindem mai cevà ca dânsul, ca acest nebun, cum îi zici tu, nu ne vom uni cu el, mergând înainte spre a săvârși opera deja începută.

— Vorbe... Dar pentru că îi ei atât de mult apărarea, iacă închin o cupă cu vin Regelui tău și alt nimic.

Un sgomot de ciocnituri se auzì deodată, și acest rând se băù cât ai clipi din ochi.

Cupele golite se umplură din nou.

De astă dată Myriam, care până acum ascultase numai fără a vorbi cevà, se ridică în picioare clătinându-se, și într'un hohot de râs isteric, care caracterizează pe adevărata prostituată, într'un delir de beție, amestecat cu o surescitare grozavă a nervilor, strigă:

— O cupă pentru Issus din Nazaret!...

Din nou se auzì ciocnituri, iar sgomotul devine mai puternic, mai confuz.

Acum nu mai erà acea stăpânire de sine la nici unul din oaspeți; mai ales Amaleck și Myriam care erau beți turtă încât abià puteau din când în când să zică cevà.

Cu toate acestea, în sgomote asurzitoare ei perpetuau cheful, ducându-l mai departe.

— Un Issus ne trebue!... zise iarăși Myriam.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— O cupă pentru tine... Myriam, zise Amaleek, care se apropiă de frumoasa curtezană.

— O cupă, și o gură apoi... zise Ninus în batjocură.

— Da... o gu-ră... repetă Amaleek, care se aplecase deja peste fața Myriamei, sărutând-o.

Apoi o apucă cu brațele lui vânjoase și ca pe un copil o duse în iatacul ei de culcare, unde adormi. Ninus îi urmă, — puțin apoi și, după câtva timp, totul intră în liniște și întuneric.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

V

In dimineața zilei de a treia, când Amaleck și Ninus plecară spre Hierhasulem, cel dintâiu să-și vadă familia, iar celalt după afaceri, celebra curtezană tocmai își terminase baia de lapte, după care cele două servante negrese o unse peste tot corpul cu ulei de nard aromat, făcând astfel ca să iasă mai la iveală părțile necesare, prin alte pomezi colorate și mirosuri scumpe.

Ii înodă părul în chip neglijent la spate, îi puse în picioare sandalele ale căror curele erau împletite cu sârmă de aur, pe care Pomponius i le adusese ca dar, o îmbrăcă într'o tunică strâmtă, de culoarea cerului, peste care'i aruncă o mantie largă de purpură, făcută în așă fel, încât se înnodă cu ciucuri de fir deasupra umerilor.

O încinse pe la mijloc cu o eșarfă, asemeni de purpură, ale cărei capete lungi atârnau până jos. Și astfel îmbrăcată trecù în iatacul ei, unde se așeză pe o sofà, as-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

cultând pe una din servitoare, care îi citeà pentru a doua oară papirusul frumosului ei „Domino".

Il aşteptâ.

Nu-l văzuse de mult timp şi îi erà atâta dor de dânsul, încât azi, dacă s'ar fi întâmplat să nu primească nimic din parte-i, erâ decisă să-i scrie dânsa, sau să-i trimeată vorbă să vină s'o vadă.

Servanta, terminând cu cititul, fù pusă în libertate, iar Myriam rămase confundată într'un extaz mistic, gândindu-se mereu la Felix. Un moment după aceasta tânărul patrician apărù în pragul iatacului.

— Te salut, Myriam, zise dânsul închizând uşa, frumuseţea ta să întreacă pe acea a Venerii, iar obrajii tăi să fie mai fragezi decât aceşti crini, ale căror flori s'au deschis abiă astăzi.

— Fii bine venit, Pomponius, şi Jehova să te aibă în paza lui, zise Myriam în culmea bucuriei.

— Fericit omul care aude vorbele tale, mai armonioase ca sunetul lirei lui Apolon. De o mie de ori mai fericit acela care te vede în toată puterea graţiilor şi frumuseţei tale, odihnându-şi o clipă privirea sub magia ochilor tăi albaştri şi profunzi ca cerul.

— Spune-mi drept, Pomponius, mă iubeşti tu? îl întrebă Myriam, punându-şi mâinile peste umerii lui.

— Din clipa când te-am văzut pentru întâia oară fără voal, în grădina aceasta,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

mă gândesc neîntrerupt la tine, și înainte de a te cunoaște mă chinuiam în căutarea unui mijloc la care să alerg, ca să te pot posedà pentru mine, și numai pentru mine. Să te miros și să sorb întreg acest miros, întocmai cum albinele sug sorbind nectarul din florile de lavanda.

Cât ești de frumoasă Myriam!... Și cât te iubesc de mult... oh! Viața mea, viața mea dacă ar fi lipsită de tine, însumi aș fi lipsit de viață, pentru că tu ești viața, fericirea mea, și totul ce contribue să perpetueze această viață, această fericire.

Te iubesc mai mult de cum odinioară iubeam pe Aurora, când pentru întâia dată mi s'a arătat în vis.

Și tu ai devenit realitatea acelui vis, fiindcă tu însuți ești Aurora.

Te iubesc cum Hilas a iubit naiadele care-l și răpiră printr'o crimă; te iubesc cum Ulise a iubit pe Calipso și Circe, cum Melanion iubì pe sălbatica Atlanta, rănit el însuși de săgețile lui Hileu.

..... Aș vreà să fiu mai fericit decât Hercule... care, în mijlocul fecioarelor Ioniei țincă coșuleţele lor, torcând împreună cu ele lână... Eroul Tirintului fù blând la ordinele lor, și eu îl voiu imità.

In clipa asta, Myriam se apropie și se lipì de Felix, înconjurându-i mijlocul cu brațele ei de alabastru, și în beția unui extaz nebun își împreunară buzele, topind și sorbind nectarul în văpaia unui sărutat.

— Felix, tu fericitule! zise dànsa. Ne

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

vom iubì cât timp gândurile și sufletele noastre vor fi unite, cât timp vom fi tineri și plictiseala nu-și va întinde vălul său răutăcios asupra noastră.

Alungă dela tine o idee rea ce-ți vei fi făcut despre mine, și nu mă considerà ca pe o prostituată, după cum dușmanii mei mă consideră.

Privește în mine, o sărmană femeie, slabă și păcătoasă, care simte tot ce poate ține de acel amor sburdalnic și dulce.

A iubì cineva este un rău? A se aruncà cât mai mult în vàltoarea acestei patime, pe care însuși Iehova a destinat-o, este oare o crimă?

Dacă religia mea dictează iubirea, ei bine eu vroesc să mențin această iubire, s'o fac să renască în mine sub diferite forme și manifestațiuni noui, căci în întreaga mea ființă, dânsa își găsește și-și va găsì pentru totdeauna refugiul, pentru ca în urmă să treacă prin toate fibrele din care este alcătuit corpul meu.

Acum însă, gustai altfel din fructul acestei plante binefăcătoare și eternă, întâlnindu-te pe tine, Felix!... De unde ai adus tu fructele acestea scumpul meu?

Și mai înainte de a aștepta răspunsul lui, dânsa îi astupă gura cu alte sărutări calde și supte.

— Myriam, tu comoara mea, isvor nesecat de fericire, vei fi celebră prin acest amor, pe care tu l-ai alimentat cu grațiile tale. Sufletul tău sbuciumat își va găsì re-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

fugiul spre a se contopi cu al meu într'unul singur, iar imaginea ta scumpă ne va călăuzi paşii în această călătorie eternă a fericirii.

Se făcù tăcere, în care timp Felix părea că cugetă la ceva, apoi după un oare care timp de gândire zise:

— Myriam, tu crezi în vise?...

— Pentru ce mă întrebi?

— Pentrucă mai nopţile trecute te-am văzut într'un vis foarte ciudat; — şi mă gândesc dacă trebue să ţi-l spun sau nu!...

— Spune-mi-l Felix, şi vei avea sufletul meu ca dar,— zise Myriam curioasă şi nerăbdătoare.

— Se părea mai întâiu, începù Felix, un tânăr înfăşurat într'o mantie de purpură, lungă până jos, iar în jurul capului i-se desfăcea un nimb de raze strălucitoare, întocmai ca o aureolă, cari se desmărgineau în zările eterne ale infinitului.

Părul lui, de culoarea vinului, drept şi fără lucire, despărţit la creştet, îi cădea în jos, împodobindu-i fruntea mai clară decât lumina lunei, iar culoarea feţei lui era aceia a marmorei de Corinth, atât numai, că puţină roşiaţă o trădà.

Privirea lui nobilă şi blândă căutà spre tine, tu care erai îngenuchiată înaintea lui, ca şi cum i-ai fi cerut ertare,— ertare pentru dragostea ta, pentru iubirea ta nebună şi pătimaşă.

În jurul capului tău, de asemeni se desmărginea un nimb de raze lucitoare, cari

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

se pierdeau, cu încetul, în negurile infinitului; iar îmbrăcămintea ta erà întocmai această mantie de purpură cu care te văd acum.

Amândoi eraţi înconjuraţi de mai mulţi curioşi, vreo doisprezece la număr, cari cu toţii se uitau serioşi, când la tine când la acel tânăr.

După un timp oarecare de meditaţie, şi în urma unui semn făcut de dânsul, te-ai ridicat în picioare stând iarăşi în faţa lui şi, o clipă după aceia, depărtându-se, tu l-ai urmat.

Te-am privit mult, până când nu te-am mai văzut, dar în zadar căci, cum erà numai un vis trecător, erà şi natural chiar ca tu să nu mă zăreşti! Şi tocmai dimineaţa, când Aurora aduce întâiul salut naturei, în spazmurile unei crize violente m'am deşteptat buimac şi speriat.

O zi întreagă am stat dus pe gânduri, neputându-mi da seama de însemnătatea acestui vis straniu.

Tu ce crezi?...

— Ştiu eu, Felix..... Răspunse Myriam, gânditoare.— De altfel nu trebue să punem atâta temeiu pe nişte vise trecătoare şi cari se pierd odată cu întunerecul nopţei.

— Da, Myriam, dar vezi tu cât este de aievea visul acesta? Şi oricât m'aşi încercà să-l alung din memoria mea, totuşi nu ştiu cum, că fără voie, îmi place par'că să meditez şi să mă gândesc neîntrerupt la dînsul.

— Nu fii îngrijat, scumpul meu „Domino“,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

va ști Myriam să alunge din creerul tău aceste gânduri negre, spre a le prăbuși în profunzimile din *Valea Plângerii* de lângă Hierhasulem.

Ce-ți mai trebue și ce-ți lipsește, când eu însu-mi, eroina acestui vis, într'adevăr straniu, sunt cu tine, a ta, a ta pentru totdauna ?...

— Știu, divina mea... dar...

— Am să te omor..... Îi zise Myriam, strângându-l la piept și astupându-i gura cu buzele ei, de pe care Felix sugea nectarul mult mai dulce decât al zeilor din Olimp.

— Nu cred să poți, zise el însfârșit.

— Vei vedea că am să pot !...

— Și cum ?...

— Ce-ți pasă ție... Uite... Uite...

Și în beția unui amor nebun, și în îmbrățișări calde, ei se sărutau fără întrerupere, pe ochi, pe frunte, pe obraji, ne mai dându-și seama de nimic.

Se părea că iatacul acesta erà un cuib unde toate grațiile amorului își găsise refugiul, contribuind fiecare cu câte ceva, pentru ca beția celor doi amanți să fie și mai desăvârșită.

Deodată Felix deveni gânditor și, ca și când și-ar fi adus aminte de ceva, stătù o clipă meditativ, apoi zise :

— Ascultă, Myriam, trăește prin părțile acestea un oarecare Issus Nazarencanul Tu știi ceva despre dînsul ?

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— Nu, și nici n'am auzit până acum pe cineva pronunțând acest nume.

— Ei, cu toate acestea există.

— Ce fel de om este?

— Un om într'adevăr extraordinar, și înzestrat cu o mare putere.

— Cum, în ce chip?

— Se zice că el învie morții; celor orbi, le dă vederea; pe cei muți, îi face să vorbească; pe paralitici și schiopi, îi face să umble; într'un cuvânt, el poate vindecă toate bolele acelora cari vin la dânsul, și nemic nu-i este cu neputință. Crede în rolul său supranatural, dându-și titlul de Fiul lui Dumnezeu, răspândind în popor o doctrină nouă, întemeiată numai și numai pe iubire, pe milă, pe adevăr.

— Curios!... Făcù Myriam.— Dar tu l-ai văzut vreodată?...

— Incă nu... Aud însă că-i tânăr, și curiozitatea m'a hotărît să merg să-l văd....

— Și cam pe unde l-ai putea găsi, Felix?

— Chiar prin părțile acestea: — pe lângă lacul Genissareth, Capernaum, Tiberiada, și chiar aici în Magdala poate să fie.

Myriam stătù o clipă privind în vag, fără a zice o vorbă; o mulțime de idei îi trecură prin minte, unele mai bizare decât altele; și, în interval de câteva momente, i-se perindă prin memorie întreaga ei viață, întocmai așa cum ar fi fost văzută într'o oglindă magică.

Se gândia la acel Nazarenean, și-l găsia atât de curios, mai ales când se întrebă de

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

unde poate avea el acea putere cu care învia morții, și celelalte.

Jehova al lor nu făcuse până atunci nimic, pentru nici unul dintr'ânșii. Odinioară, în tinerețea ei, pe când era dănțatoare cu Salomea, în vastul Palat al Tetrarchului din Tiberiada, cunoscuse pe Botezătorul, asemeni răspânditor al unei doctrine noui, dar care nu și-a manifestat cu nimic rolul său supra-omenesc.

Auzise pe acel sălbatec al pustiei vorbind despre venirea unuia mai mare ca dînsul; dar cine punea temeiu pe cuvintele lui?!...

Sărmanul; el a plătit cu moartea refuzul Salomeei la iubirea ei nebună; de atunci sunt cinci ani, fără să se mai fi auzit ceva, nici despre dînsul, nici despre acela pe care el, în ciudata lui convingere, l-ar fi așteptat.

Cine știe ce o să fie mai în urmă!...

Apoi, ca și când și-ar fi zis sie-și:

— Să învieze morții și pe bolnavi să-i tămăduiască!... Curios!...

Tocmai în acel moment, o ceată numeroasă trecea prin fața vilei, mergând pe drumul care duce spre lacul Genissareth.

In mijlocul ei *un tânăr, ca de vreo treizeci și ceva de ani*, îmbrăcat într'un veșmânt lung până jos, care părea a fi de purpură după culoarea lui roșie, iar în picioare sandale; după aparență se credea a fi conducătorul cetei, căci cu toții îl urmau.

Felix, aruncându-și ochii într'acolo, cum îl văzù rămase o clipă înmărmurit, apoi, reculegându-se, zise :

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— Pe toți zeii Romei, e acelaș tânăr pe care l-am văzut în vis.

Myriam, care până atunci privise în extaz mulțimea care se depărtă, dar mai ales pe tînărul care o conducea, deșteptată ca dintr'un somn profund, se uită o clipă la Felix, apoi, cu un ton strein ei, răspunse:

— Da, îl văd. Și poate că acesta este Nazareneanul despre care m'ai întrebat.

— Cine știe.— Ripostă Felix gânditor.

Convorbirea se oprì aci, căci tînărul patrician se gătì să plece spre Hierhasulem. Își aruncă toga pe dînsul și, salutând, plecă.

Myriam rămase singură — mută, cu gândul la tînărul care trecuse prin fața vilei ei, întocmai ca o stea care, căzând, se perde în haosul nemărginit al cerului, apărând și dispărând. Se gândia la visul cel straniu și curios al lui Felix, și-'și punea mereu întrebări despre însemnătatea lui. Se părea însă că realitatea covârșise cu desăvârșire puterea vizionară a forțelor, căci acum dînsa vedea în acel Nazarenean, pe care cu câteva zile înainte ghiuleaua lui Amaleck îl defăimase, și ca tot atât, afară de nobilul Ninus, care îl susținuse pe toată linia, vedea într'însul pe adevăratul tînăr visat, și pe care ea, curtezana celebră, l-ar fi trecut cu drag și fără scrupul în rîndul celorlalți amanți. Dar... Niciodată nu se simțise lipsită de energie ca acum, dînsa care, odinioară, când era vorba să-și satisfacă un

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Issus Christos.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

capriciu, nu riscă nimic din mersul sbuciumat al vieței ei.

Acum nu mai era capriciul.

Se gândia la o liniște care să se perpetueze și să dureze atât cât i-ar ține viața, în domeniul căruia să guste acea fericire neînțeleasă, mistică, tăinuită, și pe care nici unul din curtezanii ei nu i-o putuse da.

Dorea acea liniște, care aduce cu ea fericirea eternă, cuprinsă în cuvintele acelui Nazarenean.

Totul se spulberase din mintea ei, chiar din clipa când Issus trecuse, și nimic n'o mai mișcă acum; Felix îi apărea din când în când ca o figură vagă, care încetul cu încetul se îndepărtă.

Vedea pe Amaleck burtosul, rotundul, și pretinsul Arab, căruia i-ar fi aruncat în nas toate darurile lui.

Flavius și Persanul Ninus apărù într'un nimb obscur, în fața cărora se desmărginea, ca un paravan, uitarea cu toate capriciile ei: plictiseală, desgust de viață, sete de repaos, dor de liniște.

Și iarăși, printre aceștia, apărea Felix, mai clar ca în totdauna, dar, ca și steaua care cade, el se pierdea încet în negurile eterne ale nemărginirei. Cu toate acestea se gândea că numai lui Felix avea să-i mulțumească,— pentrucă el fusese acela care deschisese vorba despre tînărul propovăduitor.

De ce nu-l cunoscuse mai de mult!

Se întrebà: cum va fi acea fericire des-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

pre care auzise că a vorbit dînsul, și nu știà cum să și-o închipue: se gândià la iubirea pe care tînărul profet o plantă în inimile auditorilor săi, și nu știà cum să și-o explice.

Oare nu erà aceiași iubire pe care o cultivă dînsa?

Cine știe!...

Și tot astfel petrecù restul zilei până seara.

Se simțea foarte obosită și avea nevoie de repaus. Vroia ca a doua zi să meargă la lac.

Chemă în grabă servitoarele, cărora le ordonă să aprindă lampa și să-i facă patul, apoi le zise să se retragă, manifestându-și față de ele, dorința de a petrece în noaptea aceea singură, lucru neobișnuit.

Se desbrăcă și se făcù goală de tot, se duse in fața oglinzii și, stând într'o poziție fixă și statuară, își privì îndelung frumusețea desăvârșită a corpului ei, a cărui albeață și frăgezime întrecea orice închipuire.

Confundată într'o adorațiune mistică și sfîntă, ea își manifestà asupra ei însuși iubirea cărnii și, în culmea acestui extaz de admirațiune vadită, pe negândite îi apărù înainte palida figură a Nazareneanului.

El stătù o clipă, o privì cuprins de uimire, apoi dispărù.

Când își venì în fire, se uità speriată în juru-i, se rușină și plânse. Căzù în genunchi în fața micului altar ridicat în onoa-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

rea lui Jehova, și estatică își improviză o rugăciune străveche, pe care n'o mai repetase încă de când era copilă.

Apoi se aruncă pe pat, lăsând lampa cu lumina mai mică, își încrucișă mâinele sub cap și, după ce rugă somnul să-i aducă în vis pe Issus, adormi.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

VI

Şi, într'adevăr, că necunoscutul tânăr din Nazaret venise.

Myriam ar fi vroit ca noaptea asta să nu se mai sfârşească, iar ziua de mâine să nu mai fie niciodată. Dar, când văzù întâiele sclipiri ale soarelui reflectându-se în zare, peste vârful albit de zăpadă al Carmelului, simţì un regret amar, când se gândià la neliniştea ce o va cuprinde şi astăzi.

Se îmbrăcă repede singură şi cât putù mai simplù; chemă servitoarele, le dădù câteva ordine, apoi luă drumul spre lacul Genissareth.

De câte ori nu vizitase dinsa acele locuri.

De câte ori nu venise ea, împreună cu amanţii ei, plutind în voie pe luciul liniştit al apei, în splendoarea nopţilor de vară şi având numai luna d'asupra lor ca martor.

De câte ori, când se întorcea acasă, nu se simţise obosită, plictisită poate, săturată de amor şi patimă, dar îmbătată de parfu-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

mul răspândit până departe de dafinii trandafirii, de curmalii de India, de caperele Galileii care, cu toatele, smăltau cât mai frumos malurile în totdeauna rîzătoare ale fermecatului lac.

Acum se ducea altfel, și cu un alt scop. Dar, tocmai pentru acest motiv simțiă o durere mută, atât de vădită, gândindu-se la viața ei petrecută în orgiile cele mai scandaloase și desgustătoare, din care nu s'a ales cu nimic, cu nimic.

Totul i-se părea un vis vechiu, petrecut de mult, foarte de mult, și de care azi abia își mai aducea aminte, în domeniul căruia dînsa se aruncase cu toată puterea ei pătimașă.

Simțiia o neliniște și o turburare sufletească, închipuindu-și clipa când pentru întâia oară va stà în fața acelui Nazarenean, întocmai așa cum o văzuse Felix în vis, și neliniștea ei creștea mai mult când își formulà ideia fixă că se dusese vestea despre dînsa prin întreaga Galilee, Tetrarchie, Gadaree, Gaulonie, Samarie, Pera și chiar în Iudeia până la Hierhasulem.

Tot drumul acesta, dela vila ei din Magdala până la lacul Genissareth, i-se părea atât de lung, cât viața ei întreagă.

Văzù, în bătaia razelor de soare, undele lenețe ale lacului de culoarea diamantului, care, prin înotarea și aruncarea peștilor la suprafața lui, acolo unde se ridica apa se făcea par'că un alt soare care-i lua ochii.

Mai avea mult până să ajungă.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Lămuri însă de departe mulțimea adunată pe mal și cuprinsă de gravitate și respect nu mai avù putere să înainteze, vrù să se întoarcă acasă să se liniștească, dar curiositatea ei covârși rațiunea.

Și cu cât mergea, și cu cât se apropia mai mult de acest țel necunoscut și straniu, cu atât neliniștea și turburarea îi erà mai mare.

Acea mulțime grămădită în jurul Galileanului, care ascultà cu o încordare uimitoare vorbele lui, sub magia acestei dimineți primăvăratice, o mișcă până la lacrămi. Nu odată, a stat locului, punându-și mâna d'asupra ochilor spre a putea distinge mai bine mărcata priveliște câmpenească, ce se desfășurà înaintea ei.

Iar când fu de tot aproape, curiozitatea îi crescù și mai mult.

Văzù pe Issus întocmai așà cum îl descriseșe Felix; văzù apoi pe Petru, pe Ion, pe Matei publicanul și pe Iuda din Keriot, singurii pe care îi cunoștea.

Nu îndrăsnì să se apropie mai mult, ci se mulțumi a rămâne cevà mai departe, într'un loc unde nu prea erà văzută bine, ca să poată ascultà în liniște. Cuvintele Învățătorului veneau până la dânsa, purtate parcă de zefirii dimineții, cari porneau de pe undele limpezi ale lacului încă adormit.

— „Voi sunteți sarea pământului și lumina lumii; dacă sarea își va fi pierdut puterea ei, cu nimic nu o va mai dobândi, pentru nimic nu mai are tărie și de nimic

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

nu mai e bună, fără, — numai a fi aruncată afară și călcată de oameni.

„Nu se ascunde cetatea de pe vârful muntelui, nici lumina nu se pune sub obroc, ci în sfeșnic ca să lumineze tuturor celor care sunt în casă.

„Așà să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, pentru ca să se vadă faptele voastre cele bune și să mărească pe Tatăl vostru, care este în ceruri. Să nu gândiți că am venit să desființez legea sau profețiile ; — n'am venit să desființez, ci să împlinesc, — căci adevăr zic vouă, până ce va fi trecut cerul și pământul, o iotă sau o cirtă, nu se pierde din lege, și toate se vor împlini.

„Iubiți pe neamicii voștri, binecuvântați pe cei ce vă gonesc și vă blesteamă, faceți bine celor ce vă urăsc, și vă rugați pentru cei ce vă vatămă și vă persecută, ca să fiți fii Părintelui vostru ceresc, căci el răsare soarele său peste cei răi și peste cei buni, și plouă peste cei drepți și peste cei nedrepți.

„Căci dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce plată aveți ? — Nu fac și vameșii astfel ? Și dacă îmbrățișați cu iubire pe frații voștri numai, ce faceți mai mult ?

„Drept aceia, fiți desăvârșiți, după cum Părintele vostru ceresc, desăvârșit este".

Cuvintele lui împrumutau farmecul câmpului, parfumul suav al florilor și ciripitul armonios al păsărilor.

Myriam îl ascultă și nu se mai sătură

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

privindul. Mulțimea aceasta adunată aici, care renunțase la toate acele nimicuri și trebuinți zilnice ale vieței, numai să asculte și să se nutrească de farmecul vorbelor, pe care tânărul Nazarencan le plantă adânc în sufletul lor, o impresionă atât de mult, încât numai vroia nimic, râvnind la fericirea lor, bazată pe o dezinteresare asupra vieței aceștia lipsită de griji, simțind par'că că o mică parte din fericirea lor se manifestă și ei cu ajutorul căreia dânsa căpătase mai multă încredere în firea ei romantică și capriționsă.

Predicile Galileanului i se păreau întocmai ca niște povești, pe care dânsa, cu cât le ascultă mai mult, cu atât le-ar fi ascultat, uitând cu desăvârșire de ea însăși, de lumea în care trăise odinioară.

Intrânsele Myriam găsea totul: viață, liniște, acea fericire pe care dânsa nu știuse cum s'o înțeleagă și să și-o închipuiască, în nepăsare de ea însăși, de nemicurile vieței.

— „Nu îngropați în pământ, spunea Issus, comori pe cari le rod viermii și rugina, pe cari hoții le descoperă și le fură; ci grămădiți-vă comori în cer, unde nu sunt nici viermi, nici rugină, nici hoți; căci unde vă este comoara, acolo vă este și sufletul. Nu vă îngrijiți de hrana și de veșmintele voastre; viața nu e oare mai nobilă decât hrana, și trupul nu e mai nobil decât veșmântul? Priviți păsările cerului: ele nici nu seamănă, nici nu seceră; n'au nici hambare,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

nici grânare, și cu toate acestea, Tatăl vostru ceresc le hrănește.

„Nu sunteți voi oare mai presus decât ele? Priviți crinii câmpului, ci nici nu lucrează nici nu tore, cu toate acestea, adevăr zic vouă, că nici Solomon, în toată slava lui, nu erà așà de îmbrăcat ca un crin de câmp.

„Dacă Domnul îmbracă astfel o floare care astăzi este și mâine se ofilește, ce n'o să facă pentru voi, puțin credincioșilor!

„Deci nu vă îngrijiți: ce veți mâncà și ce veți beà, sau cu ce vă veți îmbrăcà, căci toate acestea păgânii le doresc; știe Tatăl vostru de ce aveți trebuință. Căutați mai întâi dreptatea și Impărăția Părintelui vostru, și toate vi se va da vouă. Nu vă îngrijiți câtuși de puțin pentru ziua de mâine, căci însuși ziua se va îngriji dela sine; — destul este ei răutatea oamenilor".

In momentul acesta, și după ce Issus făcu o mică pauză, Iuda din Keriot, care cunoștea foarte bine pe Myriam, și căreia îi nutrea o ură amestecată cu o gelozie crescândă din cauza bogăției ei imense, găsise tocmai acum momentul potrivit spre a-l servì în planurile lui de răzbunare asupra celebrei curtezane.

Se ridică de lângă dascălul său și se duse la dânsa.

Aceasta cum îl văzù, începù să zâmbească. Dar dânsul o întrebă serios și încruntând, „ce caută aici"; — la care ea îi răspunse:

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— Am venit să văd și să ascult pe Învățătorul vostru.

— Așà ?... zise Iuda, vrei poate să-l prinzi și pe dânsul în mrejele tale drăcești, ca și pe toți ceilalți ?... Iți vom arătà noi.

Și luând-o de mână o duse mai mult târând-o printre mulțime până la Issus, căria îi zise :

— Rabboni, această femeie este o cunoscută curvă a Magdalii și Tiberiadii, ea pângărește locul acesta, am surprins'o colo, în urma mulțimei sorbindu-te cu ochii. După cuprinsul legii noastre, dânsa nu merită să stea aici, și însăși legea dictează isgonirea, sau uciderea ei cu pietre.

Toți cei dinprejur luară câte o piatră în mână, gata să arunce asupra victimei, care îngenuchiase la picioarele Nazarencanului.

Issus însă nu stătu mult la îndoială, ci ripostă.

— „Acela dintre voi care este fără păcat, să arunce întâi piatra asupra ei".

Și ca și când ar fi fost loviți în cel mai adânc simțământ al lor, cu toții își pierdură cumpătul, neștiind ce să răspundă, scăpară pietrele din mâini, neîndrăsnind nici unul să o atingă.

Apoi dascălul, adresându-se lui Myriam, îi zise :

— Care este adevăratul tău nume, femee ?

— Myriam, Rabboni.

— Și orașul tău ?

— Magdala și Tiberiada.

Frumusețea desăvârșită și sinceritatea a-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

cestei curtezane, pe care cu o clipă înainte Iuda o adusese să i se hotărască soarta, mişcă atât de mult pe Issus, încât dânsul nu numai că o ertă de tot ce ar fi făcut până atunci, dar din acel moment arătă asupra ei o deosebită atenţie.

— „Fii ertată Myriam, pentru toate greşalele tale, dar ia seama să nu mai păcătueşti".

Apoi îşi urmă mai departe predica.

— „Nu judecaţi ca să nu fiţi judecaţi, căci cu judecata cu care judecaţi, veţi fi judecaţi, şi cu măsura cu care aţi măsurat, vi se va măsură. De ce vezi gunoiul ce este în ochiul fratelui tău, şi nu zăreşti bârna din ochiul tău?

„Nu daţi ce este sfânt câinilor, şi nu aruncaţi mărgăritarele voastre fiarelor sălbatice, ca nu cumva să le calce cu picioarele lor, şi întorcându-se să vă sfâşie şi pe voi.

„Cereţi şi se va da vouă, căutaţi şi veţi afla, bateţi şi vi se va deschide.

„Şi dacă cineva vă cere peşte, să nu'i daţi şearpe; chiar dacă voi sunteţi răi, să ştiţi să daţi lucruri bune la copii voştri, cu atât mai mult Tatăl vostru cel din ceruri, va da cele bune, celor cari cer dela dânsul.

„Deci câte aţi vroi să vă facă vouă oamenii, faceţi şi voi lor, căci aceasta este legea şi profeţiile.

„Intraţi prin poarta cea strimtă, că largă este poarta şi lată 'i calea care duce la peire, şi mulţi sunt care intră prin ea!....

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

„Că strimtă este poarta și îngustă'i calea care duce la viață și puțini sunt care o află.

„Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați, și eu vă voiu odihni pe voi. Luați jugul meu asupra voastră, și învățați dela mine, că blând sunt și smerit cu inima, și veți află repaos sufletelor voastre, căci jugul meu este bun, și povara mea ușoară!...“

Vorbele lui veneau din altă lume, iar figura lui palidă, trădată numai prin puțină roșață, părea că erà înconjurată de un nimb de raze strălucitoare, care treceau dincolo de marginele lumei acesteia.

In timpul când el vorbea, de partea opusă a lacului, adică din spre partea Magdalii venea un om, care cu un pas grăbit înaintà printre mulțime, până ajunse la Issus.

Corpul lui crà acoperit în întregime de lepră.

Invățătorul cum îl văzù îl întrebà:

— Ce voești?

— Doamne, tu dacă voești, poți să mă curățești de lepra mea.

Issus îi răspunse:

— Crezi tu că eu te pot curăți?

— Curățește-mă Doamne! — Fu cel din urmă răspuns al leprosului.

— „Voiesc să fii curățit, îi zise Issus, prin credința ta te-ai mântuit; — vezi să nu spui la nimeni, ci mergì de te arată preotului, și du darul pe care l-a orânduit Moise spre mărturie lor“.

După ce cel care avusese lepră îi sărutà ciucurii veșmântului, plecă.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Toți cei de față se minunară și se întrebau între ei:

— Oare nu este el fiul tâmplarului? Nu se numește mama lui Maryam și frații lui Iacob, Iosef, Simon și Iuda? Și surorile lui nu sunt toate la noi? Deci de unde are dânsul această putere?

Dar Issus, care le știa gândul, le răspunse:

— „Adevăr zic vouă că orice profet este disprețuit în țara și în casa lui".

* * *

Soarele se ridicase mult pe cer și vremea prânzului trecuse.

Mulțimea, cu toate acestea, uitase că trebue să mănânce.

Myriam, în momentul când plecase de acasă, nu spuse nimănui unde se duce.

Timpul fiind înaintat, servantele împreună cu toți servitorii se întrebau ce s'o fi făcut stăpâna lor; - și văzând că nu mai vine, trimese pe sărmanul Thoma s'o caute.

Acest servitor, pe care Myriam îl primise ca dar dela Flavius, de când era la dânsa îi arătase cea mai vădită supunere și dragoste. El era mut din naștere, și nimeni nu se putea înțelege cu dânsul decât numai prin semne făcute cu mâna.

Acum, ca întotdauna și întocmai ca un credincios paj, Thoma plecă în căutarea bunei și frumoasei lui stăpâne.

După ce rătăci prin toate stradele, vizitând și întrebând toate prietenile pe care

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Myriam le avea în Magdala, fără a-i da de urmă, se hotărî să ia drumul spre Tiberiada, închipuindu-şi că poate să se fi dus la palatul ce-l avea acolo.

O luă deci pe strada care duce spre lacul Genisareth, în scop de a merge pe malurile lui până la Tiberiada.

Planul erà bine chibzuit, căci dacă ar fi luat alt drum mai drept, ar fi fost cu desăvârşire lipsit de frumuseţea şi splendorile cu care malurile lacului erau împodobite.

Aproape de seară ajunse aci, unde se aflà mulţimea adunată în jurul lui Issus.

Thoma aruncă o privire peste întreaga masă de oameni şi femei, împrăştiaţi prin toate părţile şi aşezaţi pe iarba verde, şi se minună mult când printre ei văzù pe Myriam, stând jos, foarte aproape de Învăţător, ascultându-l cu o atenţie uitătoare de sine.

Se duse drept la dânsa şi o atinse uşor cu degetul peste umăr, spre a o deşteptà din reveria în care erà confundată.

Myriam se întoarse şi văzându-l începù să rădă, iar Thoma, prin diferite semne, îi dete să înţeleagă că este timpul să meargă acasă; — la care stăpâna lui tot prin semne îi răspunse că va merge îndată.

Issus, care observase toate acestea, după ce'şi termină predica, se întoarse la Myriam şi o întrebă:

— Cine este acest om, Myriam?

— Unul din servitorii mei, Rabboni.

— Şi cum îl chiamă?

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— Thoma.
— Este mut?
— Da — și încă mut din naștere.

Issus făcù un gest neobișnuit, uitându-se la credinciosul servitor, care îi inspirase atâta milă, se ridică în picioare și merse spre dânsul.

Acesta cum îl văzù apropiindu-se, căzù în genuchi la picioarele lui Issus.

Toți cei de față așteptau nerăbdători să vadă ce se va mai întâmplà cu acest mut, și dacă într'adevăr Issus, avea de gând să facă și cu acesta, tot ce făcuse și cu leprosul.

Spiritul de observațiune al câtorva membrii din consiliu, n'avù răbdare să nu zică că asta este curată batjocură, dânduse atâta importanță unui servitor rupt și sdrențăros, murdar și urâcios, mai ales când el ține de o prostituată.

— Nu se cade să faci Rabboni ceea ce vroești, tocmai cu acest om, zise Iuda. El este servitorul acestei femei, pe care tu ai ertat-o, dar care ar fi meritat să fie ucisă cu pietre.

— Tu'mi zici Iuda? Răspunse Issus.

„Dacă eu ași părăsi pe acest om, care de fapt aparține unei prostituate, urmează să vă părăsesc și pe voi.

„Eu n'am venit în lume pentru cei ce n'au nevoe de mine. Eu am venit pentru cei neputincioși, pentru cei mizerabili, pentru bolnavii tuturor națiunilor, pentru suferinzii de toate rasele, pentru sclavii tuturor stă-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

pânilor, și pentru toți aceia cari cred în mine, chiar necunoscându-mă.

„Căci ce ași avea mai mult, dacă pe aceștia i-ași părăsi, și m'ași adresă celor cari n'au nevoe să fie aduși pe calea binelui și adevărului ?“

Apoi adresându-se lui Thoma, îi zise:

— „Vorbește Thomo !...“

Mutul făcù o ultimă sforțare, deschise gura și, ca inspirat, începù să vorbească:

— Acum te cunosc cine ești tu, liberatorule al încântătoarei vorbe !... Te proclam fără să mă turbur, d'asupra tuturor celorlalți oameni, urmaș al lui David și Messia!

Urmă o tăcere solemnă, în care timp mulțimea rămase înmărmurită; însăși Diar-Avias, Ravint și Sameas, membrii în Consiliul Sanhedrinului, cari din întâmplare se opriseră o clipă din drumul lor, fură martori la aceasta și minunându-se zise între ei: „Omul acesta care își dă titlul de Fiul lui Dumnezeu, lucrează și face toate acestea cu puterea de la diavoli, prin urmare deci, el amăgește și smintește poporul“.

Felix Pomponius, care privea de departe, fără însă a fi observat de cineva, auzise tot ce se petrecuse cu Thoma; văzù pe Myriam, care rămase uimită, sorbind cu nesațiu blânda figură a lui Issus. Și ca într'un vis straniu, îi văzù cuprinși și înconjurați de raze strălucitoare, cari întocmai ca un nimb de aureolă cerească, se pierdea departe în infinit.

In fața acestui spectacol măreț, simțea

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ca un fel de cult misterios care îl cuprinse şi'l captivă până la adoraţiune, pentru acest Issus profet, contopit într'o durere ascunsă, mută şi nelămurită încă, într'o ură născândă, pentru Issus om.

Apoi, liniştea frumoasei lui amante, seninătatea înscrisă pe figura ei clară ca claritatea lunii, fericirea vădită de care dânsa se simţea oarecum măgulită în momentul acela, uimirea ei, adoraţiunea ei manifestată Nazarencanului, contribuì şi mai mult ca să'i umple sufletul de ură. Vedea întrînsul nu numai pe profetul minunat care răspândea această doctrină, bazată numai pe iubire nemărginită, doctrină care-l captivase şi pe dînsul; dar acest profet eră om, şi tocmai în omul constituit din acciaşi materie brută ca toţi ceilalţi, vedea pe adevăratul duşman şi răpitorul frumoasei lui amante.

Işi aduceà aminte cu atâta durere de clipa când împărtăşise lui Myriam visul acela; fatalul şi nenorocitul vis, care acum îi otrăveşte sufletul.

Ii venì numai decât în imagine tot trecutul lor, acel trecut pe care nu-l va uità niciodată, de pe atunci când Myriam îi desvăluià dragostea şi iubirea cea mai curată. Acum dânsa părea cu totul răpită de vorbele Nazarencanului, care îşi începuse din nou predica:

— „Fericiţi sunt ochii voştri că văd, şi urechile voastre că aud.

„Fericiţi cei săraci cu spiritul şi cei go-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

niți pentru dreptate, că a lor este Impărăția Cerurilor, iar cei blânzi vor moșteni pământul.

„Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâià.

„Fericiți cei ce flămânzesc și însetoșază de dreptate, că aceia se vor sătură; — și milostivii se vor miluì.

„Fericiți cei curați la inimă, că aceia vor vedeà pe Dumnezeu, iar făcătorii de pace, fii lui se vor chemà.

„Fericiți veți fi, când vă vor ocărì, când vă vor blestemà, când vă vor mustrà și vă vor gonì, zicându-vă orice cuvânt rău pentru mine; bucurați-vă și vă înveseliți, că plata voastră multă este în ceruri; căci așà au gonit pe profeții cari au fost mai înainte de voi.

„Luați aminte să nu desfășurați virtutea voastră înaintea oamenilor, spre a fi priviți de dânșii; vindeți averile voastre și faceți milostenie, fără să știe alții, faceți voue pungi ce nu învechesc.

„Incingeți mijlocul vostru, și aprinse fie lumânările voastre, căci foc am venit să arunc pe pământ și cât de mult vroiesc acum să fie aprins!

„Dar am un botez în care m'am botezat, și cât de neliniștit sunt până când va fi îndeplinit.

„Gândiți-vă că n'am venit să dau pace pe pământ, ci ură și desbinare și foc și sabie.

„Desbinați vor fi tatăl împotriva fiului, și

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

fiul împotriva tatălui; mama împotriva fiicei și fiica împotriva mamei; soacra împotriva norii sale și nora împotriva soacrei.

„Eu am venit în această lume, spre a osândi ca cei carî nu văd să vadă și cei cari văd să fie orbi: orbi vor fi toți aceia cari m'au văzut, au ascultat cuvintele mele, și n'au crezut.

„Milă vroiesc iar nu jertfă, căci n'am venit să chem pe cei drepți, ci pe cei păcătoși".

Cuvintele lui deveneau din moment în moment mai înțepătoare, și asta în vederea celor trei membri din consiliul Sanhedrinului, cari erau de față și ascultau.

In timpul acesta, fiica unei femei din Cana, care se află printre mulțimea adunată aci, începù să fie chinuită în mod îngrozitor de demoni; mama ei disperată alergă repede la Issus și îi zise:

— Fiu al lui David, fiica mea este muncită rău de demoni, chiar aci în mulțime; chemai pe ucenicii tăi, dar ei nu-i putură face nimic.

— „Nu sunt trimes, respunse Issus, decât la oile cele pierdute de casa lui Israel".

— Doamne ajută-mi, repetă femeia plângând.

— „Nu se cuvine a luà pâinea copiilor și a o aruncà câinilor".

— Așà este, dar și câinii mănâncă tot din fărimiturile ce cad dela masa stăpânilor lor, respunse ea disperată.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Femeie, îi zise Jssus, mare este credința ta: fie ție cum dorești.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— „*Femeie, îi zise Issus, mare este credința ta: fie ție cum dorești*“.

Și imediat fiica ei se liniști.

Toți dimprejur rămaseră înmărmuriți, iar ucenicii lui se întrebau între dânșii:

— Cum noi nu puturăm să-l scoatem?

— „Pentru necredința voastră, le răspunse Issus, căci adevăr zic vouă, dacă ați avea credință cât un grăunte de mușlar, care este cel mai mic dintre toate semințele, veți zice muntelui acestuia: treci de aici acolo, și va trece; și nimic nu vă va fi cu neputință.

„Băgați de seamă, și aduceți-vă aminte de vorbele mele.

„Fiul omului are să fie dat în mâinele preoților și cărturarilor și-l vor omorî, iar a treia zi se va scula și se va urcă la cer și va veni pentru a doua oară ca să aleagă neghina din grâu și grâul din neghină.

„Știți că Domnitorii păgânilor stăpânesc, întrebuințând puterea asupra lor: astfel va fi și cu voi, căci care ar vrea să fie mai mare, acela va fi slujitorul vostru, după cum fiul omului n'a venit ca să fie slujit ci ca să slujească și să dea sufletul său preț de rescumpărare pentru voi și pentru mulți.

„Atunci vă vor dà spre asuprire și vă vor omorî și veți fi urîți de toate neamurile pentru numele meu; dar acela care va răbdà toate până la sfârșit, se va mântui.

„Deci, când veți fi văzut groaza pustiirii, prezisă prin Daniel, cei cari sunt în Iudeea

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

vor fugi în munți, cei cari sunt pe casă să nu se dea jos, și cei cari sunt la câmp să nu se întoarcă înapoi ca să-și ia veșmintele.

„Rugați-vă ca să nu fie fuga voastră iarna, nici Sâmbăta, căci atunci va fi suferință mare.

„Mulți Christoși și profeți mincinoși, vor veni și vă vor dà semne mari și minuni, încât să amăgească, dacă se poate chiar pe cei aleși: dar voi să nu-i credeți.

„Căci precum fulgerul ese dela Răsărit și se arată până la Apus, tot astfel va fi și venirea fiului omului.

„El își va trimite slujitorii săi și vor adunà pe aleșii din cele patru vânturi, dela cea mai depărtată margine a cerurilor până la cealaltă.

„Căci, după cum un om plecând departe, chemă slugile sale și le dete avuția sa: unuia cinci talanți, altuia doi, iar altuia unul.

„Și luându-și rămas bun dela dânșii, plecă. Servitorul care luase cinci talanți, lucră cu ei și făcù alți cinci, asemenea și cel care luase doi, mai câștigă încă alți doi. După un timp îndelungat, vine stăpânul și făcù socoteala împreună cu ei. Și apropiindu-se cel care luase cinci talanți, zise: Doamne, cinci talanți 'mi-ai dat, iată alți cinci am câștigat: asemenea și cel care luase doi, câștigase alți doi talanți.

— Bine slugile mele, zise stăpânul, la puține ați fost credincioase, la mult vă voi

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

pune; intrați întru bucuria Domnului vostru:

Apoi venì rândul celui care luase un singur talant.

— Doamne, zise el, te-am știut că ești om aspru, secери unde n'ai semănat și aduni de unde n'ai vânturat,— și fiindu-mi teamă, am ascuns talantul tău în pământ.

— Slugă rea și neluătoare aminte, îi zise stăpânul, știai că secer unde n'am semănat și adun de unde n'am vânturat, deci trebuià ca tu să fi pus argintul meu la schimbători, și venind eu, așì fi luat cu dobândă ce este al meu.

Luați dela dânsul talantul și dați celui ce are zece talanți, căci tot la cel ce are se va dà și va prisosì, iar cel care n'are sau are puțin, i se va luà și acel puțin ce are.

„Și tot așà va fi și venirea fiului omului: Atunci vor fi adunate, înaintea lui, toate neamurile și le vor despărți unele de altele, după cum păstorul desparte oile de capre: va pune oile la dreapta lui, iar caprele la stânga.

„Și va zice celor dela dreapta:

„Veniți, binecuvântaților Tatălui meu, de moșteniți Impărăția gătită vouà încà dela întemeierea lumei; căci flamând am fost și mi-ați dat să mănânc, însetat am fost și mi-ați dat să beau, strein am fost și m'ați adus la voi gol și m'ați îmbrăcat, bolnav am fost și m'ați căutat, în închisoare am fost și ați venit la mine.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

„Iar ei vor întrebà: „Doamne, când am făcut noi toate acestea pentru tine"?

„Adevăr zic vouă, întru cât aţi făcut unuia din acești fraţi ai mei, foarte ne luaţi în seamă, mie mi-aţi făcut.

„Iar celor dela stânga: Duceţi-vă dela mine blestemaţilor, în focul cel veşnic, care este gătit diavolului şi servilor săi, căci întru cât nici unuia din fraţii mei n'aţi făcut nimic, nici mie nu mi-aţi făcut.

„Şi se vor duce la pedeapsa eternă, iar drepţii, la viaţa şi la fericirea Impărăţiei Cerurilor.

„Deci, vă zic, fiţi întotdeauna gata, căci nu ştiţi nici ziua, nici ceasul când vor fi toate acestea".

Obosit, el se ridică să plece.

Mulţimea începù să se mişte.

* * *

Se înoptase, iar Cerul în spre Apus părea o adevărată mare de sânge.

Lacul adormise şi luna care răsărise abia atunci d'asupra lui, lumina ei palidă şi caldă dură peste unde o punte ţesută în raze de argint.

O tăcere profundă domnea în această singurătate absolută, întreruptă numai de clempănitul peştilor şi al valurilor, cari se loveau de maluri încet, împinse de un vânt cald şi domol.

Dinspre Magdala venea [un vuet con-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

fuz, care se pierdeà în haosul dominant al firei.

Felix, deşteptat din reveria lui, şi tocmai după ce văzù mulţimea că se depărteazâ, se hotărî şi el să plece; se aşezâ în lectică şi ordonă sclavilor să-l ducă în grabă la Hierhasulem.

A doua zi aveà de gând să viziteze pe Vitelius.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

VII

Felix Pomponius, către Vitellius:

„Centurionul care-ți va aduce scrisoarea aceasta, te va salutà în locul meu, iubite și ilustre Vitellius, căci astăzi mă hotărîsem să viu la tine ca să-ți vizitez sfinții, dăruiți ție de Iosef Arimatianul, să-ți vad fazanii tăi, lamele tale, phaetonii, pe cari tu îi ții ca pe niște zeități în onoarea lui Phaeton fiul lui Apolon, grădina ta ai cărui curmali sunt veșnic înfloriți, cocotierii, dafinii și caperele tale din Galilea: dar mai presus de toate pe tine, pe tine aș fi voit să te văd!...

„Ah! indispoziția și boala asta, care mă oprește fără voia mea dela toate plăcerile.

„Nu mai există nimic în mine, Vitellius.

„Toți m'au părăsit, până chiar și zeii.

„Dar ce mai vorbesc de zei!...

„Tu știi că fiul Fillirei formă pe tânărul Achile la sunetul lirei și întrebuință această artă pacinică pentru a îmblânzi sufletul unui sălbatec: iar Audomedon fu ecuyerul

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

său abil să mânuiască flexibilele hățuri ale cursierilor ageri. Pe câtă vreme Tifus era faimosul pilot al vaselor Argonauților, în timpul expediției Lânei de aur.

„Pe Febus! Să mă opresc aci...

„Dar pot oare?!..

„Hesiod, fiul lui Dius și Picimeda, pe când păștea turmele tatălui său, în Valea Ascrei, la picioarele muntelui Helicon, văzù cele nouă muze cari îl inspirară de a face versuri.

„Ei bine, Vitellius, pot eu să nu-ți spun? Dar nu te așteptà la cine știe ce operà din parte-mi: îți voi arătà toate vicleniile și furtișagurile inocente ale acestui amor ce nu se teme de nimic și versurile mele, dacă se pot chemà versuri, nu vor oferì nimic vrednic de pedeapsă.

„Vitellius, Vitellius!...

„Și acum îmi aduc aminte de când mă plimbam încet pe sub porticul din Pompei, când soarele intrà în semnul Leului, sau aproape de acel moment pe care-l termină o mamă iubitoare, unind darurile sale cu ale fiului ei. Nu voiu uità niciodată acea galerie plină de tablouri antice, care poartà numele Liviei.

„Am văzut Danaidele uneltind moartea între fii și tatăl lor, Adonis plâns de Venera și acele sacrificii cu care jidovul sirian celebrează a șeaptea zi a săptămânii.

„Frumoasa juncă, sedusă de tatăl zeilor, care în urmă fu adorată la Memphis.

„Frumusețì de acelea, pe care le-am pu-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

teà iubì fără întrerupere, cu care te-ai jucà neîncetat, de acelea pe care nu ai voi să le atingi decât odată, sau să le posezi pentru totdeauna.

„Câte gânduri nu-mi treceau prin minte, în momentul acela, când stam așezat pe un scaun făcut din iarbă, pe cap umbrit de frunziș în mod simplu, privind convoiul care trecea pe dinaintea ochilor mei, pe când muzicantul Toscan făceà să se audă sunete stridente din flautul său, și bufonul galeriei loveà, în mod cadențat, pământul bătătorit.

„De câte ori nu m'am repezit în acel învalmașag, smulgând pe aleasa sufletului meu, târând-o după mine și ducând-o acasă, unde în mijlocul festinurilor și ospățurilor nopței, căutam o altă plăcere, decât aceia de a bea.

„De multe ori se întâmplà ca toate vasele cu licoarea lui Bachus să fie golite de amor, în culoarea rozelor de Suza.

„Aripele lui udate de vin, deveneau grele și neputincioase, pentru a'și lua sborul, și atunci rămânea liniștit între noi, scuturându-și aripele, iar inimele noastre atinse de picăturile arzătoare aruncate pretutindeni, se simțeau repede rănite.

„Vinul ne anima sufletul, și ne aprindeà inima, el ne gonià și împrăștià toate grijele de peste zi, căci îndată veneau râsete și strigăte de chef, descreținându-ne fruntea posomorâtă.

„Sufletul ni se deschideà întreg și fran-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

queța, atât de rară în zilele obișnuite, lua loc prefăcătoriei alungată de licoarea străvezie.

„Cu vin fetele ne captivă sufletul și tinerețea, cu vin Venera este ca focul în foc.

„Dar toate aceste sburdălnicii, Vitellius, par'că nu erau decât de o clipă, căci la radioasa și curata lumină a Aurorii abia născute, a unei zile frumoase, știam că Paris, privind pe cele trei zeități, ne sfidează zicând Venerii:

— „Ai învins pe rivalele tale Venus, al tău e mărul".

„In momentul acela, ca să-l imităm și noi, dam câte un măr de aur aceleia care ne plăcea, apoi fiecare ne retrageam câte doi, spre a gusta fructul mărului și odihna.

„Ți-aduci aminte că în vecinătatea Romii, templul Dianii este așezat în mijlocul unei păduri misterioase, și cu toate că zeița nu iubește pe fiul Venusei, totuși câți Romani cari s'au dus acolo n'au fost răniți de puterea frumuseței ei.

„Fericit acel patrician care este însărcinat cu supravighierea cultului ei, *Rex nemorensis*.

„Biblis arsă în flăcări pentru fratele ei, și se pedepsi pentru această crimă incestuoasă.

„Cinyr, regele Cyprului, care alergă și goni cu sabia în mână pe fiica sa Myrrha, omorînd-o, pe când lacrămile ei deveneau parfumuri mirositoare, care'i perpetuează numele.

„Pasifae, amurezată de fericitul taur, podoaba și orgoliul ciredei de junice din

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Gnosia și Sidonul Cretei; pe când prostănacul de Minos, încornorat, ședeà acasă liniștit.

„Cine n'a vărsat lacrămi gândindu-se la amorurile Creozei din Corinth, care muri în mijlocul flacărilor?! Cine nu s'a revoltat la vederea Medeii, această mamă pătată cu sângele copiilor ei!

„Phoenix, fiul lui Amyntor, plânse pierderea ochilor sei, Hypolit fu înbucătățit de cursierii speriați.

„Când inima ne este veselă și nu'i cuprinsă de vre-o durere mută și profundă, se deschide repede, se înveselește și atunci îndemânateca Venera se introduce pe nesimțite în cele mai adânci ascunzători ale sufletului. Pe cât timp Illionul fu confundat în doliu se susținù prin forța armelor sale; dat bucuriei și plăcerilor nopței, primi în sânul său calul umplut cu războinici.

„Nimic nu'i dificil puterei unui zeu.

„Ariana, care iubi atât de mult pe Tezeu, fu destinată cu toate acestea lui Bachus, care îi dădù ca zestre cerul. Și pe când o parte a cortegiului făcea să se audă cântările Himineului, cealaltă repetà: „Evohe! Evohe!" și zeul victorios cu tânăra lui nevastă, mergeà să consume sacrificiul amorului pe patul nupțial.

„Din înălțimile Olimpiane, Jupiter vede și aude jurămintele amanților, de care rîde cu poftă, pe care el apoi le dă ca o jucărie vânturilor Eoliane pentru a le duce în aer.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

„De câte ori Jupiter, pentru a înșelà pe Junona, facea jurăminte falșe pe Stix.

„Trebue oare să plâng sau să tac? Nu mai pot distinge ceea ce este permis și ceia ce nu este. Ce comparații!!...

„Cu toate acestea va zice cineva că Patrocle, fiul lui Actor, nu a întinat patul lui Achile, amicul și tovarășul său. — Piritus nu atentà la onoarea Fedrii.

„Pilade iubia pe Hermiona, după cum Febus iubia pe Pallas cu un amor așà de casț, întocmai cum Castor și frate-său iubia u o fată a lui Tindar, după cum eu, bunăoară, iubesc pe cea mai frumoasă dintre femeile Galileii.

„Oh! Scumpe Vitellius. Nu știu dacă ai văzut vre-odată pe această Ariană și celebră curtezană a Tiberiadii și Magdalii.

„Ea îmi răpì mințile și sufletul, după cum Adonis răpì mințile frumoasei Venus.

„In zadar a-și avea de recurs la fermecătoarele din Emonia, țara magilor, inventată de Zoroastru al Perșilor; în zadar aș întrebuințà erburile Medeii și magiecle farmece ale Marșilor din apropierea lacului Fucin. Căci chiar Medea, prințesa născută pe țărmurile Fasului, ar fi captivat pe fiul lui Eson, și Circe ar fi reținut lângă dînsa pe Ulise, dacă magia ar fi avut atîta putere.

„Eu n'am întrebuințat nemic în arta mea: reușii la început, dar pierdui jocul.

„Voiu declarà războiu acelui Issus din Nazaret și mă voiu lupta cu el în câmp

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

deschis, cum odinioară mă luptam împreună cu Germanic contra lui Armin, acel care făcù pe Varu să sufere înfrângerea din pădurea teutoburgică.

„Tu eşti destul de înţelept Vitellius: evită defectele mele.

„Dar nu pot face altfel, căci din cauza acelui Nazarenean, Myriam, preţioasa mea amantă, a devenit mai sălbatecă de cât Athlanta Arcadiană.

„El, prin cuvintele lui, a atras-o în mreje, răpindu-i minţile întocmai ca Adonis; şi iată-mă acum ca şi nenorocitul Mellanion, care plângea asprimele amantei lui.

„Dar eu n'am plâns niciodată şi nu voiu plânge urmele unei femei pe care aş fi iubit-o; aş vrea numai să mai mânuesc odată cubii de fildeş, căci ultima partidă este neterminată.

„Acest amor câteodată îmi oferă imaginea războaelor purtate de mine şi Germanic; şi cât eram odinioară de fioros cu inamicii mei, acum sunt mai blând ca Hercule, eroul Tirintului şi îmblânzitorul fecioarelor din Ionia.

„Nu mă condamnă pentru asta, căci îţi spusei: îmi place şi acum să vorbesc de zei şi zeităţile noastre, să admir frumuseţea şi puterea unora, dar am uitat cultul lor.

„Ce n'a făcut Jupiter ca să dobândească amorul Letei şi ce n'a făcut Hera, în gelozia ei, ca să strice acest amor.

„O urmări până în Asteria, unde erà servită de Iris cea cu picioarele ca vântul;

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

acolo ea născù pe Apolon şi pe Diana. Tradiţiunea fenicului delian reprezintă culoarea roşiatică, pe care o iau întunecoasele întinderi ale eterului răsăritean în ceasul când Aurora, cea cu degete de trandafiri, ajută Nopţei ca să libereze din întunecoasele-i mărunţae *Ziua*, reprezintată prin luminosul disc al cerului, prin Apolon.

„Dar aici, în Hierhasulem, Soarele e soare şi Apolon nu există: el este necunoscut.

„Cât sunt de încurcat în enigme, Vitellius!..

„Cât de tainic este poporal ăsta şi cât de curios îmi pare acel Nazarencan. Iubirea care o planteaza el în inimile auditorilor săi, nu e iubirea lui Paris pentru Helena, nici iubirea Cassandri, fata lui Priam, pentru Tiest.

„El vorbeşte despre o iubire către aproapele, punctul culminant pe care se întemeiază întrega lui doctrină.

„Cuvintele lui sunt convingătoare asupra acelui adevăr pe care Ponţiu, în prostia lui, îl caută mereu la Roma.

„Imi place doctrina acestui Nazarencan, căci ascultându-l simţi că uiţi de tot ce s'ar fi petrecut până atunci şi-ţi linişteşte într'atât sufletul, în cât n'ai vroi niciodată să-l părăseşti.

„Iubesc pe acest profet, dar urăsc de moarte pe omul care reprezintă pe profet, — căci el mi-a răpit inima şi tot el, în batjocură, ştiu să mă captiveze.

„Aş vroi să mă răsbun contra lui, o răsbunare mortală, dar nu ştiù cum.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

„Tu ce zici? Putea-vei găsi vre-o soluție mai demnă?

„Scrie-mi: călăuzește-mi pașii și gândul. Iar până atunci sufletul meu în forma unui porumbel alb, va sburà în preajma locuinței tale, salutându-te în acelaș timp când salut și Aurora".

Felix chemă centurionul Cartafilos, pe care Pilat i-l dăduse în serviciul său pentru cât-va timp, căruia îi ordonă să se ducă în grabă cu papirusul la Vitellius, cerându-i și răspunsul.

Și, întorcându-se, vor merge în spre Magdala.

* * *

Indispoziția lui Felix dispărù încetul cu încetul, lăsând în locul ei un fel de nostalgie, când se gândia la trecutul său și la pierderea lui Myriam.

Răspunsul lui Vitellius avea să-i arate cu totul alte vederi pe acest câmp pustiu al cugetărilor, căci el știà că unchiul său nu se va lăsà mai pre jos, când era vorba să dea un sfat cuiva.

Apoi viața aceasta pe care o ducea tînărul patrician Roman, starea de lucruri așà cum era, nu putea durà mult timp, ci trebuia cu orice preț să facă la un fel, când se gândia mai ales cât îl consumase zilele din urmă.

Și oricât se muncea în opinii și în păreri, nu găsia nici un mijloc pe care să se

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

razime și să pună un temei. Un singur lucru îi mai rămânea de făcut, acela de a renunță cu desăvârșire la Myriam și a o uită pentru totdeauna. Dar cum?... El care o iubise și o iubia încă atât de mult, găsia această soluție ca imposibilă și mereu o respingea, mulțumindu-se, la urma urmei, cu răspunsul lui Vitellius.

Iar în cazul când nici acela nu-i va satisface capriciile, atunci va procedă singur: va urmări pretutindeni pe Myriam, cum ea urmărește pe Issus, și în cele din urmă tot va fi a lui.

Puțin îi va păsă de Ponțiu sau de Salomea, de Herodiada ori de Tetrarchul.

Pentru dânsul Ponțiu eră ca o maimuță care nu făcea altceva decât imită pe ceilalți.

Tetrarchul un fel de urs care-și bătea joc, în mod ironic, de prostia Herodiadei, căci Herodiada însăși, deși mai în etate, totuși eră mai decăzută în desfrânări decât Salomea, fiica ei.

Singura care ocupă un loc de seamă în inima lui Felix, eră Claudia, sora sa și nevasta lui Ponțiu.

Aceasta eră cea mai desăvârșită dintre toate femeile din întreg Hierhasulemul, atât ca frumusețe, cât și ca bunătate și cultură.

Dânsa cunoscuse întreaga suită a Tetrarchului, dar gradul de depravare ce există la curtea lui o desgustase până într'atâta, încât ori de câte ori se întâmpla ca acesta să fie la Hierhasulem, evită vizitele pe la palatul Macabeilor, și aceasta poate eră

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

cauza că cei doi prieteni nu prea se priveau cu ochi buni.

Salomea, însă, venia adesea pe la dînsa și, deși era cam nebunatecă, Claudia simpatiză mult pe această nouă Semiramidă a Tetrarchiei.

In întrevederile lor, uneori tainice, de câte ori tinerile femei nu vorbiseră de Issus, atunci când Claudia ascultă, cu o atenție încordată, povestirile Salomeii despre profetul din Nazaret.

Tânăra și frumoasa ebreică cunoscuse în mod ascuns pe Issus, știă despre relațiile lui cu Myriam din Magdala, știă, de asemeni, despre neașteptata și brusca schimbare a acestei celebre curtezane. Odinioară, în copilăria lor, fusese prietene de joc, dar acum nu s'ar fi dat înapoi în fața unui atac de răsbunare contra acesteia, mai ales fiind vorba de o curiozitate și dor ce Salomea nutrea, în mod ascuns și sălbatec, sărmanului profet al Nazaretului.

Felix nu știă nemic despre toate acestea, totuși bănuia că șerpoaica de Salomeie are oarecum cunoștință despre mistuitoarea lui iubire pentru Myriam, dar ideia aceasta nu-l mișcă câtuși de puțin și nu-l opri un moment de a se ocupă de frumoasa lui amantă.

Vitellius, care din întâmplare fusese acasă, ceti cu o îndoită plăcere și curiozitate scrisoarea lui Felix și nu întârzie a-i da răspunsul, însărcinând tot pe Cartafilos, care nu plecase, să i-l ducă.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

VIII

Vitellius către Pomponius:

„Ce idei îți trec prin minte Pomponius! „Cum ai putea crede oare, ca eu să încetez „un moment de a te iubi, scumpul meu „Felix; tu atât de fericit odată!...

„Scrisoarea ta m'a găsit acasă și iată că „cu o îndoită plăcere mă grăbesc a dà un „răspuns pentru tine centurionului care „așteaptă în Vestibul.

„Mult curioasă mi s'a părut împărtășania „ta, și ori cât m'aș simți de neputincios „față de miticii mei prieteni din Roma, „cari prea puțin m'au cunoscut, nu mă voiu „lăsà o clipă mai pe jos; iar sfaturile ce „ți-le voiu da acì, vor fi cele mai dezinte- „resate.

„Ascultă-mă deci Pomponius:

„Avem o singură virtute în lumea aceasta: „*Adevărul*, o singură plăcere: *frumosul* și „un singur instinct născut: *iubirea*.

„Află dar că departe de a fi fost mișcat

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

„de scrisoarea ta, să-ți enumăr toate aceste „daruri ce le are fiecare om. Cea ce însă „m'a fermecat mai mult într'însa, este tocmai „această iubire povestită ție de alții și pe „care tu ai înțeles-o și aplicat-o greșit.

„După cât reese din ce-mi spui, prea „te-ai aruncat repede și cu totul în brațele „de alabastru ale acelei Magdal-ene, iar „dânsa prea te-a lăsat să-ți ameliorezi iu„birea-ți pătimași, iubire care azi, „ți-a „otrăvit sufletul".

„Nu voiu uitâ niciodată expresia asta „Pomponius!

„Spui că te-a părăsit din cauza acelui „Issus, pe care iarăși îl urești de moarte, „și care, după tine, ar fi răpitorul celebrei „tale amante.

„Te-înșeli Felix!!...

„Ascultă-mă, eu îl cunosc tot atât de „bine cum cunosc pe Iosef, ilustrul meu „prieten sau pe tine.

„Cu mult mai înainte de a-mi scrie tu, „sunt deja informat dela alt cineva despre „tine și despre modul cum îți petreci viața, „iar acel cineva, ași dorî să-ți rămână ne„cunoscut pentru totdeauna.

„Nu voiu îndrăsni o clipă să te oprese „dela un capriciu cât de mic, ce firea ta „de patrician galant inventează.

„Mă voiu mărginî la cea ce știu.

„Ne-ai surprins în noaptea acelei zile, „pe mine și pe Iosef, stând amândoui de „vorbă ca doi bătrâni; ai venit și-ți aduci „aminte ce ne-ai întrebat?...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

„Acum acelaș om, pe care tu odinioară „îl căutai cu tot dinadinsul să-l vezi și să-l „asculți, care pentru tine era un personaj „extraordinar, imaginat în închipuirea ta „cine știe cum, zic acelaș om, pe care de „sigur cred că l-ai văzut, l-ai ascultat și „te-ai convins despre desăvârșita lui pu„tere, îmi spui că el este răpitorul Mag„dal-enei tale.

„Apoi dacă cumva vreodată ai exclamat „că Issus este un om curios, cu atât mai „mult, voiu exclamă eu, despre tine.

„Nu trebuiă să-mi fi mai vorbit despre „Issus.

„Religiunea poporului acesta nu mă sperie „câtuși de puțin, și nici doctrina acestui „tânăr Nazarencan, care, după cum tu în„su-ți zici, este întemeiată pe o iubire per„petuă. Nu mă va interesă decât atât ca „să am o cunoștință mai mult. Dar la dânsul „este ceva care te lasă nedumerit.

„Intreaga lui activitate este întemeiată pe „iubirea aproapelui, și aceasta o vom găsi „în frumoasele și desăvârșitele scrieri ale „lui Budha Cachiamuni, — scrieri de unde „acest pretins profet și-a alimentat sufletul „încă dela etatea de treisprezece ani și „până la treizeci; scrieri cari azi o parte „din ele se află în vastele biblioteci ale „Terapeuților, — acea secta tainică care în „sînul ei ascunde atâtea mistere.

„Cu toate acestea, pentru cei cari îl as„cultă, pentru aceia cari ascultându-l și „fără să-l cunoască, încep a-l iubi și a se

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

„iubì între dânșii, pentru aceia Issus este „mare.

„Pentru aceia este menit el, iar doctrina „lui pentru cei cari n'au aprofundat încă „adâncimele cărților, e într'adevăr nouă: „va fi nouă pentru toți, pentru tine, pentru „mine chiar, cu care deși o cunosc totuși „modul, cum el o reda, modul cum el își „desvălue acele adevăruri pe care eu le-am „întâlnit de atâtea ori, face ca doctrina lui „să fie plină de atât farmec și adevăr, de „atâta iubire, încât ascultându-l simți ceva „mistic, că renaști, simți că cuvintele lui „îți dau viața.

„Tu nu l-ai cunoscut bine Pomponius: „și dacă l-ai cunoscut vreodată, află că „l-ai cunoscut atât cât ți-a trebuit să-l u„răști.

„Niciodată să nu crezi că acest Vitellius, „al cărui cap este albit prea din vreme, „să-ți vroiască răul.

„Eu te sfătuesc să te lași de Myriam: „nu este pentru tine Pomponius, mai ales „că este evreică și încă mai mult, fiindcă „este o prostituată, care voește oarecum „să-și schimbe viața și traiul din cauza co„rupției, în brațele căruia s'a aruncat or„bește. Nu e pentru tine. Și dacă dânsa „își găsește azilul sufletului în cuvintele „tânărului Nazarencan, să nu te mire de „loc: adu-ți aminte de vestalele noastre.

„Dă-i libertatea Pomponius: aici nu „suntem la Roma, unde sclavagiul este încă

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

„în floare; aici legea este totul, și din lege „afară nimic.

„Să nu crezi că-mi place să aduc elogii „acestui popor mistic, să nu-ți închipui că „am uitat pe Jupiter: — nu, — Pomponius, „trebue să știi: cât timp sănătatea nu-mi „va sdruncină sufletul și facultățile mele „imaginative vor fi în deplină armonie, „Jupiter va fi cel mai puternic Dumnezeu „al meu, căruia mai voiu închină și-i voiu „aduce jertfe. Apoi ca să-l schimb acum, „nu găsești că ar fi ridicol?....

„Cât privește pentru tine, poți să-l uiți „și poți să-l schimbi cu oricine voești, dacă „cu nimic nu-i ești dator, și nimic n'ai „să-i mulțumești.

„Atât am vrut să-ți spun deocamdată.

„Poate că ți-așĭ fi spus mai multe, dacă „credincioasele mele servante nu m'ar zori „pentru baia caldă de dafini ce trebue s'o „fac chiar acum.

„Și pentru ca să închid și mai bine acest „papirus, pentru ultima oară îți zic: mai „lasă drumurile nocturne ce le faci înspre „Magdala și prin apropierea lacului Geni„saretb, lasă în pace pe Issus să vorbească „cât o vrea, celor cari îl ascultă.... lasă pe „Myriam și nu te mai ține de urma ei, să „nu creadă că, tocmai tu, atât de ilustru „odinioară pe câmpul de răsboiu, să cerșești „o privire din ochii unei femei pierdute.

„Nu Felix,.... nu face pentru tine.

„Fugi de toate acestea, și ferește-te de

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

„mânia poporului acesta, deşi suntem Ro-
„mani şi avem puterea întreagă în mână.
„Acesta este ultimul şi prea căldurosul
„sfat ce Vitellius îţi trimete".

* * *

Felix devenise nerăbdător, când Carta-filos se întoarse dela unchiul său, aducând scrisoarea. O ceti şi rămase mult timp gân-ditor. Apoi ca şi când şi-ar adunà ideile, ordonă sclavilor să pregătească lectica pentru a doua zi când vor plecà la Magdala.

Scrisoarea lui Vitellius nu-l lăsa rece, dar pentru a se liniştì pe deplin, vroià să aibă o ultimă întrevedere cu Myriam, din care să se hotărască ce va fi la urmă.

Şi cu gândurile acestea se culcă, rugând pe Jupiter, de care iarăşi îşi aduse aminte, să facă astfel ca frumoasa lui amantă să-i fie redată: apoi adormi.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

IX

Toată ziua următoare Felix fu reținut la cetatea Antonia de către Claudia, care-i cerù o mulțime de lămuriri asupra lui Issus și învățăturei lui. Tocmai noaptea târziu se hotărî se plece cu cei patru sclavi în spre Magdala.

Eși din Hierhasulem prin poarta Damasculuí și urmă drumul, care duce spre Nazaret.

Eră o noapte neagră și posomorâtă. Norii alergau în toate părțile tocmai ca niște balauri gata să se sfâșie unii pe alții.

Felix eră foarte îngrijit; crâmpee, crâmpee din scrisoarea lui Vitellius îi năvăleau în creer, răscolindu-i întreg sufletul.

Părea că vede în adâncimea întunerecului legiuni de schelete, ai căror ochi confundați în orbite străluceau în noapte ca niște cărbuni aprinși.

In culmea acestor crize, încercă de atâtea ori să adoarmă dar îi fu cu neputință.

Se depărtase mult de Hierhasulem și în-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

tră pe neașteptate în minunatele câmpii ale Betleem-ului.

Acì, nu departe de micul oraș, descoperì o adunătură de vreo treizeci de ebrei, dintre care câțiva erau purtători de torțe. Cu toții erau grupați în jurul unuia mai bătrân, care părea a fi gata să vorbească.

Lângă el și foarte aproape, Felix recunoscù pe Issus, care stà dus pe gânduri și cu capul aplecat în jos.

Imprejurul lui cei trei apostoli, Petru, Ion și Iuda din Keriot, pe cari Felix îi mai întâlnise odată pe malul lacului Genisareth.

Recunoscù în penumbră pe Ahasverus, revoluționarul cel mai îndrăznet al Hierhasulemului, acela care omorise în sanctuar pe un Roman.

Recunoscù de asemenea pe distinșii membri ai Sanhedrinului: Ravint, Sameas: văzù pe frumoasa Myriam împreună cu alte femei, pe blândul și venerabilul Moab în jurul căruia erà grupată această adunătură.

Surprinderea lui Pomponius fù mare, mai ales când vazù și pe Myriam: prezența ei acì îl turburà și mai mult, zădarnicindu-i cu desăvârșire planurile.

Pentru moment se hotărì să rămână, împins de curiozitatea de a află cauza care a determinat pe acești oameni să se adune acolo.

Nevăzut de nimeni și foarte aproape de grup, putù să audă până ce și cele mai mici șoapte ale lor.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

După un oare care timp, Moab ridică mâna dreaptă în sus ca un semn pentru liniște, și cu o voce înecată, dar apăsată, începù să vorbească:

— Noi, și toți ceilalți, cari din întâmplare n'au putut veni, pe care însă îi înlocuim prin noi înșine, ne-am adunat aci, spre a hotărî asupra celui mai mare și de capetenie punct ce interesele noastre reclamă: acela de a ne cliberà pe noi și pe toți ai noștri de sub jugul și dominațiunea străină.

„Nu mai putem îndurà nici o clipă guvernarea tiranică a Romei care voește și tinde pe toate căile să ne desființeze legea.

„Nu mai voim ca Românii să fie stăpâni pe toate bunurile și bogățiile scumpei noastre patrii. Nu mai vroim ca obiceiurile ce ne-au fost lăsate, de strămoși, să fie călcate în picioare de către acești mizerabili fii ai Romei.

„Nu mai putem răbdà toate acestea, și ne revoltăm cu toții când ne gândim la ideia că mâine sau mai târziu, religia, templele noastre și toate sfintele sanctuare, unde ne săvârșim cultul către Jehova, vor fi schimbate și înlocuite cu zeități păgânești.

„Ne trebue un Rege... Un Rege care să se ridice din sânul poporului nostru, un Rege care să cunoască și să pătrundă durerile și nevoile tuturor: pe acela să-l proclamăm mai presus de toți, pe acela să-l punem în fruntea legiunilor noastre și cu

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

speranța în bunul și milostivul Jehova să mergem înainte și tot înainte... până vom isgoni dincolo de Marea Mîam pe străini, readucând iarăși fericitele vremi trecute ale lui David.

„Voi ce credeți?... Nu vă temeți voi de pericolul care ne amenință, nu sunteți voi mișcați câtuși de puțin de vorbele mele, și nici unul din voi nu îndrăznește să pună mâna pe sabie și să cheme pe toți fii lui Istrael sub ordinele lui?...

„Nu-i nici unul dintre voi căruia să-i zicem mântuitorul și salvatorul nostru?.....

„Issus... sânge de Rege, ridică-te. Ridică-ți fruntea. Ridică-te mai presus de toți pentru ca întreg Istraelul să te salute. Ridică-te împreună cu noi contra acelora care ne persecută și ne asupresțe. Ridică-te Rege împreună cu toate pietrele din câmpiile noastre, împreună cu oasemintele morților noștri. Fii Regele nostru, fii suflet din sufletul nostru eșit, ridică-te și fii tu acela în care să fie îngrămădită toată puterea și fala glorioșilor noștri regi".

Issus, care până atunci ascultase cu o îndoită atenție și fără a zice un cuvânt, ridicând capul încet, răspunse:

— „Pentru ce atâtea strigăte în jurul meu, și mă siliți prin aceasta să vă răspund cu greu...

„Eu n'am venit în mijlocul poporului pentru a-l conduce la războiu și sabie, nici pentru a merge cu voi contra acelora cărora le ziceți dușmanii voștri, căci cu aceasta

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

aș supără pe Părintele meu. Nu mai mă chemați nici unul, voi care nu m'ați cunoscut și n'ați vrut să mă cunoașteți. Aveți destule arme pe sub vestminte și încă alte multe pe la locuințele voastre, ridicați pe unul dintre voi și mergeți de încercați... dar vă spun că niciodată nu veți căpăta libertatea, tocmai voi care fără să știți luptați pentru moartea voastră, pentru moartea întregului Isirael distrus și nimicit prin voi înșivă".

Urmă o tăcere teribilă care apăsă asupra acestor oameni porniți spre scandal. Răspunsul lui Issus contribui și mai mult pentru a le aprinde focul profundei lor mânii.

— Tu, tu ne vorbești astfel? zise Ahasverus.

— Lăsați-l că n'are energie. Ripostă un altul.

— Și eu vă spun, că sabia e prea grea pentru mâinele lui slăbănoage și debile.

— Să piară... Să piară cu toți dușmanii noștri, în zilele mânii poporului.

Deasupra tuturor acestor strigăte sălbatice se ridică vocea profundă a lui Moab:

— N'am venit aici să ne certăm și să ne batjocorim; — pentru ce-l condamnați dacă el refuză a fi conducătorul și regele vostru. Luați săbiile în mâini și alegându-vă un altul mergeți la luptă pentru libertate.

— Așă dar tu ne părăsești... strigă Ahasverus lui Issus. Nu vocști să fii cu noi...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Tu te mulțumești a vorbi pe strade mulțimei care te urmează și acum când nevoia te cere, refuzi?!..

Sângele tău nu se revoltă în vinele tale? Rassa ta... oh! ce-ți pasă de dânsa... puțin te privește dacă pământul țărei tale îl va ocupă străinii mâine poate.

Tu. — în care pusesem atâta speranță, tocmai tu ești acela care acum ne alungi prin cuvinte așă de răutăcioase.

Hotarăște de soarta noastră Issus: — zi numai un cuvânt, și vei avea sub ordinele tale mii de frați, care te vor urmă, cu acelaș gând, cu acelaș dor de libertate. Fii adevăratul coborîtor al lui David.... Fii Rege!... Fii Rege!...

Issus reculegându-se, după o pauză îi răspunse:

— „Pentru ce mă proclamați de Rege al vostru? când regatul și împărăția mea nu fac parte din lumea aceasta.

„Acela care m'a trimes aici, m'a orânduit să pun în sufletul și inimile tuturor iubirea, iar celor rătăciți să le arăt calea virtuții și adevărului!

„Să aduc pacea și libertatea între popoare, nu prin ajutorul săbiei, ci prin ajutorul adevărului, dar mai ales prin ajutorul dragostei reciproce între neamuri.

„Nu primesc a fi regele vostru; căci dacă aș primi aceasta mi-aș distruge menirea, și aș zădărnici voința Tatălui meu din ceruri, care m-a trimes vouă și tuturor acelora cari ascultă cuvintele mele, nu ca să

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

vă fiu Rege, ci slujitor, arătându-vă calea vieței și fericirei".

— Aiureză!... Murmură unul...

— Visează... Strigă un altul...

— Și cum îți explici tu aceasta fericire, acest adevăr? zise Ahasverus. Poate fi fericirea despre care vorbești, fără libertate?

— „Cel ce crede în mine și ascultă cuvintele mele care 'mi sunt dictate de către Părintele meu, acela își va găsi ameliorarea tuturor suferințelor.

„Eu n'am vorbit de fericirea aceasta de pe pământ care trece, ci de acea fericire care nu va trece nici odată, aceia care se va perpetua în etern, acea fericire pe care nimeni n'o cunoaște, și nu o va cunoaște de cât atunci când va veni timpul, când voi mă veți cunoaște și pe mine".

— Dar cine ești tu, ca noi să credem în tine și să te cunoaștem mai presus de cât un rege? Îl întrebă Ravint.

— „V'am spus că nu voiesc să fiu nimic pentru voi. Voiesc să rămân așà cum sunt, pentru a propovădui lumei cuvintele Tatălui meu și a răspândi între oameni pacea, dreptatea și iubirea".

— Și cine este Tatăl Tău?

— „Acela care m'a trimes vouă".

— Poți tu să te egalezi cu Jehova?

— „Voi veți vedea..."

— Arată-ne ceva care să ne scoată din îndoiala noastră, și atunci cu adevărat că tu ești Fiul lui Dumnezeu, și vom crede în tine, zise Ravint.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— „Vi s'a făcut atâtea semne și minuni, dar tot n'ați crezut. Vă spun însă că însuși Templul lui Jehova, care se află la Hierhasulem, îl pot dărâmă până în temelii, și în trei zile să-l reclădesc din nou".

— Poți tu să faci aceasta? Întrebă Sameas, oare cum uimit.

— „Chiar unul din voi, dacă ați avea credință cel puțin cât un grăunte de mușstar, care e cea mai mică dintre toate semințele, ați avea putere a face totul... și nimic nu vă va fi cu neputință".

— Asta-i blestfamie... Urlă Ahasverus.

— El blestfemă chiar Templul lui Dumnezeu însuși și chiar pe Dumnezeu egalându-se cu dânsul.

— Tu fiul lui Dumnezeu? Strigă un altul.

— El amăgește și smintește poporul, zise Ravint.

— El strică legile și vrea să aducă altele în locul lor, adaogă Sameas.

— Blestfematorule, Blestfematorule!...

— Tu ai cuvinte bune, numai pentru prostituate, cum este această femeie, zise Ahasverus, arătând pe Myriam, ca te urmărește pretutindeni; iar pentru frații tăi nu găsești nici unul, din contră îi urăști și îi disprețuești ca și când n'ar merita această favoare.

— „Nu urăsc și nu disprețuesc pe nimeni, zise Issus, pentru că dacă aș face aceasta, aș supără, și aș deveni nedemn în fața Tatălui meu.

Eu am venit pentru toți cei rătăciți, pen-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

tru oile cele pierdute și pentru toți aceia care numai auzind de mine, încep să creadă, fără ca să mă fi văzut vreodată.

Nu, eu nu urăsc pe nimeni.... Menirea mea este a iubi.... a vă iubi pe voi toți, cum iubesc și pe ceilalți, cum mă iubesc pe mine însumi, cum iubesc pe Tatăl meu.

Nu fac nici o deosebire între nimeni, dar nu voiesc să vorbesc acelora care nu mă înțeleg, sau se îndoesc de cuvintele mele. Iubiți-vă cum eu vă iubesc pe voi, iubiți pe Dumnezeul vostru din tot sufletul și cugetul vostru, și atunci fericirea, libertatea și Impărăția Cerurilor va fi a voastră.

N'am venit să aduc nici o lege nouă și nici să desființez, cum ziceți voi, ci am venit să îndeplinesc legea și profețiile, să vă arăt cum trebue înțeleasă această lege, îndrumându-vă pe calea care duce la adevăr".

— Blestfematorule, Blestfematorule! Urla Ahasverus. Te potrivești cu Jehova.

— Prostituatule, strigă un altul.

— Disprețuitule de popor.

— Nelegiuitule, zise alții.

— Paraliticule.

— Amăgitorule, care sminteși poporul prin minciunile tale, zise Ravint.

— Prostituatele sunt semenii și frații tăi. Paraliticii și orbii sunt proștii care te ascultă. Du-te la Magdala, căci după cum ai liniștit pe Myriam, prostituata prostituatelor, tot astfel te va liniști și dânsa pe tine în noaptea aceasta. N'ai primit să mergi în

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

fruntea legiunilor noastre, căci nu te-ai îndurat să te desparţi de celebra ta amantă.

— Şi-ţi mai zici „Fiul lui Dumnezeu!.... Blestfematorule, Blestfematorule.

— Linişteşte-te Ahasverus, zise Moab, pentru ce condamnaţi pe un om fără ca să-i cunoaşteţi vinovăţia?

Ce a făcut Issus ca să merite atâta ură din partea voastră, şi cu ce a greşit dânsul de-l alungaţi? V'a arătat destul de clar care este menirea lui, faţă de popor şi faţă de Dumnezeu.

Prin urmare, găsesc prea dreaptă mărturia adusă de dânsul, de a nu primi să fie regele şi comandantul legiunilor voastre. Nu contraveniţi legii, templului însuşi şî chiar lui Dumnezeu.

Nu vă ponegriţi prin fapte care vă înjosesc nu numai faţă de Issus, care e un simplu om ca noi toţi dar şi faţă de lumea care ne înconjoară. Ascultaţi de cuvintele mele şi nu va fi rău.

Alegeţi pe unul din voi, declaraţil pe el comandantul vostru, şi mergeţi de căpătaţi libertatea.

Astfel de lucruri nu se fac cu sila, ci mai presus de toate trebue să fie în voi entuziasmul care să vă aţâţe la fapte patriotice, iar nu la certuri şi scandaluri.

Ce aţi câştigat dacă aţi blestemat până acum pe acest sărman tânăr, care nu se deosibeşte întru nimic de voi. Haidem să mergem fiecare pe la locuinţele noastre şi mâine vom mai vedea ce e de făcut.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Cuvintele lui Moab căzù ca un trăsnet în mijlocul lor.

Nici unul nu mai îndrăzni să zică o vorbă şi cu toţii se retraseră pe unde venise.

Felix se întoarse la Hierhasulem, iar Issus împreună cu Myriam plecă la Magdala.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

X

A doua zi, Myriam, se deșteptă foarte târziu și în culmea unor emoțiuni violente. Scena petrecută la Betleem o neliniștea mult și se temea ca nu cumva urmările să fie mai grave, atât pentru dânsa, cât și pentru Issus.

O mulțime de idei îi trecură prin minte, o coprinse frica și fără voia ei începu să tremure. Știa că poporul acesta era răsbunător și nechibzuit; își închipuia că daca întâmplările din acea noapte vor avea urmări triste pentru Issus, negreșit că ele se vor răsfrânge și asupra ei, dânsa, căreia Învățătorul îi arătase atâta blândețe și bunătate. Ea chemă în grabă servantele, cărora le ordonă să o gătească; și când totul fu terminat, trecù în buduar, unde avea să vină Issus.

Îl aștepta.

Nu se mai gândea la nimic, decât la spovedania care avea s'o facă nobilului dascăl. Se vedea din nou îngenuchiată la picioarele lui, dar acum nu ca să'i ceară ajutor și scăpare pentru a nu fi omorâtă

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

cu pietre de mulțime, acum va îngenuchiă pentru a implorâ dela dânsul îndurare, îndurare pentru iubirea ei nebună, pentru patima ei aprinsă.

I se părea buduarul acesta un altar al mântuirei, unde Issus va hotărî asupra misiunei ei viitoare, asupra tuturor intrigilor amoroase, asupra tuturor orgiilor scandaloase săvârșite de dânsa în decursul vremurilor trecute.

Începù să fie neliniștită și neliniștea aceasta eră mărită prin așteptarea ei, care i se părea cu mult mai îndelungată și prin curiozitatea ce i se născuse momentan când se gândea la o convorbire cu Issus, menită să iasă din domeniul cugetărilor și doctrinei lui.

In sfârșit dascălul apărù

— „Odihna ta Myriam să fie mai desăvârșită decât odihna lunei aceleia singuratice care revarsă feeria ei în noapte, asemănând-o cu o mare de argint; — iar fericirea ta să fie asigurată în Impărăția Tatălui meu".

— Te salut Raboni și Dumnezeu să te acopere cu darurile lui; servitoarea ta îți mulțumește din adâncul sufletului ei pentegrit de păcate, pentru favoarea pe care tu i-o proorocești.

— „Adevăr zic ție, în nici o parte a Iudeii n'am găsit o altă femee care să'ți semene în ceea ce privește neclintita ta credință.

Aproape toți apostolii mei și cea mai mare parte din auditori după cum știi și tu,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

m'au învinovățit pentru purtarea mea față de tine, te-au învinovățit pe tine mai mult pentru că în închipuirea lor, ei cred că-tu m'ai fi atras în mrejele tale și m'ai răpit din mijlocul lor.

Am tăcut și n'am răspuns nimic la toate aceste învinuiri ce mi s'aduc pe nedrept; voi urmà înainte călătoria aceasta prăpăstioasă ce însu'mi misiunea mea o pregătește.

Myriam, tu nu știi cât e de greu să străbați acest drum prin mijlocul turmei resvrătite, unde minciuna, necredința și corupția au ajuns la culme.

Aceiași greutate voiu întâmpinà în tovărășia ta până la sfârșitul luptei mele, când toți aceia cari m'au alungat acum, vor ajunge ca să mă cunoască".

— Raboni, pentru ca să nu fii în pericol, este mai bine să nu ne mai vedem niciodată; du-te la ai tăi, iar eu voiu urmà sfaturile ce conștiința mi le va dictà. Fiecare din noi vom merge pe o cale opusă, căci pe când tu vei merge către culmea cea mai desăvârșită a succesului și mărirei, eu voiu merge către abizul întunecos și necunoscut, pe care misiunea mea de curtezană l'a pregătit încă de când eram copilă.

Du-te Raboni, uită cu desăvârșire că m'ai cunoscut vreodată. Eu voiu rămâne tot cum am fost până acum, întocmai ca o pasăre rănită, care din cauza iubirei nemărginită, e condamnată să'și petreacă toată viața în-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

chisă și lipsită de o fericire pe care ar fi dorit-o vreodată.

Plâng nenorocirea mea în acest moment de sinceră spovedanie, pentru că orice sforțare aș face pentru ispășirea îngrozitoarelor mele fapte, sunt zădărnicite din cauza misiunei tale, din cauza persoanei tale, pe care oricât aș urmări-o cu gândul, tot nu o voiu putea ajunge. Du-te stăpâne, du-te, întoarce-te la mulțimea care nu te-a cunoscut. Rămâi între apostolii tăi; fii și de aici înainte dascălul lor și al lumei întregi, cum dascăl și aducător de liniște ai început să fii pentru mine.

— „Și tu vrei să mă părăsești Myriam, după cum toți ceilalți vor să mă părăsească?

Adevăr zic ție, că toți oamenii aceștia și chiar Apostolii mei, au unde să'și găsească un refugiu, dar eu n'am unde să'mi plec capul.

Eu sunt păstorul fără adăpost, și voesc să adun întreaga turmă rătăcită a celui care m'a trimes spre a'i arătă calea virtuței și Adevărului.

Eu sunt servitorul cel mai de pe urmă și cel mai umil al tuturor acelora cari caută scăparea în mine; eu sunt menit ca să iubesc pe toți de opotrivă, așă în cât nimeni să nu aibă cu nimic a mă învinui, în ceea ce privește iubirea pentru dânșii".

— Dar cum înțelegi tu Raboni această iubire?

— „Iubirea pe care o manifest eu, este aceiași iubire pe care o mumă iubitoare o

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

arată copiilor ei. Este iubirea desinteresată, creșcândă și statornică, manifestată de opotrivă, tuturor acelora care ascultă de cuvintele mele.

Este iubirea care nu se pierde niciodată, care nu trece cu viața asta, iubirea vieței și fericirei eterne, aceiași iubire pe care însuși părintele meu o manifestă vouă".

Myriam în genunchi, la picioarele lui Issus, ascultă extaziată. Vorbele de credință ale Nazareneanului căzură peste dânsa, întocmai ca o ploae de foc. Tinerețea, frumusețea ei de femeie iubitoare înflorită sub soarele aprins al Galilei, făcû din nou să respire și biciuită parcă de aerul rece al lui Issus, toropeala ei și simțimântul religios pierea.

Simțea că se întoarce întrînsa clocotirile vieței de odinioară, potolite un moment;— iar amorțeala și liniștea pe care o căutase dispărea.

Ochii ei albaștrii ca profunzimea cerului, zădarnic căutau odihna pe figura dascălului.

Buzele ei se mișcau și atingându-se, o înțepau cu sensațiuni conbătute...., iar brațele ei de alabastru, care pe nesimțite coprinse picioarele lui Issus, se incordau de o mângâiere delirantă, introducându-i în corp nebuna gamă a spasmelor, de care mori.

Se lăsă să cadă biruită, nimicită pe aspra podeală a buduarului, și acolo cu capul aplecat în jos, cu fruntea ascunsă în mâini, plânse.

— „Șezi mai aproape de mine Myriam,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

zise Issus ridicând-o, și fii păzitorul credincios și nedespărțit al sufletului meu. Tu singură vei fi cu mine în apropiatele zile ale gloriei mele; în acele zile când ipocrizia doctorilor și minciuna preoților va fi cunoscută".

— Sunt pentru tine Raboni, zise Myriam, ceea ce tu ești pentru tine însuți sau mai mult poate.

Sunt întocmai ca o picătură din sângele tău și viețuesc prin tine și numai pentru tine.

Tu populezi zilele mele și faci ca ființa'mi să străbată deșerturi cu prunduri de verdeață, iar cuvintele tale cad peste inima mea, întocmai ca picăturile de apă care vin din stâncă și se scurg într'un bazin destinat să astâmpere setea călătorului obosit.

De și nu'mi aparții întreg, căci atunci când cred că aș putea fi cea mai fericită dintre toate femeile care mă înconjoară, dispari din ochii mei și nu te mai văd.

In tăcerea și singurătatea mea eu îți desvăluesc o iubire străvezie, nebună, pătimașă; și drept răsplată tu nu'mi acorzi nimic în schimb, decât voia de a ședea la picioarele tale, și arare ori îndrăsnesc să'mi plec fruntea rezemând-o peste genunchii tăi, să simt reântinerind, cum ochii noștrii se întâlnesc în acelaș punct, cum sufletele noastre gândesc și cugetă la una și aceiași ideie, cum inimile noastre își contopesc bătăile.

In tăcerea gravă și solemnă a buduarului, Issus răspunse zâmbind:

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— „Myriam, eu n'am venit în lumea aceasta ca să aparţin numai ţie singură, şi nici celorlalţi afară de tine.

Eu aparţin mie însu-mi, aparţin tuturor, după cum toţi îmi aparţin mie.

Tu mărginești iubirea ta, frumuseţei tale, tinereţii tale, zilelor tale în sfârşit; iubirea mea nu cunoaşte nimic din toate acestea; eu iubesc întreaga materie cuprinsă în spaţiu şi timp, pentrucă eu însu-mi sunt materia şi viaţa.

Eu sunt scânteia care nutreşte şi ajută această viaţă ce nu cunoaşte margine, — căci toate câte sunt aici pe pământ, sunt supuse morţei şi trecerei, dar iubirea pe care eu o manifest vouă, nu va trece, nu se va stinge nici odată.

Va veni un timp când toţi oamenii vor mânca din corpul meu întocmai ca dintr'o pâine a vieţei, vor bea sângele meu întocmai cum bea vinul purificării; ei se vor nutri din mine sub toate formele, căci eu sunt venit pentru a sătură pe cei ce flămânzesc, şi a astâmpără setea celor cari însetoşează pentru numele meu.

Şi de aceea eu nu pot aparţine nici la unul nici la altul, ci tuturor, întocmai ca un fluviu etern al vieţei care îşi ia naştere din sânul Tatălui meu şi merge de se revarsă peste întreg pământul".

Issus tăcu pentru un moment, iar curtezana nu îndrăzni să zică o vorbă.

După o pauză oarecare, dascălul punând

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

mâna pe fruntea ei, în chip de a o feri de razele soarelui, urmă mai departe:

— „Myriam, dece nu mă iubești și tu tot astfel cum te iubesc eu pe tine?

Căci eu te iubesc cu aceeași iubire, cu care aș iubi pe o soră mai mică, — cu aceeași iubire desinteresată ce aș arăta-o unei bune prietine, cu aceeași iubire cu care iubesc pe mama mea, în sfârșit cu aceeași iubire fără scrupul cu care iubesc pe o servitoare credincioasă, pierdută pentru câtva timp și regăsită.

Tu ești pentru mine totul, totul și te vroiesc așa cum trebue să fii, iar iubirea ta, să fie asemeni unei picături de apă limpede și străvezie, care niciodată să se turbure.

Lacremile pe care tu le verși în secret pentru mine, să-ți servească spre curățire, din care sufletul tău să iasă purificat în chip demn și natural, cu acest balsam, pregătit pentru durerile și suferințele viitoare".

Cum Myriam ședea în fața lui tăcută, albă și desfigurată, dascălul se ridică în picioare și luându-i fața în mâini, depuse pe fruntea ei arzătoare un sărutat.

— „Iată pentru tine întâiul meu sărutat al păcei și iubirei eterne, care te face să fii și mai mult a mea!..."

— Raboni... zise dânsa, înecând-o plânsul, și căzând în genunchi în fața lui, cu capul ascuns între mâini. Lacremi arzătoare îi picurau din ochi care, în căderea lor pe marmora rece a buduarului, se spărgeau întocmai ca niște boabe de mărgăritar.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Atunci simți ea că trăește o clipă, tot atât de eternă ca și cerul.

— Raboni, de ce nu te-am cunoscut mai de mult?!...

Apoi, în culmea extazului, a admirațiunei, și în virtutea unei înalte considerațiuni pentru acest distins oaspe, dânsa luă vasul de alabastru ce era plin cu ulei de nard aromat, destinat pentru întreținerea arderii de tot a focului, pe micul altar al lui Jehova, și vărsându-l în întregime peste picioarele lui Issus, le șterse apoi cu bogatul și frumosul ei păr.

Un parfum suav și îmbătător de mirodenii se împrăștie în întreg buduarul acesta unde avusese loc strania spovedanie.

Figura scarbădă a lui Issus părea că este înconjurată de o aureolă, care în puternica-i strălucire, micșorase cu desăvârșire lumina soarelui, inundând ca într'o mare de raze: buduarul, grădina, curtea...

Miriam, pe jumătate aplecată, cu privirea fixă, cu răsuflarea scurtă, părea gata să lunece extaziată înspre acela care așà de sus o primise. Atrasă cu o furie neînvinsă către dânsul, era gata să se năpustească asupra lui, dar el mai visător decât ea, o ademeni, silindu-se să adoarmă pe această amantă a soarelui, prin cuvinte blânde, cari păreau că sunt adresate unei fecioare prea curate și candidă ca crinul.

Preoți ai idealului, erau gata să jertfească chiar amintirea pasiunei lor în contemplarea îndelungată a nopții spre neguroasa vede-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

nie a lunei adormite în poetica beție a stelelor.

— Acum te cunosc Raboni... Apoi, apucându-l de umeri, și zăpăcindu-l cu privirea, urmă: Da, acum te cunosc... Dar, ca să te înțeleg mai bine, rămâi pentru totdeauna aici, în palatele mele...

Issus păru surprins:

— „Nu pot Myriam. Ți-am spus că nu pot aparține numai ție, după cum nu aparțin nimănui altuia afară de tine. Ți-am spus"...

— Te iubesc Raboni. Rămâi în palatul meu.

— „Nu. Răspunse Issus ferm. Urmează-mi tu mie, căci trebue să fii pentru mine Augustă, dar umbră nedespărțită. Eu vroesc să te ridic din acest noroiu în care te-ai sbătut atâta timp, să te înalț dintr'odată pe culmea turnului de fildeș, unde vei rămâne curată ca luna. Pe tine Myriam te iubesc ca și cum ai fi venit la mine din ceruri, purtând în mâinele-ți împreunate la piept, nepătata floare a fecioarelor.

Nu, nu pot... Nu voi mânji nici odată singurul ideal al unei iubiri nestrămutate, ca să'mi potolesc poftele patimii mele".

— Dar iubirea pe care o arăți tu, este iubirea de care moare omul. Spune'mi Raboni, pentru chinul acesta 'mi dăduși întâia sărutare?

— „Sărutarea ce 'ți-am dat ție și tuturor acelora cari vor merită sărutările mele, sunt sărutările păcei, unirei și iubirei nestrămutate și ideale. Prin sărutarea aceea, su-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

fletul tău s'a apropiat mai mult de mine, așa încât să nu'l mai pierd nici odată".

— Raboni, Raboni... rămâi... aci...

Atât doar putù să zică căci o înecă plânsul...

Issus devenea tot mai trist și îndoelnic. Privirile lui rătăceau în vag și fel de fel de gânduri îi năvăleau prin minte.

Ideea că părăsește Galileia îi producea neplăceri, dar mai ales părăsirea lui Myriam îl durea și mai mult, singura femeie care îi fusese credincioasă, care'l cunoscuse și'l înțelese. Se gândeà să rămână cu dânsa pentru totdeauna, dar întrevedea în viitor că planurile lui vor fi zădărnicite prin faptul acesta. O ultimă călătorie la orașul corupției și necredinței, la Hierhasulemul plin de aristocrați, îl punea în cumpănă. Mulți îl sfătuiseră să nu facă călătoria aceasta că va fi pierdut, știind ce se plănuia despre dânsul. Insă el nu ținu seamă de nimic, căci la urmă, această sforțare trebuia neapărat s'o facă, chiar de ar fi să-și găsească moartea.

Atunci își aduse aminte de o profeție veche că „nici un profet nu trebue să moară afară din Hierhasulem": ideia aceasta îi dădu noui speranțe și înlătură toate temerile.

Myriam îl privea tăcută, ochii ei plânși, paloarea obrazului ei istovit de sbuciumări neînfrânate și nepotolite încă, înăbușirea acestor pofte răsvrătite, îi da aerul unei nebune cuminte, estatică, care nu aștepta

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

alteeva decât o hotărâre sfântă a stăpânului său.

Nici odată dânsa nu îndurase atâtea dureri și nu trecuse prin atâtea chinuri mistuitoare ca acum, dânsa curtezana cea mai rafinată a Magdalii și Tiberiadii.

In sfârșit Issus întrerupse liniștea:

— „De va fi să plec la Hierhasulem, vei merge cu mine Myriam?“

— Raboni, rămâi aici pentru totdeauna... Presimt că ți se va întâmpla o nenorocire. Rămâi aci Raboni...

— „Nu Myriam, căci ce va fi scris să mi se întâmple, tot se va întâmpla, chiar de ar fi să rămân în Magdala... Dar de ce te temi, prietena mea“?...

— Intrevăd că te vor omorâ Raboni... De moartea ta mă tem...

— „De moartea mea?... Moartea mea va mântui lumea Myriam, va sgudui dela un capăt până la altul temeliile pământului, va revolta popoare întregi; mulți regi și împărați vor muri în lupta aceasta pentru numele meu; atunci va fi într'adevăr o turmă și un păstor, după cum un singur soare luminează și încălzește întreg pământul. Dar după toate acestea o liniște va răsări între popoare și iubirea va domină pe fiecare om... Moartea mea va goni durerile, chinurile și suferințele vieței, căci eu dau sângele meu preț de rescumpărare pentru păcatele întregei lumi.

Nu te teme deci că am să mor... Mă vei vedea când vei veni în împărăția fericirii

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

eterne a Tatălui meu, unde ţi se păstrează locul destinat ţie încă dela întemeierea lumii.

Merg la Hierhasulem acum, în bună tovărăşie cu tine, la acel Hierhasulem care omoară pe profeţii trimeşi la dânsul".

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

XI

Și într'adevăr că el plecă spre a revedea pentru ultima oară orașul pretins sfânt, care-i produsese atâta desgust.

Drumul prăpăstios dela Magdala și până la împrejurimile Hierhasulemului, contribuì și mai mult să-i mărească tristeța și îndoiala.

Hierhasulemul, acelaș Elam de odinioară asupra căruia dânsul își încordase toată concepția și convingerea, apărea acum ca un oraș mort, pierdut în zările confuze ale depărtărei.

— „Ierusalime, Ierusalime, care omori pe profeți și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine; — decâte ori am vroit să adun pe copii tăi dupe cum pasărea adună puii săi sub aripi, dar n'ai voit".

Apoi adresându-se apostolilor săi, cu care se întâlnise pe drum, le zise:

— „Vedeți toate acestea?"

— Da, Raboni, răspunseră ei.

— „Ei bine, adevăr zic vouă, că nu va rămâne piatră de piatră care să nu fie desfăcută.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Atunci se va ridică neam peste neam, împărăție peste împărăție și va fi foamete și cutremure pe alocurea; dar acestea vor fi numai început de dureri, caci ori unde este corpul mort, acolo se vor aduna vulturii. Luna nu va mai dà lumina ei, stelele cerului vor cădea și rătăci în întuneric, iar puterile pământului vor fi sguduite.

Știți, și v-am mai spus, că peste câte-va zile vor fi Paștele și Fiul Omului va fi dat ca să fie răstignit. Nu trebue să vă îngrijiți însă, câtuși de puțin despre aceasta, căci toate trebue să se împlinească după cum a fost scris de profeți".

Toți discipolii rămaseră trăsniți la auzirea acestei împărtășiri dureroasă pe care Dascălul lor le-o făcuse fără cel mai mic scrupul. Toate speranțele lor se spulberaseră întocmai ca praful la vânt.

Nu-i vorbă că Învățătorul în desăvârșita lui pătrundere, le vorbise în mai multe rânduri despre suferințele lui viitoare, cu toate acestea dânșii se gândiseră foarte puțin atunci la vorbele lui. Astfel, cu cât înaintau pe drumul cel pietros al Betaniei și se apropiau mai mult de Hierhasulem, li se părea că acea Impărăție a Cerurilor despre care le vorbise atât Issus, se arătà tot mai aproape de dânșii și deodată dispărea din nedumerita lor închipuire.

Așà că confuziunea ce există între ei și Issus devenea din ce în ce mai obscură, din ce în ce mai adâncă, pe măsură ce pătrunderea tainică a Dascălului se lămurea,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

și se întărea tot mai mult în credința că va muri sacrificat învățăturei lui, dar moartea lui va mântui lumea.

In sfârșit ajunse la Betania, adică cu șease zile înaintea Paștelor, și descinse ca de obiceiu la Simon leprosul, acela pe care Issus îl curățise lângă lacul Genisareth; rămânând ca a doua zi Duminică să se coboare în cetatea lui David.

* * *

In acest timp, la Hierhasulem se petreceau lucruri cu totul neobișnuite.

Ura celor două partide unite ale religiunei, contra celei de a treia, aceia a Terapeuților, din școala căruia eșise Issus, luase proporții mari și serioase.

Fariseii și Saduceii pretindeau că nu-i posibil să iasă un profet, tocmai în Galilea; ceilalți pretindeau contrariul; astfel că certurile și luptele pentru întâietate și întrecere înconvingeri se urmau zilnic.

Aceste neânțelegeri erau mărite prin uneltirile câtorva partizani fățiși ai Fariseilor, un fel de oameni gata la orice, având născut întrânșii ideia, că pentru săvârșirea unei fapte în numele Legii și pentru Lege, vor fi resplătiți cu prisosință de obștea poporului, s'au chiar de mai marii Preoților, acei cari reprezintau Legea.

Toți acești oameni împreună cu întreg Consiliu, nu se întemeiau pe nimic în ceea ce prixește vina ce aruncase asupra tânărului Nazarenean.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Se mărginise însă a împrăștia în public, svonul că acest Issus, care se face pe sine Fiul lui Dumnezeu, tocmai pentru acest motiv, el distruge temeliile solide ale societăței, — ridicându-se el însu-și până la Jehova, lucru cu totul nepermis.

Pe lângă acestea, poporul era aţâţat de partizanii legii, de bătrânii scribi și de preoți, la care se mai adăogă minciunile celor cari fuseseră martori la proclamarea lui Issus ca Rege al Iudeilor în apropierea Betleemului.

Acești mizerabili îndemnați în mod fățiș de Farisei și Saducei, cari susțineau pierderea Dascălului, răspândeau în popor o mulțime de versiuni scandaloase, căutând pe toate căile să atragă dupe dânsele mânia poporului, contra profetului din Nazaret.

Se spunea între altele că Issus voia să se ridice cu legiunile sale în contru lui Tiberiu, că din cauza asta refuzase a le fi Rege și a se ridică împreună cu frații lui contra asuprirei Romanilor, căci el se gândea la altceva mai nalt și mai bun de făcut.

Vestea aceasta se răspândi cu iuțeala fulgerului prin tot Hierhasulemul și ajunse până la urechile lui Pontiu Pilat și Claudiei.

Procuratorul cu toate acestea părea a nu luă în seamă prostiile astea, mai ales că Claudia care văzuse în nenumărate rânduri pe Issus, a cărui figură searbădă îi produsese o adâncă impresie, ea căută să sustragă pe bărbatul său dela astfel de minciuni, asi-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

gurându'l că sunt invenţiuni formulate pe baza că apără legea şi aşezămintele străvechi.

Astfel că Procuratorul dădù imediat ordin secretarului său spre a linişti spiritele.

Cu toate acestea lucrurile nu se aplanară.

In ziua când Issus se hotărî a veni la Hierhasulem, câţiva membri din Consiliul Sanhedrinului cu Hanan mai marele preoţilor în frunte, ale cărui vorbe şi staturi erau considerate ca sfinte, neperzând nimic din însemnătateà lor, se întruni în Sanctuar pentru a discutà asupra intâielor cestiuni mai importante ce le aveaù de făcut în această afacere.

Se hotărî deci a se întruni consiliul complet cât mai neîntârziat, spre a delibera asupra blastfemiei ce Issus aruncase Templului, mărturie mincinoasă şi înţeleasă răù, pe care vrednicul şi sârguitorul Ahasverus o adusese de pe câmpiile Betleemului şi pe care netrebnicul de Caiafa după indemnul socrului său Hanan, o plătise destul de scump.

Erà neapărată trebuinţă a se provocà un scandal public în sarcina lui Issus, scandal menit să'l compromită faţă de mulţime.

Pentru acest scop, dânşii recurseră la un mijloc pe cât de simplù, pe atât şi de josnic:

Cumpărară pe sub ascuns pe unul din Apostolii lui Issus, pe Iuda din Keriot, acela care câştigase preà mult iubireà şi încrederea Invăţătorului.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Acesta se însărcină înaintea Consiliului a da toate lămuririle necesare în această afacere, ceva mai mult, de a trăda pe Dascălul său și a'l da prins, în schimbul ridicolei sumi de treizeci de arginți.

* * *

In templul din Hierhasulem o mulțime de negustori vânzători, cumpărători, schimbători de cezari de argint și aur, își expusese mărfurile vizitatorilor, căci pe vremea aceia după cum era obiceiul, Sanctuarul era transformat în casă de schimb și negustorie, unde își dădeau întâlnire toți nobilii faimosului oraș.

Dela fructele cele mai gustoase din Africa, până la stofele cele mai scumpe din Persia, erau aduse aci spre vânzare.

Grâu și lapte, smochine coapte și orez, struguri și fructe de cocotier, papagali tineri dresați și porumbițe albe; oglinzi, colanuri Egiptene și Feniciene; porfir și lacerna de Tyr; covoare de Persia, stofe de Cos; toate acestea erau puse în templu și expuse vizitatorilor.

Arhiereul și cu alți membri din Sanhedrin ședeau în primele jețuri, tocmai în fundul templului aproape de perdeaua prea mult întinsă care despărțea sanctuarul public de altarul lui Iehova. Ei discutau în mod aprins și tare, căci zgomotul negustorilor și cumpărătorilor era asurzitor.

De odată el făcu tăcere în mulțime și vorbi:

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— Ascultați, dacă cumva se întâmplă să vină Nazarencanul, să'l dați afară.

— Da, îl vom îmbrânci!.... Strigă câțiva într'un glas.

— Și dacă îndrăsnește să vi se împotrivească, aruncați cu pietre după el.

— Știm noi! răspunseră ei.

Apoi Arhiereul reîncepù iarăși discuția, asupra unor paragrafe din Lege, dacă trebuiă sau nu excluse.

Între cei care vorbeaù eraù: Gamaliel căruia secta preoțească îi zicea „creticul" din cauză că el nici odată nu se înțelegeà cu dânșii.

Nicodem, care cunoscuse pe tânărul dascăl din Nazaret, și discutase mult cu dânsul, dar pentru a nu provocà bănuieli, nu intrà în școala lui Iosef din Arimatea, prietenul de aproape al lui Issus.

Toți aceștia susținеaù desființarеà articolului din lege, care spune că: „oricine s'ar face pe sine egal cu Dumnezeu, să fie omorât cu pietre". Alții cum eraù Hanan, Caiafa, Sameas, Ravint și Diar-Avias, susțineaù contrariul, pretinzând că numai prin acest articol se poate garantà disciplina în popor față de preoți.

In momentul acesta intrà Issus.

— Afară!... Strigă Ahasverus de odată.

— Eși.... Zise un altul.

Dar mai marele preoților văzându'l și temându-se de încăerări, se scoborî din jețul său și eșindu'i înainte, după ce'l salutà cu un aer, din care se putea vedeà

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

profunda'i perversitate ascunsă, îl întrebă:
— Dascăle, te știu că spui adevărul, și arăți calea lui Dumnezeu, neținând seamă nimic; spune-ne dar ce cugeți, e îngăduit a se omorî cu pietre toți aceia cari se fac egalii lui Dumnezeu?

Issus, care mai avusese odată ocazia aceasta cu apostolii săi, când voiau să omoare pe Myriam, știa bine că întrebarea era pusă alandala, care ca și articolul ciuntit, era adresat lui și misiunei lui.

Cu o liniște uimitoare le răspunse cu aceleași cuvinte cu care odinioară răspunse mulțimei răsvrătite:
— „Acela dintre voi care este mai fără păcat, să'i asvârle întâia pietră".

Străpunse cu modul acesta sufletul fătarnic al fariseilor și preoților, dar în acelaș timp el singur își decretă moartea.

Toți rămaseră uimiți și nu mai ziseră nimic. Dar Issus urmă să vorbească mulțimei care venise cu dânsul; el găsea momentul potrivit a lovi și mai mult pe capii legii, mai ales când văzu că ei permiteau a se vinde și cumpără în Sanctuar:
— „Pe anvonul lui Moise șed scribii și fariseii; faceți ceace vă spun ei, dar nu faceți ceeace fac dânșii.

Ei pun sarcini grele cu neputință de dus, însă le pun pe umerii altora, pe când ei n'ar vroi să le miște nici cu vârful degetului.

Ei fac toate acțiunile vieții lor, spre a fi văzuți de oameni; se plimbă în haine lungi, poartă filactere largi, au garnituri mari la

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

veşminte, le plac să aibă întâiele locuri la mese, şi întâiele scaune în sinagogi, să fie salutaţi pe stradă şi numiţi „Stăpâne“.

Vai vouă scribilor şi fariseilor făţarnici cari aţi luat cheia ştiinţei şi nu vă serviţi de ea de cât spre a închide oamenilor Împărăţia Cerurilor! Voi nu intraţi întrânsa şi împiedicaţi şi pe alţii să intre. Voi sunteţi aceia care închideţi casele văduvelor prefăcându-vă că vă rugaţi mult,—voi cutreeraţi pământul şi marea spre a câştigă un proselit şi nu ştiţi să faceţi din el decât un fiu al ghenii! Voi neteziţi şi curăţaţi partea din afară a cupei şi a vaselor voastre, dar de cea din năuntru nu vă pasă de şi e plină de jaf şi lăcomie. Voi semănaţi cu acele morminte văruite, cari pe dinafară par frumoase, dar înăuntru sunt pline de oase de morţi şi de tot felul de putregaiuri.

Vai vouă scribi şi Farisei făţarnici cari, clădiţi şi împodobiţi mormintele profeţilor, zicând: De am fi trăit pe vremea părinţilor noştri, n'am fi luat parte la uciderea proorocilor! Ah! recunoaşteţi dar că sunteţi copiii acelora care au omorât pe profeţi!

Ei bine, umpleţi cupa faptelor părinţilor voştri, căci înţelepciunea lui Dumnezeu avea dreptate să vă zică: „Vă voiu trimete profeţi în sinagogele voastre, îi veţi urmări din oraş în oraş, pentru ca într'o zi să cadă asupra voastră tot sângele nevinovat ce a fost răspândit pe pământ, dela sângele lui Abel cel drept, până la sângele lui Zaharia, fiul Barachiei, pe care l'aţi omorât între templu

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

și altar". Adevăr zic vouă, generației de față i se va cere socoteală de tot acel sânge".

Teribila amenințare ce dânsul arunca asupra lor, căzù ca un trăznet în mijlocul templului unde se afla mulțimea și Fariseii care'l ascultase.

Dânsul nu făcea apel decât la cei umiliți și urma a le zice:

— „Am venit să luminez pe cei orbi, și să orbesc pe cei ce cred că văd.

„Afară negustorilor din casa lui Dumnezeu, căci scris este că templul e casă de rugăciuni, iar nu de comerț și schimb".

Sanctuarul acesta îi apăreà acum ca o casă de nebuni, de șarlatani, unde se punea la cale tot ce poate fi mai murdar, mai josnic, mai criminal.

Asupra lui Issus asvârlise la Betleem acea blestfamie, din care Ahasverus își crease un indiciu, un pretext, pentru viitoarele desbateri ale consiliului.

Ravint, care până atunci stătuse și ascultase în liniște toate înjuriile pe care Dascălul le aruncase asupră-le, îndemnat de Ahasverus, de Sameas, de Hanan bătrânul venerat și de Caiafa, să dădu jos din locul său și mergând la Issus îi zise:

— Martori am fost când tu ai blestfemat templul lui Dumnezeu, lăudându-te că dacă 'l vei dărâma, în trei zile îl reclădești din nou. Cum îndrăsnești dar acum, și vii, să curățești acest loc sfânt pe care tu l'ai blestfemat?

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— „Eu când am vorbit nu m'am adresat vouă viperilor: ci am vorbit mulțimei adunată aici, sfătuind-o să se ferească de voi.

Templul acesta e menit pentru rugăciuni, dar voi l'ați făcut loc de schimb și de negustorie; de întruniri publice și de desbateri. Nu mai poate fi nimic demn și sfânt în el, pentru că voi l'ați transformat cum ați vroit".

— Nu se cade să vorbești astfel despre templul lui Dumnezeu. Asta'i curată blestfamie. Zise profund și apăsat bătrânul Hanan.

— Blestematorule!.... Strigă Ahasverus care atâta aștepta.

— Amăgitorule! care sminteși poporul prin minciunile tale!.... Zise un altul.

— Mizericordiosule cu prostituatele...

— Unde 'ți este Curtezana, Sfinte profet al Galileei?

— Nu cumva tu însuți ești Ion supranumit Botezătorul?... Zise un altul, căruia Salomea i-a cerut capul tăiat, pentru că a respins iubirea ei nebună!...

Nu mă voi mirà, când această hetairă în ciuda capriciilor de a te posedà, va cere Tetrarchului și capul tău ca preț al amorului ei, — frumos profet al paraliticilor și prostituatelor!

— Prin frumusețea figurei și manierilor tale, liniștești pe tinerile fiice ale Galileei, care sunt atrase de tine prin mijloace murdare și vorbe fără rost.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Afară negustorilor din Casa lui Dumnezeu.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Myriam să ne spună cât eră de nărăviță și chinuită înainte de a te cunoaște și cât s'a liniștit acum...

Ochii tăi au ceva dracesc, care lucrează pentru tine în sufletul acestor femei.

Și acum vii aici ca să ne curățești templul strămoșilor noștri, dupăce mai întâi ai aruncat netrebnicul tău blestfem asupră'i ?;... Afară Galileanule. Dute la Magdala și curățește vila lui Myriam, cărcia te-ai lăudat, că i-ai scos toți diavolii cari o chinuia. Ori la Betanea, unde te așteaptă surorile lui Lazăr, care varsă vase pline cu ulei aromat, peste picioarele tale murdare, făcând din aceasta un pretext de a se puteà apropià mai mult de tine.

— El atâță poporul la resvrătire și revoltă, și de aceea suferit nu poate fi. Urlă altul.

— Să se arunce dincolo de malurile Tigrului și Eufratului.

— Ba mai bine să moară în zilele apropiate ale furiei poporului... Tună Ahasverus.

Și să ne dovedească atunci dacă în adevăr este Fiul lui Jahve, mântuiască-se de moarte, el care a prezis că surpă și reclădește templul...

Issus ședea liniștit, par'că n'auzea nimic, și fără a zice un cuvânt, el știa și se aștepta că după furtună trebuia să vie neapărat și ploaia.

Se hotărî să plece, eșind din sanctuar

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

urmat fiind de apostoli și de mulțimea care'i rămăsese încă credincioasă.

Strigătele și insultele deveneau mai puternice din cauza indiferenței lui.

Instrumentele prețioase ale consiliului: Ahasverus, Ravint și Sameas, împreună cu alți câțiva se țineau după Issus pe stradă, strigând în gura mare pentru a provoca printre public scandalul.

Dar Nazareneanul mergea liniștit. Eși din Hierhasulem pe poarta Sionului, și apucă drumul Betaniei.

Răsvrătitorii se întoarseră; Dascălul cu toate acestea era foarte trist și în zadar Myriam, căuta să'l scoată din gândurile acelea; căci el rămânea rece și nu răspundea nimănui nimic. Numai dânsa singură se mai interesa de el, căci prevedea un sfârșit fatal nobilului și Dumnezeescului ei amant. Toate visurile ei și acea speranță vagă ce o mai nutrea pentru dânsul, se spulbera, în învălmășagul vremurilor viitoare.

Totul era zadarnic; se hotări deci a urma firul evenimentelor până la sfârșit cu aceiași credință, cu aceiași iubire pătimașă, ce o arătase, de când cunoscuse pentru întâia oară pe Issus.

Numai drumul acesta pietros și nisipos al Betaniei putea fi martorul tuturor manifestațiunilor de durere tacită ale apostolilor dar mai presus, ale lui Myriam.

Celebra curtezană și prostituată care odinioară își făcea intrarea cu triumf în

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Hierhasulem, acum când se întorcea să privească cetatea sfântă, îi producea groază și numai când se depărtase mult pe drumul sterp de pe poalele pleșuve ale Sionului, numai atunci se liniști și simțea o ușurare deplină a sbuciumatului ei suflet.

Intră în Betanea și descinse în casa unde locuiă Lazăr împreună cu surorile lui Marta și Maria.

Petrecu noaptea aici, iar a doua zi de dimineață se duse din nou la Hierhasulem, urmat de mulțime și de Apostoli.

Același drum și aceleași impresii dureroase și triste.

El plânse mult când de pe vârful muntelui Maslinilor privi la acel Hierhasulem care avea să'l piardă, și îi trimise cea din urmă chemare.

El venea adesea ori la cetatea sfântă, iar seara se întorcea în Betanea.

In cele din urmă zile, când se întorcea din Hierhasulem, — o întristare vădită îl cuprinse, și greutatea urieșească a misiunei sale îl apăsa.

Simțimântul omenesc uitat pentru moment, i se deșteptă de odată și un regret amar îl cuprinse când se gândea la limpezile isvoare ale Galileii, unde și-ar fi răcorit sufletul; la fetele care l'ar fi iubit poate; în sfârșit la toate darurile ce natura le acordase altora, și de care dânsul era lipsit. Îi părea rău de înalta lui fire și demnitate, jertfă a mărirei sale, și cum i-ar fi plăcut

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

acum să fi fost un simplu lemnar la Nazaret, neştiut şi necunoscut de nimeni.

Toate aceste idei rămase ascunse în adâncul sufletului său şi nu împărtăşi nimenui nimic.

Apostolii săi nu înţelese câtuşi de puţin neliniştea Învăţătorului lor, ei se mulţumi a face presupuneri destul de naive în ceea ce priveşte desăvârşitul lui suflet. Fapt care puţin câte puţin se spulberă din memoria lor, de oarece natura divină a Dascălului începu din nou să'i stăpânească.

Era hotărât deci să bea paharul vieţei până 'n fund, fără a asculta de îndemnul nimănui, — înlăturând orice slăbiciune omenească şi se pregăti deplin şi fără şovăire.

* * *

In timpul acesta Iosef Caiafa ţinu un nou cosiliu chiar în locuinţa sa, care hotărî arestarea lui Issus, pentru a doua zi. (Joi). Dar pentru că Vineri era Paştele, se stabili a se înlătura sgomotul şi scandalul, sfătuind pe toţi să lucreze în linişte, căci se temeau probabil de vre-o răscoală a mulţimei câştigată de Issus. Se mai hotărî ca prinderea lui să nu se facă în Sanctuar unde venea zilnic, ci a'l spiona şi prinde într'un loc secret; însărcinare care şi-o luase deja Iuda din Keriot.

Era Joi; a doua zi pe seară se începeau Sărbătorile Paştelui printr'un ospăţ la care se mânca miel, — sărbătoare care

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ținea șeapte zile în șir în care se mâncau numai azime. Prima dela început și ultima din aceste zile erau mult mai venerate.

Issus se afla în Betanea. El veni pentru cea din urmă oară la Hierhasulem.

Dânsul ținea ca înaintea patimelor viitoare și a morței lui, să mai fie odată în mijlocul credincioasei lui turme spre a întipări și mai adânc blânda lui învățătură.

Pentru acest scop el rugă mai dinainte pe câțiva din apostoli, să orânduiască o cină care mai târziu avea să sigileze adânc cultul și învățătura lui.

Totul era gată; masa fu pusă în una din locuințele mărginașe dinspre grădina Măslinelor; și când soarele arunca ultimele raze asupra pământului, Issus și cu apostolii săi se așezară să mănânce.

Se aduse un miel înjunghiat, pâine și vin.

— „*Cu dor am vrut, zise el către ucenici, să mănânc cu voi acest Paște, mai înainte de pătimirea mea, căci până când, nu va fi desăvârșit în Împărăția Cerurilor, nu'l voiu mai mânca*“.

Și mai înainte de a gusta din mielul fript adăogă:

— „Adevăr zic vouă, că unul din voi mă va vinde. Mă voi duce după cum stă scris despre dânsul, dar vai de acela prin care eu sunt dat prins“.

Urmă un moment de durere, toți apostolii se priveau unul pe altul speriați și întrebători.

Iuda din Keriot era de față; ceilalți ucе-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Cu dor am vrut să mănânc cu voi acest Paște.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

nici căutau să se convingă de însemnătatea acestor cuvinte și cu toții întrebară pe Issus:

— Care este acela Raboni?...

Și pentru a se convinge singuri despre această bănuială ziseră pe rând:

— N'oi fi eu Raboni?

— N'oi fi eu Raboni?

Issus nu răspunse la toate astea nimic, dar străpunse cu privirea pe Iuda, vrând cu chipul acesta să'i smulgă o mărturisire intemeiată, a greșelei săvârșite de dânsul. Se înșelă însă căci mișelul îi apucă înainte și fu cel din urmă care'i puse întrebarea:

— Doar n'oi fi eu Raboni?...

Issus drept răspuns vorbi încet lui Ioan:

— „Bagă de seamă, cui îi voi da întâiu pâine muiată în vin, acela este cel care mă dă prins".

Apoi căpătând iarăși stăpânirea de sine și pentru a înlătura orice bănuială născută în apostolii săi, luă pâinea, rupse dintr'însa, și muindo în vin dete întâiu lui Iuda, făcându'i din ochi o dojenire sângeroasă pentru purtarea lui, apoi dându'i oarecare însărcinări pentru sărbătorile de mâine, Iuda eși, dar în loc să se ducă unde'i ordonase Învățătorul, el se duse direct la Consiliu.

— „Luați, mâncați, acesta este corpul meu" și ridicând paharul cu vin și mulțumind cu lacrimi, zise: „Beți din acesta toți, căci acesta este sângele meu, al legei, el se varsă pentru voi și pentru mulți, spre ertarea păcatelor".

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Vă dau o poruncă nouă: „Să vă iubiți unul pe altul, așà precum v'am iubit eu pe voi, semnul după care veți fi cunoscuți ca ucenici ai mei. Nu vă mai numesc servitorii mei, fiindcă sluga nu știe tainele stăpânului său, ci vă numesc prietenii mei, pentru că v'am spus tot ce știam dela Tatăl meu".

Și luând paharul cu vin, bând dintr'ânsul, zise și mai dureros:

— „Nu voiu mai gustà din acest rod al viei, până ce nu-l voiu bea nou, cu voi, în Impărăția Tatălui meu".

Un puternic simțământ de dragoste, de pace, de milă și de ajutor mutual însufleța pe ucenicii lui, pe temeiul credinței, că Issus făcù din clipele acelea, cea mai vie și cea mai dureroasă amintire.

Părea că spre sfârșitul Cinei, presimțirile Dascălului, coprinseră și pe acești naivi, toți se așteptau la un eveniment fatal, la o primejdie, care amenința pe Invățătorul lor. Issus înțelese acest lucru, și ca să-i întărească mai deplin în convingerea lor, le vorbì:

— „Nici unul din voi nu știe ce se va întâmplà în noaptea aceasta; cu toții vă veți împrăștia din jurul meu, după cum turma, căreia i s'a luat păstorul, se împrăștie și fuge. Mă veți tăgădui, veți spune că nu m'ați cunoscut niciodată, veți minți fără să vreți, — și fără să vă dați seama...

„Dar nu vă temeți căci toate acestea trebue să se întâmple fiind scrise de profeții cari au trăit mai 'nainte de voi".

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

După aceste cuvinte, se hotărî să plece în grădina Getsemani.

Eşi dela ospăţ noaptea târziu.

Un întunerec şi-o linişte domnea în întreg oraşul. Se zăreà din când în când, în depărtare, pe drumul cel pietros al Betanei, câte o torţă a vreunui călător întârziat în oraşul sfânt, şi care acum se întorceà acasă.

Issus, după vechiul său obicei, trecù valea Cedronului, prin partea cea mai îngustă, şi merse împreună cu apostolii săi în grădina Getsemani, oprindu-se într'un loc mai singuratic.

Le zise să rămână acolo, iar el, împreună cu trei ucenici anume: Petru, Iacob şi Ioan cel tânăr, se depărtă puţin.

Prevederea îşi arătă puterea: El se întristă atât de mult, încât căzù în genunchi, cu faţa la pământ, foarte aproape de cei trei apostoli, încât aceştia îl auziră când zicea printre lacrimi:

— *Părintele meu, de este cu putinţă şi nimic nu-ţi este cu nevutinţă, fă ca să treacă dela mine acest pahar, însă nu precum vroiesc eu, ci după cum vroieşti tu.*

Se ridică transfigurat, dar uşurat, parcă de greutatea care-i apăsa sufletul, şi se arătă în toată puterea lui, fără şovăire, fără ca să-şi uite un moment de misiunea sa. Iar mai presus de orice slăbiciune omenească—deşi găseşte că paharul oferit de Tatăl său este amar, totuşi simte o plăcere care întrece marginea, să-l golească până la fund.

În momentul acesta la o cotitură a unei

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Părinţele meu, fă să treacă dela mine acest pahar...

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII DIN CLUJ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

poteci, se ivì, la lumina faclelor, o ceată de oameni.

Erau soldaţii templului, înarmaţi cu bastoane, şi un pluton de soldaţi romani cu săbii.

Issus văzându-i înţelese numai decât scopul venirei lor şi, ca şi când ar fi vroit să se predeà singur, merse înaintea lor, împreună cu cei unsprezece apostoli.

Recunoscù pe Iuda, care erà în capul trupei ca conducător. Dânsul, care ştia foarte bine obiceiurile lui Issus, alese momentul acesta ca cel mai priincios pentru a termina mişeleasca lui însărcinare. Iuda, întrebat fiind de ostaşi: „care este Issus", el le răspunse:

— Pe care-l voiu săruta, acela este, prindeţi-l.

Apoi, apropiindu-se de Învăţător, şi sărutându-l, îi zise:

— Bucură-te, Raboni!...

— „Iudo, îi răspunse Issus, prin sărutare dai prins pe Fiul Omului?"

Şi înaintând hotărât spre trupă întrebă:

— „Pe cine căutaţi?"

— Pe Issus din Nazaret.

— „Eu sunt. Deci, de mă căutaţi pe mine, lăsaţi pe aceştia să se ducă, zise el, arătând spre ucenicii săi, strânşi la un loc mai în urmă.

In acel moment soldaţii puseră mâna pe el, îl legară şi porniră spre oraş la marele preot Hanan, socrul lui Caiafa.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— „Ca la un tâlhar aţi venit la mine, cu săbii şi ciomege. Când eram cu voi în toate zilele în templu, nu m'aţi prins, dar ceasul acesta este al vostru şi puterea întunerecului".

Ostaşii, însă, nu dădù nici o atenţie acestor vorbe; ei scoborî valea Cedronului, trecù pârâul şi merse dealungul zidurilor Hierhasulemului, îndreptându-se spre Sion.

Socrul arhiereului, Hanan, acela care ordonase arestarea şi pierderea lui Issus, erà capul Saduceilor, şi al familiei din sânul căruia fuseseră aleşi cei mai mulţi arherei. El se bucură mult de reuşita complotului şi de înalta favoare ce i se acordase de a fi adus Issus mai întâiu la el.

Interogatorul aci, fu scurt, căci clipele erau numărate, el îl trimise la ginerele său, la Caiafa, unde erà întrunit întreg consiliul.

După acestea, Hanan chemă la sine pe Ahasverus, căruia îi mai dădù câteva instrucţiuni necesare, întărindu-l în înalta sa misiune de a susţine mărturia adusă din Câmpiile Betleemului, singura pe care s'ar întemeia sentinţa; apoi îl trimise şi pe el la Consiliu.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

XII

Sala unde erà întrunit Consiliul Sanhedrinului, ocupà una din aripele principale ale vastei clădiri a Templului, pe muntele Sion, unde Caiafa își aveà reședința.

Vremea erà friguroasă, și deși târziu, cu toate acestea trebuià, chiar în noaptea aceasta să se isprăvească dezbaterile și formularea sentinței pentru pierderea turburătorului.

Consiliul erà compus din membri aleși înadins pentru a lucrà contra Învățătorului, afară de câțiva cari erau pentru el.

Ei erau așezați și împărțiți în două tabere, dispuși astfel: Simon Leprosul, Ravaam, Ahia, Suvat, Rosmofiu, Putifar, Rifar, Iosef din Arimatea, Ioham—în dreapta; apoi: Heris, Nicodem, Diar-Avias, Sameas, Ravint, Eusafat, Ptolomeu, Peras, Messas, Sameh — în stânga; mai la o parte se vedeà Ahasverus, iar în mijlocul tuturor stà Caiafa, care prezidà Consiliul.

După câtva timp se introduse acuzatul, legat, punându-l pe un scaun în mijlocul

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

sălii, așà încât să-l poată vedeà întreg Consiliul.

Erà de dreptul Sanhedrinului să se informeze despre vinovăția lui Issus; pentru acest scop, Caiafa puse întâia întrebare acuzatului:

— E adevărat că ești întemeietorul unei noui secte, care prin felul cum ea este înființată aților poporul la revolte? e adevărat că gândești să strici legea?

Răspunsul trebuià auzit chiar din gura lui Issus, pentru a întări și mai mult dezbaterile.

Învățătorul știà bine însă, că orice va răspunde acestor vulpi, tot va fi condamnat, deci, ridicându-se în picioare, începù să vorbească:

— „Eu nu sunt întemeetorul nici unei societăți ascunse, și nici propovăduitorul unor idei care s'ar teme de lege sau de lumină, și care ar aduce după sine revolte. Eu am vorbit lumei pe față, în totdeauna am învățat în Templu și în Sanctuar unde tot poporul erà adunat, iar pe ascuns nimic n'am vorbit.

Iată, aceștia știu tot ce am spus, adăogă el, arătând pe judecătorii săi".

Arhiereul părù lovit în amoru-i propriu și în demnitatea lui, de acest răspuns, ba ceva mai mult, văzù într'ânsul o lipsă de respect din partea lui Issus față de dânsul.

Ahasverus, care se apropiase încet de Dascăl, voind a linguși și mai mult pe Ca-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

iafa, iar pe acuzat a-l afundà cât mai mult în faţa membrilor Consiliului, pe motivul răspunsului lui Issus, îl lovì peste obraz cu palma şi îi zise:

— Aşà răspunzi tu Arhiereului?

Issus, întorcându-se să vadă cine-l lovise, recunoscù pe omul care odinioară îl insultase şi-l batjocorise atât. Suferì şi această lovitură şi, cu o demnitate şi blândeţe care întreceà marginele blândeţei omeneşti, îi zise:

— „De am vorbit rău, mărturiseşte, probează acest rău; iar de am vorbit bine, pentru ce mă loveşti?“

— Taci, blestfamatorule... Vrei mărturii? Ei bine, îţi voiu aduce destule: Nu erai tu acela care pe câmpiile Bethleemului ai zis că poţi dărâmà până'n temelii Templul acesta dela Hierhasulem, şi că în trei zile îl vei reclădi din nou, nu de mână omenească; pentru ce nu l'ai dărâmat, ca în urmă să-l reclădeşti?

— O... asta e prea mult, mormăì unul dintre membrì.

— Vinovat este de moarte,—zise un altul.

— Să se arunce peste hotar...

— In lanţuri să se pună...

— Blestfamatorule.. Blestfamatorule, urla un altul.

— Nu răspunzi nimic la toate acestea? Intrebà Arhiereul pe acuzat. — Pentruce nu te aperi?

Apoi vroind a răpì lui Issus răspunsul

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

hotărâtor și ferm, pe temeiul căruia să se înceapă discuția, îi zise:

— Te mai întreb odată: care îți este doctrina?

— „Am spus care îmi e doctrina, și cine sunt.

„Învățătura mea se întemeiază pe lumină și pe adevăr din care se naște apoi iubirea și mila. Eu niciodată n'am vorbit lumii altceva, decât aceia ce părintele meu mi-a poruncit.

— Și cine este părintele tău?

— „Tatăl tuturor oamenilor, acela pe care voi în orbirea voastră i-ați dat alt sens fără să-l cunoașteți; acela în numele căruia voi toți ați ocupat ranguri și demnități, și pe care astăzi spuneți că-l serviți, dar în fond îl supărați mai mult cu spoiala și lustrul vostru din afară".

— De unde vii și unde mergi?

— „Când adeseori stam, uitat de mine însu'mi, confundat în rugăciuni și contemplațiuni în Grădina Maslinilor, se întâmplă câte odată să treacă vreo adiere ușoară de vânt, care îmi răcorea figura. Ei bine, de câte ori a venit și a trecut, niciodată n'am oprit-o ca s'o întreb de unde vine sau unde se duce. Atât numai că îi simțiam farmecul nespus de îmbătător, și sgomotul ce-l făceà, trecând prin frunze.

„Așà și cu mine. Pentruce mă întrebi de unde viu și unde mă duc? Orice v'aș răspunde totul ar fi zădarnic."

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— Dar ce eşti tu?
— „Ce sunt?“
— Da....
— „Sunt eu, şi unul singur...“
— Bine, dar pentruce vroeşti să strici şi să desfiinţezi legea?
— „Nu vroi să stric şi să desfiinţez nimic, din contră, am venit să împlinesc.“
— Cum şi ce să împlineşti mai mult din cuprinsul legei, când legea e lege?
— „Tocmai; vreau să arăt lumei întregi ceace voi n'aţi vroit să arătaţi. Vreau ca întreg poporul să cunoască şi să înţeleagă ce însemnează lege. Voi aţi ţinut secretul acesta ascuns vouă, n'aţi dat nimic la lumină din câte aţi ştiut; eu vreau din contra; vreau ca tot ce ştiu eu, să ştie întreg poporul; vreau să arăt lumei cât sunteţi de mici pe lângă această lege, pe care voi aţi tîlcuit-o şi sucit-o în atâtea sensuri, şi cum v'a plăcut.

„Nu pe legea aceia pe care voi aţi arătat-o şi ordonat-o poporului se întemeiază doctrina mea, ci pe fapte bune, pe adevăr, pe iubire şi iarăşi pe iubire“.

— Ciudat om! Murmură Suvat.
— Ce inimă de aur! zise Joham.
— „Nu în legea voastră se cuprinde tot adevărul, şi dacă se cuprinde, voi l-aţi înţeles pentru voi într'un fel, şi l-aţi dat lumii într'altfel, aşà cum v'a convenit mai bine.“
— Intr'adevăr că acesta este un om drept, murmură Rifar.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— Dar de unde știi tu toate acestea? Întrebă Caiafa pe Issus.

— „Nimic pentru mine e neștiut. Voi vă acoperiți capul cu filactere înguste, peste care vă puneți șervetul, vă învăluiți în șaluri scumpe, iar pe stradă mergeți copleșiți sub o povară grea, încât s'ar crede că purtați pe umerile voastre păcatele întregei lumi".

— Atunci tu dacă vorbești așă, trebue să fii cel mult așteptat, proorocit de profeții lui Israel. Spune drept, tu ești fiul lui Iehova?

— „Da, eu sunt. Și în zilele gloriei mele, în acele zile cari nu vor zăbovi a veni, când nu numai voi, dar toți aceștia, și toți aceia cari nu m'au cunoscut, și nu m'au văzut niciodată, vor vedea cine sunt, de unde viu și unde merg. Căci drumul pe care voiu merge eu, nu-l cunoaște nimeni decât mie îmi este dat aceasta, prin voința aceluia care m'a trimes.

— Auziți blestfamia lui? Răbufni deodată Arhereul. El se egalează cu Iehova.

— Așa e... Adăogă unul.

— Da l-am auzit și eu.

— Mărăcinele trebue smuls.

— La moarte, la moarte... Strigă Ahasverus.

— Dar de ce nu vă gândiți, că nu e nimeni cine să-l apere?!... zise Iosef din Arimatea.

— E singur amăgitorul. Adăogă Putifar.

— La moarte, strigă din nou Ahasverus.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— Da... Mai bine să piară un om, decât întreg norodul. Accentuă apăsat venerabilul Arhereu.

— Cum, nejudecat?... Ripostă Ahia.

— Pentru acum, l-a judecat îndeajuns poporul.

— Nu, nu poporul; ci noi să-l judecăm. Adăogă din nou Ahia...

— Dar pentru ce ei atât de mult partea tâlharului?

— Pentru că-i nevinovat. Răspunse acesta. Apoi adresându-se membrilor urmă: Sentința, să fie semnată de toți, căci cu adevărat omul acesta este nevinovat.

— Bine... fie și așa... zise Caiafa ofensat.

Apoi Arhereul rugă pe toți membrii să stea în locurile lor, iar dânsul formulă sentința în chipul următor:

1) Să se lămurească de către consiliu faptul că Issus din Nazaret s'a făcut fiul lui Iehova, lucru cu totul nepermis.

2) Să se lămurească, de către consiliu, blestfamia aruncată asupra templului.

3) Din acestea să se constate vinovăția lui Issus.

4) Să se lămurească de către consiliu și să se arate pedeapsa meritată.

Astfel sentința formulată, fiecare din membri erà ținut să-și scrie depoziția în felul cum va crede de cuviință, încheind-o prin propria-i semnătură.

Iosef din Arimatea, Ahia și Nicodem, cetind-o și văzând cum erau puse întrebă-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

rile își exprimară dorința, ca să se amâne lansarea ei, dar totul fu zadarnic căci *Simeon Leprosul* le apucă înainte și-și scrise depoziția:

1) *Ca să se supună acelei Pravili căreia se supun turburătorii.* **Simeon.**

2) *Dar pentru ce s'au pus Pravilele decât numai să se păzească...* **Ravaam.**

3) *Vinovatul nu va fi dat morței nefiind cunoscută vinovăția lui.* **Ahia.**

4) *Nici o Pravilă nu hotărăște cu nedreptate asupra cuiva moarte. Ce, dar omul acesta a greșit?* **Suvat.**

5) *Pentru ce s'au pus Pravilele, dacă nu se păzesc?* **Rosmofiu**

6) *Amăgitorul turbură patria și norodul; deci vrednic este de perzare.* **Putifar.**

7) *Pravilele nu s'au pus fără numai asupra făcătorilor de rele, deci dovedească-se vinovăția omului acesta, apoi să se osândească.* **Rifar.**

8) *Cu totul va fi lucru rău și fără de cuviință, dacă nu se găsește nimeni în întreg orașul acesta, care să apere pe nevinovat.*
Iosef din Arimatea.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

9) *Pentru ce să lăsăm pe omul acesta să se învinovăţească de moarte fiind drept?* **Joham.**

10) *Şi drept de va fi, cu mult mai bine este să moară; pentru că aţâţă poporul spre turburare, prin sfaturile lui.* **Heris.**

11) *Oare Pravila osândeşte pe cineva, nefiind cunoscută vinovăţia?* **Nicodem.**

12) *Fiindcă amăgeşte poporul, vrednic este de moarte.* **Diar-Avias.**

13) *Să pierdem pe turburătorul, cel care s'a născut spre cea din urmă perzare a patriei.* **Sameas.**

14) *Ori drept, ori nedrept de va fi, de vreme ce n'a dat ascultare legiuirilor strămoşeşti, suferit nu este.* **Ravint.**

15) *Să se lege şi în legături vecinice să se păzească.* **Eusafat.**

16) *Şi drept şi nedrept de este, ce mai zăbovim? Pentru ce, cât mai în grabă nu-l învinovăţim, sau morţei sau isgonirei peste hotar?* **Ptolomeu.**

17) *Mai bine este spre isgonire să-l învinovăţim pe el, ori să-l trimetem la cezar.* **Peras.**

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

18) *De este drept să ne milostivim asupra lui, iar de este nedrept, să-l isgonim din țara noastră.* **Messas.**

19) *Astfel să ne purtăm cu dânsul încât să nu poată a ni se împotrivi. Iar de nu va voi să dea ascultare, să se pedepsească.* **Sameh.**

*
* *

Astfel, depozițiile fiind terminate, trecû din mână în mână spre a fi cetite și judecate; ajunse în sfârșit la Caiafa președintul consiliului, pe care după ce o-ceti, trase dintrânsa următoarea concluzie pe care o supuse imediat aprecierii judecătorilor.

— Șase din membrii anume: Ahia, Suvat, Rifar, Iosef din Arimatea, Ioham și Nicodem, au depus pentru Issus. Opt, și anume: Rosmofiu, Putifar, Heris, Diar-Avias, Sameas, Ravint, Ptolomeu și Sameh, au depus contra lui. Iar depunerile lui Simeon, Ravaam, Peras, Messas și Eusofat nu sunt nici pentru, nici contra, afară de aceia a lui Simeon Leprosul care zice: „*Ca să se supună acelei Pravili căreia se supun turburătorii.*"

De oarece Simeon consideră pe acuzat, ca pe un turburător, se poate deci pune și această depunere în rândul celor contra, cari în total fac nouă; deci, lăsând la o parte pe cele patru scoase afară; numărul depozițiilor contra, năbușe numărul celor pentru; așa dar, acuzatul după sentința consiliului și după lege remâne condamnat. Cum

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

însă, de mâine se încep Sfintele serbători ale Paștelui, și după lege suntem opriți în chip absolut a lucra, a judeca sau condamna pe cineva, zic, mâine în zori de zi și înainte de a mânca mielul Pascal, vom merge cu toții la Procurator, cerându-i învestirea și aprobarea sentinței, autorizând și dând ordin pentru executarea condamnatului.

Apoi adresându-se lui Issus îl întrebă:

— Ai ceva de zis, contra sentinței acestia?

—„Nimic n'am de zis, căci dacă aș zice ceva, zadarnic ar fi, pentrucă voi tot nu m'ați crede; iar de v'aș întreba ceva, nu mi-ați respunde, și chiar de mi-ați respunde, tot nu mă veți lăsa.

Voi suferi toate dupe cum stă scris în scriptură și voi merge înainte până voi espia dupe voința supremă a Tatălui meu, iar nu dupe voința voastră.

Pentrucă prin moartea mea care va sgudui pământul dela un capăt până la cellalt, voiu mântui întreaga lume de păcatul strămoșesc, voiu deschide credincioșilor ușile Impărăției Cerurilor, ușile, pe care voi le-ați ținut până acum închise".

—Și de acum unde mergi?... Până unde mergi?

— „Drumul meu se sfârșește aici, fapt pe care l-am întrezărit încă de mult. Merg pe drumul necunoscut vouă, pe drumul cel

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

mai scurt și îngust care duce la Părintele meu.

Dar vai aceluia care printr'însul m'a dat prins în mâinele voastre; vai vouă acestora care nu știți cine sunt: mă veți chema mai târziu, veți face fapte și minuni pentru mine, mă veți aștepta, veți cere îndurare Tatălui meu, pentru patimile mele viitoare, iar eu în numele blândeței și ertării care întrece orice margine, mă voi ruga pentru voi, dar în zadar, căci rătăcirea va fi mai grea la urmă decât acum".

— Atunci, cu adevărat că tu ești Fiul lui Dumnezeu!... zise batjocoritor Ahasverus.

— „Da eu sunt, și voi veți vedea; atunci însă va fi prea târziu, totuși nu va fi nimic cu asta, căci toată fapta își ia răsplata ei".

— Trădătorule, tu ne amenințî pe toți?

— Blestfamatorule... zise altul.

— Ghicește Rege cine este, cel care îți dă palme, dacă zici că ești fiul lui D-zeu! adăogă un altul care îi dădă o palmă pela spate.

— Proorocește nouă Issuse, cine este acel care te insultă?

— Prostituatule, mueraticule, mizericordiosule cu ciungii, cu orbii și cu muții. Unde sunt toți aceștia acum, dece nu vin să te scape?

— Lasă'l, lasă'l că se teme de mânia poporului.

— Rege, Rege unde'ți sunt legiunile?

— Dacă ai atâta putere cum zici, pentru

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ce nu te mântuești acum spre a scăpa de insulte?

— Mai umblă prin Hierhasulem călare pe asin!

— Mai spune poporului să te primească cu „osana“.— Pietrele vor striga în locul poporului, sau și pietrele se vor resvrăti contra-ți...

— Ferește-te, că mânia norodului a sosit și vai ție de vei muri în timpul acesta.

— Arată și nouă o minune: Pe Lazăr l'ai înviat pentrucă Maria te iubea; fă și aci o minune ca să credem în tine.

— Dărâmă Templul și zidește'l! Adăogă un altul.

— Curățește casa lui Iehova. Urlă unul.

— Paserile cerului își vor face cuib în scorbura capului tău... Mâine, toți te vor arăta cu degetul, și vor fugi de tine, chiar aceia cărora tu în prosteasca'ți mizericordie le vei fi făcut bine.

— Unde'i Myriam?... Unde'i Maria sora lui Lazăr? Unde'ți sunt apostolii, credincioșii tăi apostoli? Pentruce te-au părăsit? Rege!... Rege!... Rege!...

— Rege?...

— Da; Regele lui Israel...

— Dar Cezarul, dar Ponțiu?

— Nu mai sunt nimic pe lângă Regele lui Israel!...

— Asta'i sminteală!...

— Amăgire!...

— Minciună!...

— Turburare!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— Crimă !...

— Vrednic este de moarte... La moarte cu Regele lui Israel !... Incheiă Ahasverus.

— La moarte cu dânsul !...

— Nu, mai întâi trebue să'l legăm ca să nu ne scape !...

Şi astfel batjocurile şi insultele nu se mai sfârşiau. Unii îl ghiontiau pe la spate, şi'l pălmuiau, alţii îl scuipau peste obraz, alţii îi smulgeau perii capului, alţii îl sgâriau cu unghiile pe faţă ; dâr Issus părea că nu vedea, că n'auzea, că nu simţea nimic, căci cu o puternică stăpânire de sine se închise în el însuşi cu un singur gând, acela, de a îndura totul până la sfârşit.

* * *

Primele raze ale soarelui sceldau într'o lumină roşiatică de coloarea sângelui, întreaga grădină a măslinelor şi toate locurile din jurul ei.

Issus eşind din vasta sală unde i se hotărîse soarta, legat cu funii, în mijlocul insultelor, fu condus la Ponţiu.

Prima aruncătură de ochi îi căzu peste grădina care ascundea atâtea suveniruri dureroase ; şi întreaga lui viaţă de până acum îi trecu într'un moment prin minte ; se uită mult la grădina atât de mult iubită de dânsul, şi în culmea unui spasm dureros care întrecea toate durerile lumei aceştia, trimise cel din urmă salut acelor locuri, în vreme ce lacrimi fierbinţi îi inundau figura.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Ar fi vroit să strige, să se roage să'l lase numai odată și pentru ultima oară să se mai urce pe Sion, să se afunde în sufletul acelei grădini, care numai ea singură îl înțelesese; ar fi vrut să se unifice cu copacii aceia seculari, și să le spună lor și numai lor toate durerile și suferințele lui; să plângă când ei vor plânge, deșertăciunile și rătăcirile lumei aceștia; în sfârșit să moară acolo nevăzut și neștiut de nimeni.

Tocmai acum i se arătă în față tot trecutul și ciudata lui misiune, haina și vrăjmașa misiune care îl da morței fără nici o milă, căci el n'a simțit nimic din tot rostul acestei vieți. El a fost lipsit cu desăvârșire de tot, ce poate ceilalți tineri de seama lui au avut cu prisosință; n'a simțit nici mila nimănui, nici bucuria vieței trecătoare, nici mulțumirea sufletească; n'a avut cui să plângă și să'și spună durerile și scopurile lui, nu s'a găsit nimeni care să'l îndrumeze, care să'l povățuiască, care să'l primească cald și sincer, căci era singur; singur venise în lume și singur acum o părăsia.

Câtă dreptate avusese Myriam atunci!...

Dece n'a rămas cu dânsa în vila din Magdala?...

Acum era prea târziu și totul era sfârșit.

Fu deșteptat din această reverie nostalgică prin ghionturile unui centurion, care'l văzuse că rămăsese în urmă de mulțimea care pornise înspre Cetatea Antonia, la Ponțiu.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Jssus eşind din vasta sală unde i se hotărâse soarta, legat cu funii, în mijlocul insultelor, fu condus la Ponţiu.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

XIII

In sgomotul surd al batjocoririlor şi al insultelor, mulţimea trecù prin piaţa cea mare a Hierhasulemului, unde întâlnind şi alţi îndârjiţi îi îndemnă să strige şi să insulte pe acela care s'a declarat pe sine „*Rege al lui Israel*“ şi s'a făcut „*Fiul lui Iehova*“.

Procuratorul în timpul acesta convorbea cu Felix despre Issus din Nazaret.

Tânărul patrician povesti lui Ponţiu cum acest Issus îi răpise pe Myriam, cum dânsa captivată de vorbele pline de farmec ale galileanului, îl părăsise fără ca cel puţin să mai revie.

Conchise prin a smulge cumnatului său promisiunea de a fi satisfăcut şi resbunat pentru această trădare din partea lui Issus, iar Myriam să'i fie redată. Apoi plecă.

Ponţiu cam şovăelnic cum era, promise în sfârşit, dar acum se gândea la mijlocul cum ar putea eşi mai uşor din încurcătura în care fără voia lui, îl aruncase Felix.

El găsi că această răpire n'ar merita nici

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

o importanță, și la urmă ajunse la soluția că toate sunt copilării de-ale cumnatului său, iar el, Pontiu va ști cum să procedeze ca să iasă din capcană.

In momentul acesta consiliul Sanhedrinului împreună cu Issus și cu mulțimea, ajunse deja în fața Cetății, în mijlocul strigătelor disperate și insultelor adresate Nazarineanului.

Sgomotul devenise teribil și se părea că o revoltă se iscase.

Procuratorul aflase despre arestarea lui Issus, pentrucă însuși șeful său de batalion luase parte la prinderea lui în grădina Măslinelor.

Deci el, Pontiu, se aștepta la o astfel de vizită; eși dar în pretoriu în fața mulțimei și preoților.

Sgomotele și insultele încetară pentru moment, rămâind ca să isbucnească mai la urmă, cu o mai mare violență.

Din câteva întrebări ce le puse Procuratorul, află scopul acestei vizite, și'și exprimă neplăcerea de a'l fi amestecat și pe dânsul în afacerea asta:

— Aveți legi, le zise el, deci luați'l voi, judecați'l și pedepsiți'l dupe legile voastre.

— Nouă nu ne este îngăduit a ucide pe nimeni, zise Ahasverus, fără autorizațiunea Cezarului sau reprezentantului său, aici.

Ți-arătăm cauza pentru care am venit, și supunem cazul judecății tale: Omul acesta resvrătește poporul, oprește poporul

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

de a plăti dajdie Cezarului, el se numeşte pe sine *Christos Impăratul, şi Fiul lui Iehova.*

Ponţiu deocamdată fu uimit de puterea acestor cuvinte, se stăpâni însă şi chemând pe Issus la dânsul, intrară împreună în hemiciclu, unde se aşeză pe o canapea în faţa unei mese triunghiulare, iar de cealaltă parte a mesei Issus remase în picioare.

Procuratorul dupe ce măsură de sus până jos cu privirea pe tânărul din Nazaret, începù să discute cu dânsul:

— Tu eşti Impăratul Iudeilor? Il întrebă el.

— „Dela tine zici aceasta, sau alţii ţi-au vorbit despre mine?"

— Nu cumva cu sunt Iudeu?

Neamul tău, preoţii şi Arhiereii te-au dat mie; spune deci ce ai făcut; care este Impăraţia ta?

Issus vroind a lămuri pe Procurator în ale cărui întrebări întrezărea oarecare sinceritate, îi răspunse:

— „Tu zici că sunt Impărat... Da; Impărat sunt, în înţelesul spiritual al cuvântului, pentrucă împărăţia mea nu face parte din lumea aceasta; căci dacă împărăţia închipuită de acei cari m'au adus la tine, ar fi din lumea aceasta, slujitorii mei s'ar fi luptat şi împotrivit, ca să nu fiu dat Iudeilor.

Impărăţia mea, este Impărăţia Tatălui meu; Impărăţia Cerurilor; Ţara pe care

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

nimeni n'o cunoaşte şi care se capătă făcând voia şi păzind preceptele aceluia care m'a trimes.

Căci pentru aceasta m'am născut şi pentru aceasta am venit în lume, ca să împrăştii, să mărturisesc adevărul, să arăt calea care duce la bine, la fericire, la fericirea supremă, care este în Impărăţia Tatălui meu, despre care mulţimea adunată aci, vorbeşe ca despre o Impărăţie trecătoare.

Impărat sunt în Impărăţia veşnică a cerurilor care n'are nici început nici sfârşit; acea Impărăţie a sufletelor cari în viaţa asta de vis, au lucrat pentru şi în numele Adevărului".

Vorbele lui păreau din altă lume, dintr'o lume de visuri, o lume sublunară, o lume din basmele arabe.

Paliditatea figurei lui, nobleţa şi demnitatea, îi da aerul unui om prea din vreme consumat şi istovit, iar privirea lui blândă, părea că vrea să caute mai mult în sufletul său azilul durerilor provocate de lumea din afară... Totul întrânsul era Dumnezeesc.

In jurul capului său se desprinse dintr'odată un nimb de raze luminoase care se mărea tot mai mult inundând hemiciclul în lumină, trecând cu desăvârşire dincolo de marginele lumei acesteia..

Ponţiu era uimit.

Uimită era şi Claudia nevasta lui, care

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvaniaro/mdrr1901-1932

împinsă de curiozitatea de a auzi și vedea pe Issus, venise aci.

Dànsa când se gândeà că acest tânăr frumos despre a cărui existență nu putuse afla aproape nimic, să fie dat morței, ideia aceasta îi producea atâta desgust și neplăcere.

Ea rugă pe bărbatul său să nu ia în considerație nimic din cele ce spune mulțimea resvrătită, căutând scăparea dreptului.

Procuratorul promise și eși împreună cu Issus înaintea mulțimei, iar Claudia priveà și asculta desbaterile din năuntru.

— Am întrebat îndejuns pe omul acesta și n'am găsit nici o vină într'ânsul.

Ce pără îi aduceți voi ?

— El turbură pacea și smintește poporul, strigă din nou Ahasverus.

— Auzi câte mărturisesc împotrivă-ți ? zise Ponțiu lui Issus. Nu răspunzi nimic ? Vezi cu câtă vină te împovărează !...

— El s'a ridicat în contra legei, în contra noastră, în contra Templului chiar, lăudându-se că'l va dărâma și în trei zile îl va reclădi ; el a blestfamat pe Dumnezeu, și s'a făcut mai mare decât Cezarul.

— Dar eu nu'l găsesc vinovat și vrednic de moarte, numai pentru acest motiv.

— Dacă'l vei lăsa, nu ești prieten Cezarului.

— Nu face nimic dreptului acestuia, zise Claudia care eșise afară.

Ponțiu erà încurcat.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Pe deoparte nevasta lui care susținea scăparea nevinovatului, pe dealtă parte mulțimea care devenise nerăbdătoare și furioasă

El însă vroià cu orice chip să scape pe Nazarinean.

Pe vremea aceea și'n cinstea Sărbătorilor Paștelor, era obiceiul de a se libera câte un criminal din închisoare.

Pentru scopul de a scăpa pe Issus, Pontiu dete ordin să se aducă un condamnat al timpului anume Varava, și adresându-se mulțimei zise :

— Pe care din doi voiți să liberez ? Pe Varava ori pe Issus din Nazaret ?

Capii legei cari se așteptau la această nouă surpriză, instruise din vreme răspunsul și ca într'un glas strigă :

— Ia-l pe el, și dă-i drumul lui Varava.

— Nu voi liberà pe Varava, căci acesta este un criminal și merită să'și facă osânda. Voi libera pe Impăratul vostru.

— Nu pe acesta, ci pe Varava !..

— Dar ce voiu face cu Issus, căruia voi îi ziceți Christos ?...

Ce voiu face cu Impăratul Iudeilor ?

Un strigăt răbufni din toate piepturile :

— Răstignește-l ! Răstignește-l !...

— Ce rău v'a făcut omul acesta ? Eu nu găsesc nici o vină de moarte în el...

Strigătele furioase ale lui Ahasverus se unirà cu acelea ale mulțimei poporului, ale preoților și ale Arhereului :

— Să se răstignească !...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Procuratorul văzând că nu poate reuși pe tema aceasta, recurse la un mijloc cu totul roman, tot în scop de a scăpa pe acuzat dela moarte.

El se duse din nou în hemiciclu cu Issus și dete ordin soldaților săi, ca să'l încoroneze pe cap cu o coroană de spini, iar în mână să'i pună o trestie în loc de sceptru Impărătesc, închipuind astfel pe Regii Asirieni, și lovindu-l cu bice ale căror sfârcuri se terminau cu bucăți de plumb, pelea i se crăpa și se sgâria, iar sângele curgea din lovituri și din obraji înpicături.

După ce fu redus într'un hal de plâns îl scoase din nou înaintea mulțimei.

— Ecce hommo !..

Arhiereii și păzitorii templului când văzură pe Issus, ura lor răbufni ca vijelia și în toată furia strigau :

— Răstignește-l, Răstignește-l pe El !

Nu așa, nu : Să se răstignească, să se răstignească !

Incurcat cu desăvârșire, turburat și nedumerit, Pilat cercă pentru ultima oară să scape pe Issus.

— De unde ești tu? Il întrebă el.

Issus tăcù.

— Mie nu-mi vorbești? Nu știi oare că putere am să te răstignesc și să te liberez?

— „N'ai aveà nici o putere *asupra* mea dacă nu ți s'ar fi dat de sus.

La ce va folosì dacă mă vei liberà? Voiu murì neștiut și necunoscut de nimeni, dar

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

prin moartea mea voiu ispăși *lumea* de păcatele ei."

Ponțiu erà foarte mișcat, apoi figura palidă a Nazarineanului dealungul căreia picurau broboane de sânge și sudoare, îi rupeà inima; el se adresă din nou mulțimei:

— Voiu liberà pe Impăratul vostru.

— Noi n'avem Impărat decât pe Cezarul, și dacă tu liberezi pe omul acesta, nu ești prieten al Cezarului...

— Ia-l! Răstignește-l... Răstignește-l!... strigau alții într'un glas.

Ponțiu văzând că totul erà zadarnic se hotărâ în sfârșit.

El cerù un vas cu apă, și se spălă pe mâini în fața mulțimei, ca și când ar fi vroit să-și spele petele de sânge nevinovat al lui Issus, zicând:

— Nevinovat sunt de sângele dreptului acestuia; voi veți vedeà.

Iar mulțimea vroind să sigileze complect autorizațiunea aceasta, strigă:

— Sângele lui, asupra noastră și asupra copiilor noștri.

Totul se sfârșise, și Issus scoborând treptele pretoriului, voi să înainteze înspre mulțime: pentru prima oară însă noțiunea gândirii și a stăpânirii de sine îl părăsise.

De durere, dânsul șovăi și căzù pe una din trepte.

Centurionul Cartafilos, portarul lui Ponțiu, văzându-l, îl împinse cu brutalitate și dându-i un pumn în spate îi zise:

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— *Mergi Issuse!*... Mergi mai iute pentru ce te opreşti?...

Issus privindu-l cu asprime îi răspunse:

— „Eu plec, dar tu vei aşteptà până voiu venì...

Şi în urma acestor cuvinte el intrà în mulţimea care-l aştepta să-l ducă din nou la consiliu pentru a-i dà crucea pe care avea să fie răstignit la Golgota.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

XIV

După ce Ponțiu termină înverșunata luptă ce avù să ducă cu mulțimea îndârjită, și cu tagma Fariseilor și Saduceilor, se retrase în Atrium unde erà așteptat de Claudia.

Soarele se ridicase mult pe cer și căldura deveneà mai mare încât marmora cea albă a vastei cetăți ardeà sub arșița dogorâtoare a acestei zile.

Un vânt ușor suflà din când în când dinspre părțile mării, care făceà ca frunzele cărnoase ale olivelor să tremure în spasmuri.

Procuratorul veneà acum la tânăra și frumoasa lui Claudie, să-i povestească și să se justifice despre felul cum au urmat dezbaterile și cum s'a hotărât răstignirea acelui pe care dânsa l'a susținut atât de mult.

Dela un timp însă ea nu se simțeà tocmai bine, un fel de oboseală o cuprinsese și o indispoziție totală pe care Ponțiu o datorà prea bruscei și marei călduri.

Acum stà întinsă pe o canapea de pur-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

pură; el se apropie încet, și sărutând-o pe obrajii ei calzi și rumeni îi zise:

— Ce faci, scumpa mea?

— Nimic, Ponțiu, te așteptam să vii să-mi spui ce s'a făcut cu acel Nazarinean. Și lăsă pleoapele în jos, ca și când i-ar fi fost somn.

Urmă o clipă de tăcere.

Numai vântul șuerà încet printre frunzele olivului de lângă fereastra deschisă a Atriumului; pe când lăcustele și musculițele reînviate de căldura primăverii, ajutau ușoara șuerătură a vântului, prin sbârnâitul lor prelung.

O clipă mai târziu, Claudia deschise ochii și zise:

— Este adevărat Ponțiu, ceea ce s'aude despre dânsul?

— Ce anume, scumpa mea?

— E adevărat că el vindecă pe bolnavi, și orbilor le dà vederea?

— Da, e adevărat Claudia, după câte mi s'au spus. Pentru că însuși el este omul cel mai curios din câți am văzut. Sunetul vorbirei lui este cântecul melodios al vântului trecând printre frunze, iar privirea lui întrece orice margine de blândețe și bunătate.

Din nou se făcù tăcere.

Claudia se gândeà acum cu mai multă patimă la Issus, și nu știà cum să intre în fondul discuției despre doctrina Nazarineanului, despre credința lui, despre totul în sfârșit ce ar fi putut s'o intereseze.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Închise din nou ochii.

Căldura creştea din moment în moment, iar aerul începù să se îmbâcsească de nori roşiatici cari se ridicau din părţile Tyrului.

În clipa aceasta vestibulul cel mare al cetăţei resună de sgomotul unor paşi; Claudia deschise ochii îndreptând privirile spre uşă şi deveni atentă.

Ponţiu se ridică repede şi se duse să vadă cine este; în acel moment însă Felix şi Vitelius tocmai intrau.

— Salut Ponţiu, zise Filix, şi pe tine scumpă Claudie; căldura de azi să vă aducă fericire şi linişte la amândoui, iar viaţa ta, Claudio, să înflorească întocmai ca florile acestui tânăr oliv.

— Salut Ponţiu, zise Vitelius, şi doresc să întreci pe Tifus şi pe fiul Filirei în conducerea acestui vas al vieţei.

Tinereţea şi frumuseţea ta Claudio să întreacă frumuseţea femeei care a captivat pe prinţul Frigian.

— Vă salut pe amândoui, nobilii mei, fiţi bine veniţi; iar zeii să vă aibă sub scutul lor, răspunse Ponţiu.

Cei doi vizitatori se aşezară pe canapele, privind pe Claudia.

Vitelius după un timp oare care de gândire, rupse cel dintâiu tăcerea:

— De multe ori plictiseala, indispoziţia şi chiar boala vin pe neaşteptate, din cauza lipsei cu desăvârşire de subiecte noi şi variate în viaţa de toate zilele.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Şi Felix care a venit prea de curând din Roma, poate să ne confirme asta.

Din nenorocire stau aici; mi-ar fi plăcut mai bine Alexandria Egiptului sau Babilonul Asiriei, dar prietenii mei nu mă lasă să-i părăsesc. Ce vreţi, plictiseala se ţine de mine, ca scaiul de lâna oaiei, şi dacă n'ar fi bunăoară Iosef sau Nicodem sau Gamaliel cu care să-mi mai treacă urâtul şi să mă distrez câte puţin, vă spun pe Jupiter, că nu ştiu ce m'aş face...

— E într'adevăr plictisitor, murmură Felix.

Apoi ca să schimbe şirul vorbirei adăugă:

— Ce s'a făcut cu acel Nazarinean, Ponţiu?

— Nimic alt decât că l-am dat să-l răstignească.

Claudia care asculta, deschise ochii şi zise încet:

— Aşa dar l-ai dat să-l răstignească?

— Da, pentrucă n'aveam cum face altfel. Deşi...

— Ce vroiai să zici Ponţiu? întrebă Vitelius.

— Voiam să spun că cu toate sforţările întrebuinţate de mine pentru scăparea lui, n'am putut să reuşesc.

— Să-l scapi?!... murmură Felix.

— Da să-l scap.

— Şi pentruce?...

— Pentrucă.... Pentrucă este cu desăvârşire nevinovat.

— Atunci cum dar l-au adus la tine

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

mulțimea și mai marii preoților? întrebă Vitelius.

— Nimic mai simplu: Poporul acesta este atât de fanatic în ceea ce privește cultul lui și Legea, încât orice abatere dela armonia lor, dânsul o condamnă.

Orice exagerațiune care trece peste limitele tâlcului vechiu al Pravilei, e pedepsită cu moartea.

Pare-se că cumpătarea ar domină sufletul lui dar nu-i așă, tocmai acum m'am convins despre aceasta.

Când mi-au adus pe Nazarenean, la început de scârba ce o aveam pentru această turmă de mizerabili, vroiam să renunț a-l judecă eu, vroiam ca să nu mai fiu amestecat în afacerea asta și să scap de orice răspundere, care mi-aș fi atras-o în urmă. Ași — ți-ai găsit cu cine!...

Dintr'odată au început să strige la mine cât puteau de tare, că acuzatul se ridică contra Legei, contra Templului, contra Dumnezeului lor însuși, făcându-se pe sine Impărat și fiul lui Iehova.

Puteți să vă închipuiți în ce situație critică mă găseam.

Pe deoparte mulțimea aristocrată a Hierhasulemului, care'mi cerea într'una condamnarea; pe de altă parte victima blândă care erà singură fără nici un ajutor. Am intrat cu el în Hemiciclu, i-am vorbit mult și l-am întrebat dacă într'adevăr este Impărat.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Mi-a răspuns că da, dar împărăția lui nu face parte din lumea aceasta, că împărăția lui este țara necunoscută a fericirei eterne care se câștigă lucrând în viața asta trecătoare numai pentru adevăr, pentru milă, și mai presus de toate pentru iubire.

După dânsul trebue ca mereu să iubești, să nu faci alt nimic în viață decât să iubești și tot mereu să iubești.

— Ciudată doctrină!... Făcù Claudia.

— Țineam să înlătur orice convingere de ură din sufletul acestor blestemați capi ai Legei, țineam cu orice preț să scap pe osândit de cruce, am încercat de două ori, dar de două ori am pierdut jocul.

In cele din urmă, ca să-i mulțumesc și să le arăt că într'adevăr l'am pedepsit, am pus soldații mei de l'au bătut cu bice cu sfârcuri de plumb, până când sângele a început să țâșnească din corpul lui și de pe figură; l'am încoronat cu o coroană de spini și în starea asta de plâns l'am adus din nou în fața lor, crezând că văzându-l în astfel de hal, se vor milostivi și-l vor erta.

De unde?!... Ca unul singur strigau la mine cu ochii eșiți din orbite:

„Să se răstignească, să se răstignească".

Și tocmai acum văd greșala făcută de a mă lăsa să fiu amestecat în această afacere atât de grea...

— Dar Nazarineanul ce făcea când îl biciuia? Intreba Claudia.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— Dânsul ?... Dânsul, parcă nu mai vedea, nu mai auzea, nu mai simţea nimic.

Căci în timpul când soldaţii îl loveau cu bicele peste corpu-i gol, care sângera, el era îngăduitor şi blând ca un miel; iar când sângele curgea mai mult din rănile lui, ridică ochii către cer şi se ruga.

Blândeţea-i care întrecea orice închipuire omenească, resemnarea lui şi chinurile la care l-am supus, crezând că-l voi putea scăpa, iscă în mine o remuşcare şi un mustrat de conştiinţă atât de teribil încât fără voia mea începui să plâng de mila lui.

Iar dânsul se uită la mine mai blând şi mai dureros.

De atunci Claudia nu-mi a dat un moment pace şi stăruia neîncetat ca să-l scap.

De două ori am eşit din Hemiciclu ca să vorbesc acestor preoţi înfuriaţi şi acestei ticăloase mulţime; dar ei într'un glas strigau cât puteau la mine: „Răstigneşte-l".

— Şi tu, te-ai supus voinţei lor!? zise Vitelius.

— N'aveam ce face; mă temeam să nu se nască revolte în oraş, şi de vreo anonimă ce acesti mizerabili ar fi fost capabili să trimită lui Tiberiu; cum deja au mai trimes atâtea.

Şi apoi nu mă importă; eu l-am judecat şi am hotărît condamnarea lui în conformitate cu datinele acestei ţări şi cu prescripţiile ticăloasei legi de aici.

Însuşi filosofii noştri spun să rămâi rece

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

când te afli în fața unor opinii cari se contrazic. Căci să vă explic:

Am stat mult timp de vorbă cu Nazareneanul; ei bine, m-am convins că credința și ideea ce avea, despre rolul său, întrecea limita.

Ceva mai mult, și asta uitai să v'o spun:

După dâesul, trebue ca în viața asta să te despoi de toate bunurile și drepturile tale de om, și să împarți totul cu cei lipsiți.

Mai spunea că trebue să iubim de o potrivă pe toți oamenii, fără deosebire de națiune sau de rasă!... Ce ar deveni lumea atunci?

— Într'adevăr ciudată doctrină!... zise Felix...

— El nu se îngrija câtuși de puțin de moartea lui, căci considerându-se ca „Fiul lui Dumnezeu", credea și avea ferma convingere că acesta îl va învia.

— Va învia?... Și când?... Întrebă uimită și nerăbdătoare Claudia.

— Cu preciziune după trei zile dela moartea lui. Și asta îl face să nu se teamă de cruce, pentrucă chiar de n'ar învia, după dânsul, adevărata fericire începe după moarte.

— Ciudată credință!... Murmură din nou Claudia. Și poporul striga „să se răstignească"!!...

— Ura, a pus stavilă oricărei porniri către fapte demne, la acest popor fanatic. Ei sunt în stare mai de grabă a cere

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

omorîrea cu pietre sau răstignirea, decât să primească doctrina acestui Nazarinean, chiar bună fie.

Se pare că motivul principal care i-au determinat să ceară răstignirea lui, a fost iscat numai de arhierei și de tagma Fariseilor și Saduceilor cari se temeau să nu le întunece meritul; și sunt convins pe deplin despre aceasta.

Dar pentru el este tot una, viața ori moartea; de altfel poți trăi fără să fii fericit, poți de asemenea muri și să fii fericit; el crede și are ferma convingere despre aceasta, că fericirea o va găsi după moarte.

— Dar de unde știe el toate acestea?

Pontiu făcu o mișcare vagă, apoi urmă:

— Mi-a spus că le știe dela Tatăl lui, care este Tatăl tuturor oamenilor; care este pentru acest popor, după cum Jupiter este pentru noi; dar după Nazarenean acest Dumnezeu, este unul singur, bun, milostiv și Atotputernic.

E ciudat într'adevăr, dar mult mai ciudată este minunata lui doctrină..., de aceea am ținut cu orice chip să'l scap... N'am putut, și ca om ce sunt, mi-am spălat mâinele cu apă în fața mulțimei, spre a mă degajà de răspunderea ce mi-aș fi luat-o când am dat autorizațiunea pentru răstignirea lui.

Procuratorul vru să mai spună ceva, dar se oprì brusc, urmând a se gândì în sine

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

la Nazarenean,... clătinînd din cap neîncrezător, ridicând umerii în mod vag, ca și când o îndoială teribilă l'ar fi cuprins.

Vitelius și Felix se ridică să plece, dar mai înainte de a eși, întrebară pe Ponțiu, când va fi restignirea....

— Acum după masă chiar, dacă n'o fi și pornit convoiul spre Golgota.

Voiu fi și eu acolo; sunt curios să văd pentru cea din urmă oară, și în ultimele momente pe acest nobil Nazarenean.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

XV

Timpul prânzului trecuse deja. Cerul limpede până acum se schimbă repede, căci nori groşi de culoare roşiatică acoperi întregul câmp de vedere de deasupra Hierhasulemului.

Numai pe alocurea se vedeau crâmpee, crâmpee din albăstrimea îndepărtată a cerului. Solul pietros şi pustietatea care se desmărginea dincolo de colinele ridicate ale Golgotei, da întregei naturi un aspect trist şi posomorât. Zmochini şi olivi cu frunzele nedesvoltate încă ascundeau privirii trecătorilor casele cu acoperişul drept risipite prin părţile mărginaşe ale oraşului.

In aceste zile cu ocazia Sărbătorilor Paştelui, sosise pelerini din toate părţile.

Se vedea împrejurul Hierhasulemului o întreagă colonie de streini, de oameni şi de cămile. Din cetate curgea neîncetat pâlcuri, pâlcuri de oameni, care încă de dimineaţă veneau să-şi apuce cele mai bune locuri, atraşi de curiositatea execuţiunei.

O masă enormă de vizitatori erà aşezată

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

deja pe colinele Golgotei, îndreptând din când în când privirile înspre oraș, așteptând ivirea convoiului.

Grupul procuratorului, se arătă. Claudia era într'o lectică purtată de patru sclavi puternici și vânjoși; Pontiu mergea aproape de soția lui, însoțit de Felix și de Vitelius, veniți unul să-și sature privirea și instinctul răsbunării, celalt să-și astâmpere curiozitatea și convingerea ce avea în ceea ce privește enigma morței.

Claudia părea mai liniștită și mai veselă ca până acum, căci ceea ce Pontiu povestise despre tânărul din Nazaret, îi cuprinse și îi răpise într'atât sufletul încât ea nu vedea în moartea lui decât o ușurare, o scăpare de toate suferințele îndurate în viață; această ideie îi smulse orice altă noțiune de gândire.

Totuși era curioasă, prea curioasă încă să vadă cum va muri Issus.

Mulțimea aceasta adunată aici, luase parte la multe execuțiuni, văzuse mulți oameni murind în desăvârșita lor seninătate; dar instinctul covârșitor de curiozitate, de pofte și sete de cruzime, întrecea orice margine acum; căci se vedeau copii cu capul gol și părul tuns, având numai la tâmple perciuni încârlionțați, cari în nevinovăția lor copilărească pregăteau bolovani mari de piatră și pământ ca după supliciu să arunce în condamnat.

Claudia privea uimită.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Se întrebase până acum de atâte ori ce-i moartea, dar în înțelesul cum dânsa o explica nu era dumerită câtuși de puțin, mai ales când își aducea aminte despre cele ce'i povestise Pontiu de Nazarencan.

„Iată gândi ea că acea moarte care pentru noi este atât de groaznică, pentru acest Issus, ca pare azilul așteptat unde toate durerile își găsesc sfârșitul.

Ciudat... Ciudat... Să fii chiar bătut cu vergi de fier și biciuit; să vezi sângele cum țâșnește din corpul tău, și să propovăduești semenilor tăi iubirea și mila, ceva mai mult, să-i binecuvintezi !...

Înalță și stranie virtute !...

Unii doresc măriri, ranguri, sceptre și bogății, vesminte scumpe de purpură, mâncăruri alese, servi și servante multe; el nu dorește nimic, el a trăit ca un păstor în mijlocul blândei sale turme, blândă ca și dânsul, învățând-o să fie cumpătată, să îndure fără murmur sărăcia și mizeria, insultele și batjocoririle venite din afară, să fie demni însfârșit de misiunea lor.

El împrăștie printre auditorii săi adevărul, iubirea și mila, prin urmare el nu poate fi de loc rău pentru nimeni; singur se duce la moarte, fără să se teamă de Cruce. Câtă diferență este între doctrina lui și aceia a religiunei noastre !... Pe când moartea nouă ni se pare înspăimântătoare, îngrozitoare chiar după viața asta, în care am pus tot temeiul, pentru dânsul moartea

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

nu'i nimic, dincontră o dorește, pentru că este azilul tuturor durerilor și suferințelor îndurate în acest vis trecător al vieței".

Claudia înțelegea acum puterea adevărului care strălucea în doctrina Nazareneanului.

Poate că numaĭ dânsa îl înțelesese mai bine ca toți aceia cari s'au alimentat dela focul cald al învățăturei lui.

Odinioară Socrat spusese, „că mai presus de toate, adevărul este întâiul elan prin ajutorul căruia ne apropiem de Dumnezeŭ; de acel Dumnezeu bun și Atot puternic care pregătește fericirea eternă pentru toți deopotrivă".

Și plecând dar dela ideia aceasta, conchise că „viața nu'i nimic, totul se găsește după moarte".

Claudia eră prea afundată în deslegarea acestei enigme, pentru a mai putea vedea ce se petrecea în jurul ei.

Mulțimea se îngrămădise foarte numeroasă; pe poarta cea mare a Justiției rămasă deschisă, năvăleaŭ din noŭ pâlcuri de oameni, cari veneau să se unească cu grosul mulțimei de pe Golgota.

Cu toții se grăbiau să apuce cele mai apropiate locuri de supliciu, spre a nu le scăpa nimic din amănunțimile execuțiunei.

Se vedeau acum bogații și aristocrații Hierhasulemului, câțiva filozofi bătrâni ai Alexandriei care venise să aprofundeze și mai mult concepția lor despre moarte, sin-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

gura enigmă, rămasă stranie și neexplicată. Ei formau o tagmă aparte, căci nu erau amestecați cu plebeia țăranilor însoțiți de femeile lor, ori cu curtezanele cu unghii roșii și sânul gol cari împrăștiau în jurul lor un miros tare de aromate și mirodenii.

Târziu de tot se ivi și Consiliul Sanhedrinului în mijloc cu Hanan bătrânul roșcat, după care venea molatecul Caiafa pe cap încoronat cu deosebitu'i filacter prevăzut cu două cornuri, iar pe după gât lanțul de aur de care era atârnată placa aurită, semnul care da tonul înaltei lui misiuni și demnități.

Se vedeau apoi imediat după acești doi, întreaga tagmă a Fariseilor și Saducеilor, pe cap cu *toca* în formă piramidală, legați sau nu peste dânsa cu șervete.

Cocârjații aceștia cari înadins se gârboveau în fața lumei, să se creadă că ei sunt cei care cunosc rostul vieței ducând pe umerii lor întreaga povară a poporului păcătos.

Seriozitatea și fățărnicia lor, ura lor profundă și încăpățînată, aerul lor rece și indiferent, îi făceau să difere mult de mulțimea vulgului.

Procuratorul care împreună cu Claudia, Felix și Vitelius ocupase locurile reservate lor, prin apropierea cărora se așeză tagma întregului consiliu, sfida cu privirea-i scrutătoare, tagma acestor oameni hodorogiți și fanatici, a căror gândire ori concepție

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

se învârtea în jurul urei născute într'ânşi din cauza tîlcului legii rău înţeles, din cauza acelui fanatism religios asupra lui Dumnezeu, căreia tocmai dânşii îi aduceau ca jertfă pe Issus.

Ponţiu îi judeca în creerul lui cu răceala romanului indiferent, nemulţumit pentru moment.

Bătrânii aceştia smeriţi în faţa lumei, în sufletul cărora clocotea ura şi perfidia cea mai josnică, viperile acestea blânde, cari fac din milostenia lor, paradă publică, smintiţii şi discreeraţii aceştia puşi în capul legii şi al templului, cari îşi dau în faţa lumei aere de profundă mizericordie, bunătate şi cinste, păreau că remân reci la toate pregătirile ce se făceau pentru osânditul căruia, ei, cu câteva clipe înainte, în gura mare şi'ntinsă până la urechi, îi ceruse restignirea;— pentrucă el, prin doctrina lui dăduse pe faţă toată ipocrizia şi perfidia lor, toată minciuna cultului şi faptele lor mârşave.

Şi era natural ca un astfel de om să nu poată fi suferit; trebuia să dispară neapărat pentru liniştea lor şi a poporului întreg, cum ziceau ei.

Procuratorul fu deşteptat din cugetările lui de sgomotul făcut de mulţime, căci nici grosul poporului nu se lăsa mai pe jos în a cugeta şi a discuta, fiecare cum credea mai nemerit, potrivit cunoştinţelor lui.

Unii puneau mare temei pe execuţiune,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

făcând între dânşii rămăşaguri, anume, care dintre cei trei osândiţi va fi crucificat întâi.

Unii mai sceptici discutau cu aprindere, dacă familia Nazarineanului şi frumoasele femei ale Galileii, care până acum îl părăsiseră, vor lua parte la execuţiune.

Alţii se prindeau dacă apostolii vor veni....

In sfârşit fel de fel de supoziţiuni, argumentaţiuni şi opinii se făceau şi se aduceau pe tema acestei zile de serbătoare, care avea să-le aducă câteva clipe de distracţie.

* * *

In vremea aceasta convoiul plecând dela cetatea Antonia spre consiliu, unde Issus fu îmbrăcat în hainele lui, şi încărcat cu greaua cruce, porni spre Golgota.

Ocoli vastul Palat al Macabeilor, străbătù în lung valea Tyropean, urmând drumul către poarta justiţiei.

Issus mergea încet şi liniştit.

Figura lui erà scarbădă şi istovită, iar de-alungul ei alunecau broboane de sudoare.

In acest drum dela consiliu şi până la Golgota, lung de vreo mie de paşi, convoiul avea să treacă prin faţa casei lui Ahasverus, instrumentul plătit de Caiafa, acela care stăruise atât de mult în faţa tribunalului şi Procuratorului pentru restignirea lui Issus.

Favoarea ce i se acordase chiar de Inal-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

tul preot, adică, ca convoiul să treacă prin faţa casei lui, îi mulţumea pe deplin conştiinţa şi se gândea că nu muncise şi lucrase în zădar, căci bătrânul Arhereu, îl îndopase bine cu argint; stăruinţele şi minciunile lui găsise resunet în capul câtorva membri, şi fură luate în seamă; apoi el personal mai avea încă de lucru după cum zicea cu tâlharul acela de Nazarenean până ce se va termina execuţiunea lui.

Dupe ce Issus fù dat de Procurator spre a fi răstignit, Ahasverus săltând de bucurie, sbură acasă unde îl aştepta nevasta şi copiii lui, cu masa întinsă, încărcată poate pentru întâia oară cu mai multe feluri de bucate.

Şi dânsul ca orice aristocrat, vroia prin aceasta să dea zilei de astăzi un ton de serbătoare, înveselindu-se cu deliciosul vin de Hebron, pentru reuşita complotului.

Convoiul pornise deja de mult dela consiliu, acum era chiar în faţa locuinţei lui.

Issus nu cunoştea a cui e casa ceia prevăzută cu stâlpi şi prispă şi care erà foarte mult scoasă în drum. Obosit de drum, de greutatea cea mare a poverei şi de chinurile îndurate, rèzemă crucea de unul din stâlpii casei, iar el se aşeză pe prispă să se odihnească puţin, — vrând să facă cu chipul acesta un ultim popas până să ajungă sus pe colinele Golgotei care începùse să se zărească.

Ahasverus cum îl văzù, găsì prilejul prin

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

care să'şi arăte neîntrecuta lui răutate animalică. El eşi repede din năuntru ca împins de un resort puternic strein lui, şi aruncându-se asupra lui Issus, începù să'l ghiontuiască, alungându-l de lângă casa lui şi arătându'i cu ironie Golgota îi zise:

— Acolo tălharule este de tine, nu aici.

Issus care se depărtă puţin, în urma ghionturilor şi brutalităţilor primite, întorcându-se şi recunoscând cine era acela care'l lovise, îi răspunse cu asprime:

— „Eu voi remâne încă aci să mă odihnesc, dar tu vei merge".

Impins de acelaş resort cum eşise, Ahasverus intră în casă, şi fără a zice un cuvânt îşi luă toca, bastonul şi porni desculţ spre Golgota pentru a fi faţă la execuţiune.

Vroia să se oprească din mers, dar nu putea. Ura ce'i inspira odinioară Nazareneanul se schimbase pe dată într'o durere tăcută şi profundă.

El nu mai urmărea acum convoiul la Golgota, ca să'şi sature pofta de lăcomia cruzimei, el mergea la locul unde blândul Issus va espia.

Impins de o putere nevăzută, el înainta cu paşi repezi, şi cu vigoarea unui om de treizeci de ani, mergând tot înaintea convoiului.

Ajunse în sfârşit... ; făcù un ocol mulţimei adunate, stătù o clipă şi iarăşi porni înainte şi iar se întoarse, căci locului nu putea sta o clipă.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Dinspre poarta justiției se putea observa acum eșind din cetate, mai întâi soldații romani, ale căror lănci străluceau din când în când la soarele ce se arăta printre nori, apoi întreg convoiul înaintând încet și greoi.

Se auzea sunetul ascuțit al lăncilor, care se loveau una de alta, mărit pe măsură ce se apropia mai mult.

Soldații înaintau printre mulțimea resvrătită, care nu mai înceta cu insultele și batjocoririle adresate Nazarineanului.

In mijlocul lor se vedeau cei doi osândiți, a căror față era îmbuibată de vițiu și crime.

Ei își duceau singuri obiectul de supliciu. Pe lângă ei mergeă un tânăr viguros, care încă ducea o cruce, dar care se vedea că nu era a lui,—căci îndată dupe dânsul între doi centurioni, *ceneă Issus din Nazaret.*

O manta de purpură, lungă până jos, era aruncată peste haina lui, iar pe cap purtă încă coroana de spini, care îi străngea fruntea atât de tare, încât îl înțepase și picături roșii de sânge îi curgeau de-a-lungul figurei, închegându-se pe obraz ca niște boabe de rubin.

Eră palid, de o paliditate extremă, și mergeă încet cu un pas slăbit și șovăitor.

Cum îl văzù această mulțime împestrițată, isbucni deodată într'un tumult de injurii și batjocoriri.

El părea că nu vede, că n'aude nimic;

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Veneà Jssus din Nazaret

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

căci cu o vădită stăpânire de sine se pierdù într'o reverie mistică și dureroasă, care ar fi înduioșat inimile cele mai crude.

Blând și ertător cu toți, el aruncă o privire mulțimei, cași când ar fi vroit s'o întrebe: „Ce rău v'am făcut cu oare“. Apoi ridică ochii spre cer și se rugà.

In această stare, nemurirea îl încoronase cu un nimb de raze strălucitoare, care se desmărgineau dincolo de pătrunsul cel nepătruns al firei, și întreaga lui figură palidă, părea scăldată într'o aureolă supra lumească.

Acum convoiul erà în fața lecticei Claudiei.

Tânăra femeie putù să vadă foarte de aproape pe acel Nazarenean, despre care dânsa auzise vorbindu-se atât de mult.

Infățișarea lui nobilă, figura lui searbădă, al cărui instinct de milă și ertare întrecea orice concepție omenească, liniștea și seninătatea lui în fața morței, dădù să înțeleagă tinerei femei cât îi erà de scumpă și apropiată ființa acestui Nazarenean.

— Claudia, Claudia!... strigă Pontiu. Dar dânsa n'auzea nimic, și ochii ei nu vedeau altceva decât pe acel tânăr, peste figura căruia se resfrângea culoarea hainei sale. Erà cu totul abătută.

Figura palidă și neînchipuit de tristă a lui Issus, picăturile de sânge, cari din când în când căděau pe pământ, o mișcă atât de mult încât în momentul, când el stătù

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

o clipă în faţa ei, într'un spasm dureros, murmură printre lacremi:

— Issuse, Issuse, mângâietorul sufletelor slabe, tu mergi pe un drum cunoscut numai de tine, drumul care duce la moarte, dar prin moartea ta, pregăteşti lumei fericirea eternă. Cât de greu este de străbătut acest drum necunoscut de noi.

Unde mergi nobil tânăr al Nazaretului?

Acesta lăsă să'i cadă ochii pe faţa scăldată în lacremi a Claudiei şi recunoscu într'însa pe buna femeie a Procuratorului.

Cu o nemărginită bunătate îi surise răspunzându'i:

— „Merg în Impărăţia fără început şi fără sfârşit a Tatălui meu, ca să pregătesc întregei lumi fericirea vieţei eterne.

Nu'ţi va fi greu să străbaţi acest drum nobilă femeie; prin mine se ajunge acolo, căci eu sunt calea".

Apoi cu un gest supraomenesc o binecuvântă şi trecù înainte.

Claudia căzù pe lectică murmurând:

— Tu... numai tu ştii să dăruesti lumei fericirea, în schimbul chinurilor care te aşteaptă.

Tu eşti viaţa şi fericirea...

Issuse! Issuse!... Neîntrecut în blândeţe şi'n dureri!...

Şi'ntr'un spasm nebun de revoltă, vrù să se repeadă la locul supliciului, să'l smulgă de acolo şi să'l ascundă acestei mulţime înverşunate, care se înfuriase mai tare...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Pontiu, turburat, emoționat fără a putea zice o vorbă, șovăelnic, apucă în brațe pe tânăra femeie, reținând-o lângă sine.

— Issuse, Rege al Impărăției eterne!... strigă Claudia. Issuse care'n schimbul iubirei primești crucea!...

Oh!... Moartea... Moartea, binefăcătoarea moarte!...

Issus îi mai aruncă o ultimă privire plină de promisiuni, o binecuvântă din nou, apoi se duse spre locul unde trebuia să se înalțe cele trei cruci.

Claudia îl pierdù din ochi; dar pentrucă locul supliciului era ceva mai ridicat, ea putù să vadă încă odată figura lui...

Mulțimea se îndesa foarte aproape de Nazarencanu, încât soldații fură nevoiți să se servească de ajutorul lăncilor, ca să o îndepărteze, spre a nu'i mai încurca în pregătirile răstignirei.

Un vânt puternic începuse din momentul când cei doi tâlhari fură înălțați pe crucile dela margine.

Soldații se apropiară de Issus și'l desbrăcară de vesminte; deodată o mare parte din mulțime începù să strige:

— Pentruce nu te aperi Rege? Pentru ce'i lași să te desbrace, și să te răstignească? Unde'ți sunt legiunile?...

Apoi cu toții răbufniră într'un rîs batjocoritor, urlând și rânjind.

Dar soldații însărcinați cu execuțiunea, păreau că n'aud aceste strigăte, căci dupe

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ce Issus fù desbrăcat, dânșii îl trântiră la pământ ca să'l țintuiască pe lemnul orizontal. *Îi întinse bine mâinile, apoi cu ajutorul ciocanelor îi bătù în palme piroane, care la început făcea un sgomot surd, până ce s'a-junsă la lemnul care fù străbătut până dincolo.*

Sângele țâșnea din mâinile pironite ale Nazarineanului, dar dânsul nu scoase nici cel mai mic gemăt, nici cel mai mic suspin.

Indură aceste chinuri cu o vădită seninătate și stăpânire de sine, căci înainte de a-l pironi, refuză chiar băutura amețitoare care i se dete, menită să-l facă nesimțitor de orice durere.

In momentul acesta un om eși din mulțime; Toma, servitorul de odinioară, mut, acela căruia Issus îi dăruise vorbirea, lângă lacul Genisaret. El se repezi în mijlocul soldaților; ca și cum nu s'ar fi temut de nimeni, și cu o voce răsunătoare dar dureroasă, strigă:

— Am fost mut din naștere și omul acesta m'a făcut să vorbesc; iar acum voi îl răstigniți!...

Apoi și mai accentuat:

— Liberatorule al încântătoarei vorbe! Fără nici o temere te proclam mai presus de lumea aceasta: Adevărate fiu al lui David și Messia!...

Deodată se făcù o tăcere ca de mormânt și toate privirile erau îndreptate spre servitorul celebrei curtezane.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— Ai auzit Felix?... zise Pontiu cumnatului său.

— Da, murmură acesta.

— El a vindecat pe toți aceia cari veneau la dânsul și în schimb ei îl răstignesc acum!... murmură buzele tremurătoare ale Claudiei.

— Într'adevăr, că acesta a fost un om extraordinar... adăogă Felix.

— Te convinseși acum cine este Issus din Nazaret?... întrebă Vitellius. Îl mai urăști Felix, cum îl urai odată?!...

— Păcat să moară un astfel de om!...

— Pentru el însuși moartea e o plăcere, căci e convins că după moarte va aveà pregătită viața fericirei eterne.

— Cine știe ce va mai fi și acolo!... murmură Felix.

— Tu vorbești Felix, așà?... întrebă Pontiu mirat.

Tânărul patrician tăcù.

In timpul acesta soldații terminând lucrarea cu pironirea mâinilor în lemn, ridică în sus pârghia orizontală împreună cu corpul lui Issus care atârnà, și o înălță până la scobitura de întretăcere, unde o fixà de stâlpul îngropat în pământ. După ce și aceasta fu gatà, ci țintuiră și picioarele condamnatului.

Când totul fu terminat, după porunca Procuratorului, soldații romani puse în vârful crucei o tablă cu inscripția: „Issus Nazareneanul, Regele Iudeilor". Cuvinte de

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Ji întinse bine mâinile, apoi cu ajutorul ciocanelor îi bătù în palme piroane, care la început făcea un sgomot surd, până ce s'ajungă la lemnul care fu străbătut până dincolo.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

insultă și ocară aruncate poporului, preoților și întregului Consiliu.

Crucea lui Issus era mai înaltă ca a celor doi criminali; din răni și de pe frunte, sângele îi picură pe pământ.

O liniște adâncă și supraomenească îl cuprinse și numai din când în când ridică ochii spre cer, în semn de rugăciune.

Nori groși se adunau din toate părțile cerului, învăluind atmosfera într'o pânză gălbue-roșiatică, încât întreaga fire păreă că înoată într'un amurg straniu, nemai văzut până acum.

Aerul cald, devenea tot mai greoi și mai îmbâcsit.

Norii se apropiau tot mai mult de păreau că vor să se năpustească peste popor, peste solul arid și pustiu, peste oraș. Furtuna începù să vâjie cu o putere înspăimântătoare. O umbră stranie învăluia cele trei corpuri întinse pe cruce.

Issus păreà, în mijlocul întunecimei acestia, ca înconjurat de o aureolă strălucitoare, care inundà de lumină locurile de prin prejur și fețele poporului uimit.

Din neguri se auzì o uruitură puternică și înfundată care străbătù cerul din răsărit spre apus, pierzându-se in adâncimea depărtării.

O clipă după aceasta, o scăpărătură orbitoare, lumină cerul despicând norii, apoi urmă o trosnitură puternică care sguduì pământul până în adâncimile lui. O umbră

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

și mai stranie urmă trozniturii încât s'ar fi crezut că se apropie sfârșitul lumei.

Prin apropierea Claudiei se auzeau suspinele lui Myriam, ale surorilor lui Lazăr și ale lui Maryam, mama lui Issus, cari tocmai acum putură să se apropie de Calvar, când mulțimea înspăimântată alergà de colo până colo în dezordine. Câțiva cari veniseră mai în urmă, se întrebau între dânșii de unde toate acestea, alții mai convinși de greșeala comisă, strigau:

— Cu adevărat că s'a crucificat un om drept.

— El propovăduià Adevărul!

— El învățà lumea să se iubească.

— El tămăduià bolnavii...

— El învià morții!...

Iar alții strigau:

— Ierusalime, Ierusalime, care ucizi pe profeți...

— Nenorocire ție, sacră și sfântă cetate a lui David!

O altă voce urlă cu turbare:

— Pământul se clatină...

Un snop de scântei strălucitoare inundă [illegible], și furtuna se deslănțuì în toată furia. [illegible]eaga atmosferă părea mâniată pe pământ, căutând să-l extermine.

— Pământul se cutremură... se auzì din nou o voce din mulțime. Cei mai mulți fugiră; alții de frică ședeau țintuiți locului, îndesându-se cât mai aproape de Calvar,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ca și când ar fi vrut să-și caute acolo scăparea.

Din nou se auzi o uruitură puternică care cutreeră cerul dela un capăt până la altul... Palid, de culoarea cerii, ochii Nazarineanului căutau pentru ultima oară spre cerul mâniat, ca și cum ar fi vroit să zică o rugăciune. Dar capul i se înclină ușor pe piept, iar ochii lui, rămași întredeschiși, păreau că privesc în mod straniu pe femeile cari plângeau jos la picioarele crucei.

Incet, încet, scânteia vieții dispăreà; paliditatea deveneà tot mai mare. Vrând să facă încă o sforțare, el cercă să ridice din nou ochii spre cer, dar ei căzură în jos, obosiți și ficși.

— Totul e sfârșit! murmură el încet.

Femeile Galileiene: cele două Myriame, Marta și Mariam, cari nu-l pierdură o clipă din ochi, isbucniră deodată într'un plâns înduioșător.

— A murit!... zise Myriam din Magdala, printre lacrimi.

— A murit!... adăogă Myriam sora lui Lazăr.

— A murit!... repetă Ponțiu.

— Da, e mort de acum!... adăogă Claudia izbucnind în hohot de plâns.

In momentul acesta un centurion înfipse lancea în coapsa Nazareneanului.

Intunerecul de până acum, gonit, se împrăștià; norii fugeau ca niște umbre trecătoare, iar pe ici pe colea se arătau petice, petice din seninătatea cerului adânc...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Deodată soarele năvăli mai puternic, mai arzător ca mai 'nainte.

Corpurile răstigniților se luminâ dintr'odată, de asemeni fețele adunate, cari rămâseseră încă pe Calvar.

Acum când furtuna trecuse și când soarele lumină din nou pe mortul răstignit, mulțimea parcă își venise în fire... ea se apropiâ tot mai mult de cruce, strigând în batjocură:

— Issuse, Issuse, cel care dărâmi Templul și 'n trei zile îl ridici; de ce nu te cobori acum de pe Cruce?...

Claudia priveà în extaz acel chip mort care încă mai păstrà frumusețeà de odinioară.

O îndoială de nedescris îi cuprinse sufletul, când se uità la brațele înțepenite ale osânditului; și cu o voce desnădăjduită, ca și când ar fi vorbit sieși, zise:

— Crezi, Ponțiu, că el va învia?...

Procuratorul chinuit și el de aceeași îndoială, făcù un gest neobișnuit și răspunse:

— Cine știe...

Din aceste cuvinte el lăsă a se subînțelege că nu-i veneà să creadă în învierea lui Issus.

Dar mulțimea se mărcà și se îngrămădeà tot mai mult în jurul crucei, strigând:

— Rege, Rege, unde-ți sunt legiunile?

— Coboară-te de pe cruce...

— Tu ai înviat pe Lazăr, de ce nu te înviezi și pe tine acum?

— Coboară-te de pe cruce!

— Coboară-te!... strigă desnădăjduit Fe-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

lix; vindecă-mi rana făcută de tine; redă-mi liniștea și seninătatea vieții, și voiu crede într'adevăr că tu ești fiul lui Jehova și Messia.

— Coboară-te!... făcù Ponțiu din adâncul inimei și arată-ne că în adevăr ai fost nevinovat.

— Coboară-te!... zise în cele din urmă Claudia. Adu-mi liniștea fericirii eterne și vei aveà sufletul meu.

Seninătatea se întinse peste tot cerul și deasupra Golgotei nu se mai vedeà nici un nor.

Toate locurile dinprejur, împreună cu orașul, păreà ca o panoramă după această furtună, erau luminate în chip mistic încât se credeà că soarele își schimbase culoarea luminei.

Procuratorul se hotărî în sfârșit să plece, și cei patru sclavi ridicară lectica Claudiei pe umerii lor și porniră cu toții în spre oraș, mergând încet și tăcuți.

Felix își mai aruncă încă odată privirile spre Calvar, unde lăsase pe Myriam plângând, apoi își urmă drumul, trist și gânditor.

* * *

De partea opusă a Golgotei, pe drumul cel râpos al Jafei, care se pierdeà în negura depărtării, Ahasverus și Cartafilos mergeau cu pași repezi spre Marea Mïam, grăbiți să ajungă cât mai repede la Cezarea.

Ambii aveau câte un baston în mână, pe care se sprijineau.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Dacă cineva i-ar fi urmărit mai de aproape ca să asculte convorbirea lor, ar fi rămas uimit și nedumerit pentru totdeauna:

— L'am îmbrâncit, isgonindu-l dela locuința mea, zise Ahasverus, unde se așezase ca să se odihnească, mielușelul lui Dumnezeu, și i-am arătat Calvarul; dar el întorcându-se la mine mă recunoscù și...

— „Eu voiu rămâne aici încă ca să mă
e, dar tu vei *Merge!*... răsună deodată
cunoscută.
gi!..." accentuă poruncitor vocea.

— Merg!... răspunse Ahasverus, lovindu-se cu pumnul în piept și iuțindu-și pașii.

— L'am îmbrâncit, și l'am trântit pe treptele de marmoră ale Pretoriului, urmă apoi Cartafilos, și i-am zis lui:

Mergi Issuse!... Mergi mai iute, pentru ce te oprești?... Dar el mă privi cu asprime, și...

— „Eu voiu merge, dar tu vei aștepta până voiu veni", se auzi din nou vocea cunoscută.

Ambii călători se înspăimântară.

— Oare El n'a murit? murmură Ahasverus, oprindu-se o clipă.

— „*Mergi!*..." tună vocea.

— Voiu merge... dar până când?... întrebă Ahasverus cu vocea stinsă.

— Crezi tu că El va învia?... zise Cartafilos.

— „Așteaptă-mă să viu!..." fu răspunsul vocei cunoscute.

— Până când?... întrebâ centurionul.

Deodată și în aceeași clipă chiar, o lu-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

mină vie străbătù dela un capăt la altul al cerului, după care se auzì apoi o trosnitură puternică, care zăpăcì pe cei doui călători, încât căzură cu faţa la pământ fără cunoştinţă.

Trosniturii, urmă o liniște adâncă, care păreà şi mai stranie în mijlocul pustietăţii acesteia.

Din văzduh, răsună din nou vocea tunătoare, încât cei doui călători, cari abia se desmeticiseră, gătindu-se să plece, putură auzi :

— *„Mergi Issuse!...* Mergi mai iute pentru ce te opreşti ? !...

Calvarul, Calvarul, tâlharule !...

In drum am stat o clipă să mă odihnesc, apoi silit de voi am urcat Calvarul unde m'aţi răstignit.

Mergeţi de acum şi voi, cum am mers eu atunci... Mergeţi mai iute, pentru ce vă opriţi ? !...

Mergeţi şi mă veţi aşteptà mergând, până voiu veni pentru a doua oară".

— FINE —

In legătură cu această lucrare, va fi eminenta scriere *„Quis es Domine"*, care o deja gata şi va apare în curând ; dar pentru a şti ce tiraj să-i dau, rog pe stimaţii cititori să binevoiască a mă anunţà despre voinţa Domniilor lor de a posedà şi această a doua lucrare a tânărului scriitor român Alexandru Rusenescu. (Nota Editorului).

Bibl. Univ. Cluj.
Nr. 3175 1922

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932